

Raport z wykonania
Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Łabiszyn na lata 2021-2024
z perspektywą do roku 2028
za lata 2021-2022

Grudzień, 2025 r.

Raport z wykonania
Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Łabiszyn na lata 2021-2024
z perspektywą do roku 2028
za lata 2021-2022

Zamawiający:

Gmina Łabiszyn
z siedzibą:
Urząd Miejski w Łabiszynie
Plac 1000-lecia 1
89-210 Łabiszyn

Wykonawca:

Opracowania Środowiskowe
Andrzej Karkowski
Osiedle Czecha 127/30
61-298 Poznań

www.opracowaniasrodowiskowe.pl

Spis treści

1. INFORMACJE OGÓLNE	4
1.1. POTRZEBA I CEL OPRACOWANIA.....	4
1.2. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA.....	4
1.3. METODA OPRACOWYWANIA.....	5
1.4. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU, DLA KTÓREGO SPORZĄDZANY JEST RAPORT	6
2. OCENA STANU ŚRODOWISKA W LATACH 2021-2022.....	8
2.1. OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	8
2.2. ZAGROŻENIA HAŁASEM.....	17
2.3. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE.....	22
2.4. GOSPODAROWANIE WODAMI	23
2.4.1.WODY POWIERZCHNIOWE.....	23
2.4.2.WODY PODZIEMNE.....	29
2.4.3. ZAGROŻENIE SUSZĄ I ZAGROŻENIE POWODZIĄ.....	31
2.5. GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA.....	36
2.6. ZASOBY GEOLOGICZNE	39
2.7. GLEBY	41
2.8. GOSPODARKA ODPADAMI.....	45
2.9. ZASOBY PRZYRODNICZE.....	51
2.10. POWAŻNE AWARIE PRZEMYSŁOWE	53
3. WYKAZ INWESTYCJI ZREALIZOWANYCH W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM.....	54
4. ANALIZA WYDATKÓW GMINY ŁABISZYN W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA NA TŁE OGÓŁU WYDATKÓW	62
5. SPÓJNOŚĆ Z PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA SZCZEBŁA POWIATOWEGO	63
6. BARIERY REALIZACJI ZADAŃ.....	64
7. ANALIZA WSKAŹNIKOWA REALIZACJI ZADAŃ	65
8. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z PRZEPROWADZONYCH ANALIZ	70
9. PODSUMOWANIE	71
10. KONTYNUACJA MONITORINGU	74
SPIS TABEL.....	76
SPIS RYCIN	76

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1. POTRZEBA I CEL OPRACOWANIA

Powszechne zainteresowanie problematyką ochrony środowiska, w każdej dziedzinie życia człowieka wymaga opracowywania dokumentów, które zbierają informacje o stanie środowiska oraz wyznaczają cele ekologiczne, które prowadzą w konsekwencji do zrównoważonego rozwoju obszaru.

Wynikiem procesu planowania są programy, zawierające wizję rozwoju systemu zarządzania ochroną środowiska, określające propozycje i warunki rozwiązań. Takim właśnie jest „**Program Ochrony Środowiska dla Gminy Łabiszyn na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028**”¹ podlegający raportowaniu.

Podstawę prawną opracowania niniejszego raportu stanowi art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Przepis wskazuje, że organ wykonawczy gminy sporządza co dwa lata raport z wykonania programu ochrony środowiska. Burmistrz Łabiszyna został zobowiązany do sporządzenia raportu i przedstawienia go Radzie Miejskiej w Łabiszynie. Po przedstawieniu raportu Radzie Miejskiej, raport zostanie przekazany do organu wykonawczego powiatu. Nie jest wymagana żadna opinia czy uzgodnienie.

Ważna jest również **potrzeba praktyczna** opracowania raportu. Dokument opracowano po to, aby prowadzić ciągle aktualizację zamierzonych działań, dostosowywać je do aktualnej sytuacji i mierzyć ich stopień wykonania. Przeprowadzanie analiz czasowych pozwala określić obszary, które faktycznie się rozwijają, a nad którymi trzeba nadal pracować.

Porównanie uzyskanego obrazu ze stanem polityki ochrony środowiska Gminy Łabiszyn opisanym w raportowanym programie powinno dać odpowiedź na pytanie, w jakim stopniu udało się zrealizować przyjęte założenia i zaplanowane przedsięwzięcia.

Zadaniem raportu jest więc ocena zakresu i stopnia wykonanych zadań, które przewidziano do realizacji w raportowanym programie. Zgodnie z dostępnymi danymi oceniono stan i jakość poszczególnych komponentów środowiska.

Niniejsze **opracowanie stanowi realizację ustawowego obowiązku za lata 2021-2022.**

Zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko opracowany raport podlega zamieszczeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Łabiszyn.

1.2. PRZEDMIOT I ZAKRES OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Łabiszyn na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028” przyjętego jako załącznik do Uchwały XXIX/211/21 Rady Miejskiej w Łabiszynie z dnia 8 grudnia 2021 r.

Raport stanowi podsumowanie stopnia realizacji przedsięwzięć przyjętych w Programie. Dotyczy to wszystkich zadań zapisanych w Programie: tych realizowanych bezpośrednio przez

¹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Łabiszyn na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 został zamieszczony na stronie <https://bip.labiszyn.pl/uchwala/u-8625-xxix-211-21>

samorząd gminny, jak i wszystkie inne podmioty działające w zakresie ochrony środowiska na jego terenie.

W raporcie z realizacji programu ochrony środowiska **przeanalizowano stan następujących komponentów środowiska** (w Programie nazywa się je obszarami interwencji):

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- ochrona przed hałasem,
- ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno– ściekowa,
- gospodarowanie zasobami geologicznymi,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenia poważnymi awariami,
- edukacja ekologiczna.

Niniejszy raport nawiązuje do wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska opublikowanych przez Ministerstwo Środowiska we wrześniu 2015 r. (z późniejszymi zmianami).

1.3. METODA OPRACOWYWANIA

Zakres niezbędnych informacji jakie powinien zawierać raport wynika z treści przyjętego Programu. W niniejszym raporcie przedstawiono postępy w realizacji zadań zapisanych w Programie. Wykorzystano metodę opracowania polegającą na przeanalizowaniu i przetworzeniu pozyskanych danych oraz ich przejrzystej i zrozumiałej prezentacji.

Podstawowe dane źródłowe do wykonania raportu stanowią:

- sprawozdania z realizacji budżetu Gminy Łabiszyn oraz raporty o stanie Gminy Łabiszyn za lata 2021-2022,
- informacje pozyskane z Urzędu Miejskiego w Łabiszynie,
- informacje zebrane od innych instytucji i podmiotów zaangażowanych w ochronę środowiska, w tym zarządców sieci wodno-kanalizacyjnej czy komunikacyjnej,
- dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy dotyczące monitoringu środowiska,
- informacje prezentowane przez Główny Urząd Statystyczny – będące źródłem danych w zakresie analizy wskaźnikowej,
- informacje z innych źródeł pozyskane we własnym zakresie.

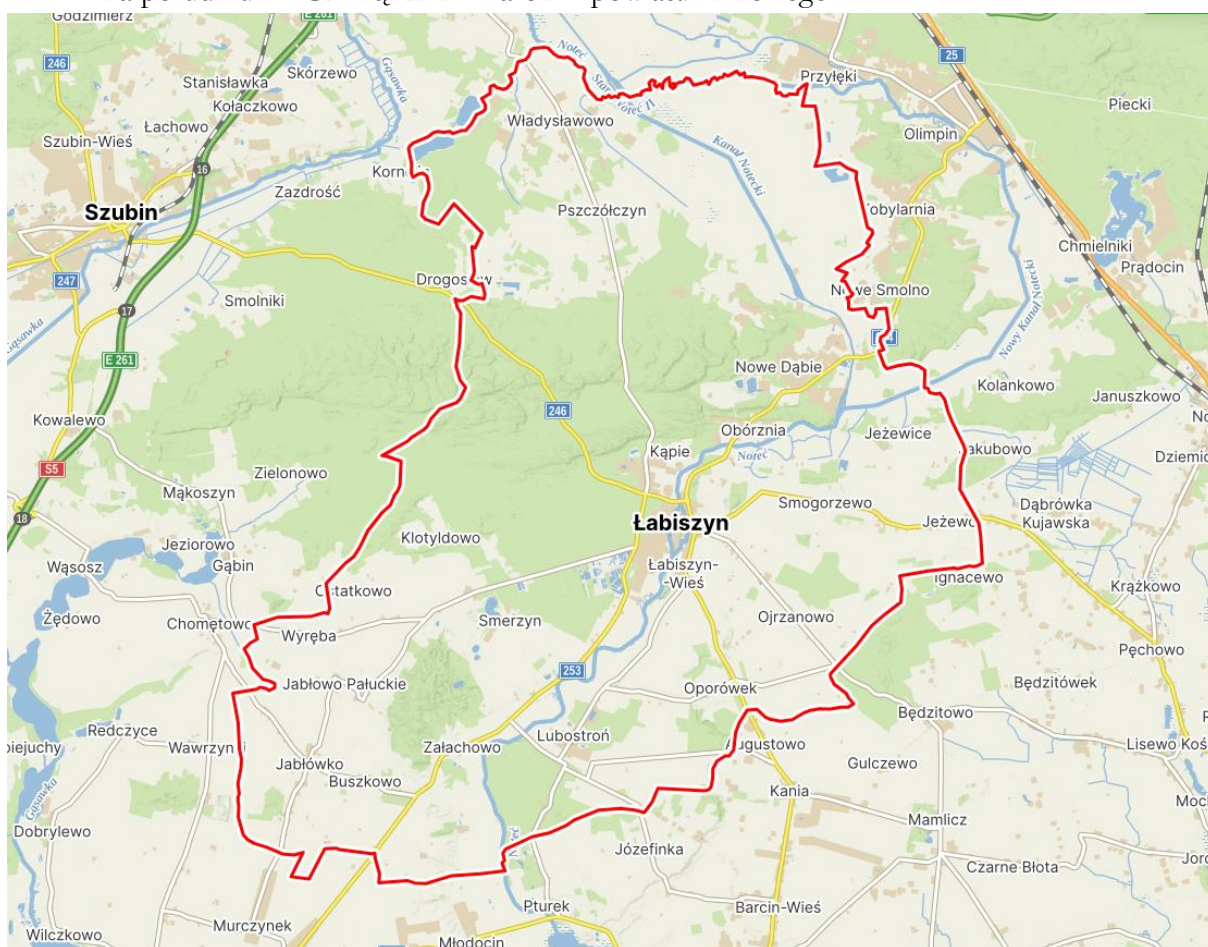
1.4. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU DLA KTÓREGO SPORZĄDZANY JEST RAPORT

Gmina Łabiszyn położona jest w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie żnińskim. **Powierzchnia** gminy miejsko-wiejskiej wynosi 16 688 ha (166,88 km²), w tym 289 ha (2,89 km²) to obszar Łabiszyna.

Łabiszyn położony jest 25 km od Bydgoszczy, 20 km od Żnina, 35 km od Inowrocławia, 70 km od Torunia i 100 km od Poznania.

Gmina sąsiaduje z następującymi gminami:

- na zachodzie – z Gminą Szubin z powiatu nakielskiego,
- na północy – z Gminą Białe Błota i Nowa Wieś Wielka z powiatu bydgoskiego,
- na wschodzie – z Gminą Złotniki Kujawskie z powiatu inowrocławskiego,
- na południu - z Gminą Żnin i Barcin z powiatu żnińskiego.

Ryc. 1. Plan Gminy Łabiszyn i jej najbliższego sąsiedztwa

Źródło: pl.mapy.cz

Na sieć osadniczą składa się 28 miejscowości tworzących 15 sołectw:

1. **Sołectwa:** Buszkowo, Jabłowo Pałuckie, Jabłówko, Jeżewice, Jeżewo, Łabiszyn-Wieś, Nowe Dąbie, Obielewo, Ojrzanowo, Oporowo, Ostatkowo, Smogorzewo, Wielki Sosnowiec, Władysławowo, Załachowo.

2. **Pozostałe miejscowości** Annowo, Antoniewo, Kapie, Klotyldowo, Kłodzin, Lubostroń, Obórznia, Oporówek, Pszczółczyn, Rzywno, Smerzyn, Wyręba, Zdziarsk.

W ogólnej powierzchni Gminy Łabiszyn największy udział tj. 61,89 % ogółu gruntów stanowią grunty rolne. **Podstawową formą użytkowania terenu Gminy Łabiszyn jest użytkowanie rolnicze.** Grunty leśne zajmują 32,87 %. Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują 3,99 %, a grunty pod wodami 1,23 % powierzchni Gminy Łabiszyn. Na tereny różne pozostaje 0,01 % obszaru.

Podkreślenia wymaga podział funkcji części miejskiej i wiejskiej Gminy Łabiszyn.

Miasto Łabiszyn skupia lokalne funkcje usługowe, mieszkaniowe i produkcyjne dla sąsiednich miejscowości. Jest również centrum administracyjnym, miejscem lokalizacji szkół, instytucji kultury itp. Usługi wyższego szczebla realizowane są w mieście powiatowym tj. w Żninie, a także mieście wojewódzkim tj. w Bydgoszczy. Na znacznej powierzchni terenów wiejskich dominuje funkcja rolnicza. Główne kierunki upraw to zboża.

W północnej części Gminy zauważalny jest zanik rolnictwa na rzecz dynamicznie rozwijającego się osadnictwa (urbanizacja wsi).

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na koniec roku 2022 **liczba ludności** zamieszkująca Gminę Łabiszyn wynosiła 10 570 osób w tym 5 320 kobiet. Należy jednak zauważyć, że liczba ludności może różnić się w zależności od źródła. Liczba osób zameldowanych na terenie Gminy Łabiszyn na podstawie ewidencji prowadzonej przez Urząd Miejski w Łabiszynie według stanu na koniec 2022 r. wynosiła 10 145 osób. W dniu 31.12.2022 r. liczba osób zamieszkałych ujęta systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wynikająca ze złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosiła 9 238 osób. Różnica może wynikać m.in. z faktu, że wielu uczniów i studentów kontynuuje naukę poza miejscem stałego zameldowania. Analogiczna sytuacja występuje wśród osób czynnych zawodowo, którzy ze względu na wykonywaną pracę przebywają poza terenem gminy. Prowadzone są działania mające na celu weryfikację danych zawartych w deklaracjach i sprawdzania ich ze stanem faktycznym.

W ujęciu wieloletnim obserwowany jest stopniowy wzrost liczby mieszkańców, ale jednocześnie zwiększa się udział osób w wieku poprodukcyjnym.

Biorąc pod uwagę dane Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące zarejestrowanych **podmiotów gospodarczych** (stan na 31.12.2022 r.) na terenie opisywanego terenu odnotowano 1 094 podmioty gospodarki narodowej, w tym 27 w sektorze publicznym. Dominują małe podmioty gospodarcze sektora prywatnego, zatrudniające nie więcej niż 9 osób, których na koniec 2022 r. było 1 068. Na terenie Gminy Łabiszyn brak jest dużych zakładów przemysłowych powodujących znaczące zanieczyszczanie środowiska naturalnego.

2. OCENA STANU ŚRODOWISKA W LATACH 2021-2022

2.1. OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA

Gmina Łabiszyn charakteryzuje się stosunkowo czystym powietrzem atmosferycznym, co uwarunkowane jest niskim stopniem jej uprzemysłowienia. Głównym źródłem zanieczyszczeń na opisywanym terenie jest **niska emisja** oznaczająca emisję na niskiej wysokości. Problem wynika z ogrzewania domów za pomocą węgla, drewna i innych paliw stałych, często w piecach niespełniających żadnych standardów emisyjnych. W takich piecach można spalić (choć jest to prawnie niedopuszczalne) nie tylko odpady węglowe (np. miał), ale także zwykłe śmieci, w tym tworzywa sztuczne. Muł i miał węglowy to produkty o wysokiej zawartości siarki, chloru czy popiołu. Z powodu wysokości emisji zanieczyszczeń niska emisja jest zjawiskiem szczególnie szkodliwym – wprowadzane do powietrza zanieczyszczenia gromadzą się wokół miejsca wytworzenia stwarzając zagrożenie dla zdrowia. Problem jest szczególnie widoczny w zwartej, słabo przewietrzanej zabudowie w okresie jesienno-zimowym i bezwietrzne dni.

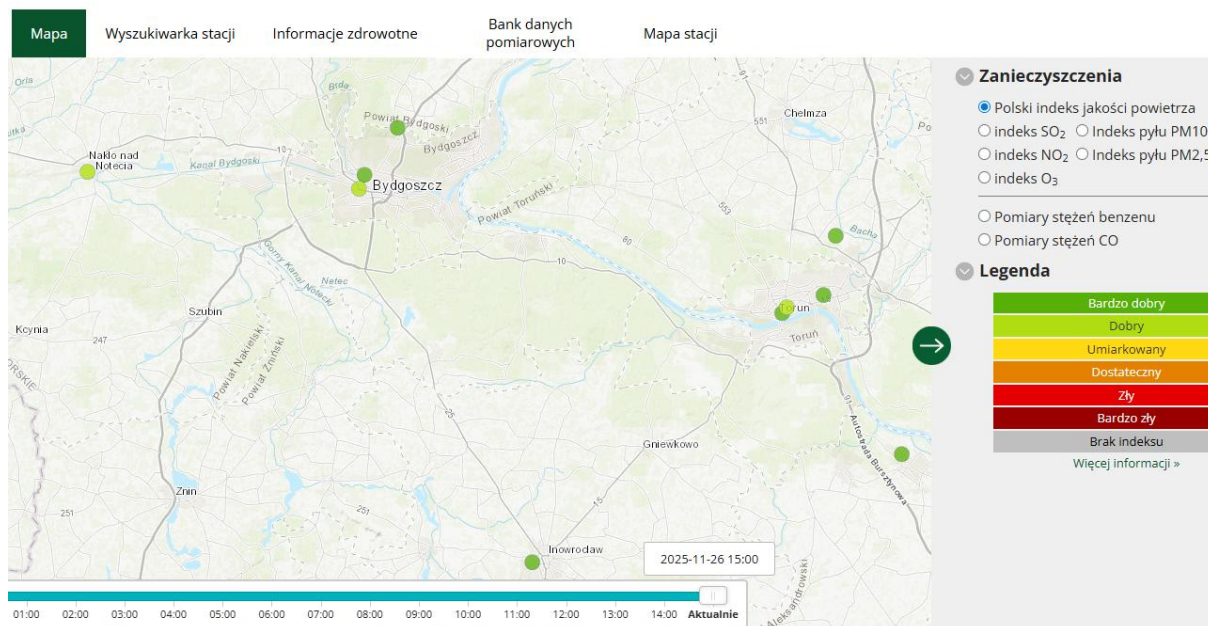
Wpływ na stan czystości powietrza atmosferycznego w Gminie Łabiszyn ma emisja ze źródeł komunikacyjnych, co związane jest z przebiegiem dróg, w szczególności dróg wojewódzkich nr 246, 253 i 254. **Pojazdy silnikowe** odpowiadają za znaczną część całkowitej emisji pyłu zawieszonego, a także za pewną część emisji WWA. Motoryzacja jest też głównym źródłem tlenków azotu oraz całej gamy tzw. lotnych substancji organicznych (volatile organic compounds – VOC) oraz pyłu pochodzącego ze zużywanych opon i klocków hamulcowych.

Na terenie Gminy Łabiszyn **nie występuje uciążliwy przemysł** (huty, koksownie czy elektrownie ciepłownicze), który mógłby być źródłem skażenia powietrza atmosferycznego.

Oceny jakości powietrza i wynikające z nich działania odnoszone są do jednostek terytorialnych nazywanych strefami, obejmujących obszar całego kraju. Według tego podziału w województwie kujawsko-pomorskim wydzielono 4 strefy: aglomeracja bydgoska, miasto Toruń, miasto Włocławek oraz strefa kujawsko-pomorska. Gmina Łabiszyn należy do strefy kujawsko-pomorskiej.

W odniesieniu do pomiarów jakości powietrza, których wyniki opisano, należy wyjaśnić, że pomiary realizowane są w sieci krajowej (ustandaryzowanej) oraz dzięki czujnikom lokalnym.

Sieć krajowa oparta jest o pomiary prowadzone przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Bydgoszczy. Dane pozyskiwane z mierników GIOŚ są widoczne w trybie online na portalach i w aplikacji GIOŚ „Jakość powietrza w Polsce”. Na terenie Gminy Łabiszyn nie ma stacji pomiarowej jakości powietrza GIOŚ / WIOŚ, ale są lokalne czujniki. Przeanalizowano dane dla całej strefy kujawsko-pomorskiej, w skład której wchodzi Gmina Łabiszyn.

Ryc. 2. Strona internetowa oraz aplikacja Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska - źródła informacji o jakości powietrza
 Źródło: <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/current>

Gmina włączyła się w ogólnopolską kampanię mającą na celu informowanie społeczeństwa o zagrożeniach wynikających z zanieczyszczenia powietrza. W ramach działań w zakresie ochrony powietrza Gmina Łabiszyn zakupiła i zamontowała w 2018 roku **6 sensorów mierzenia jakości powietrza** w systemie AIRLY, które monitorują:

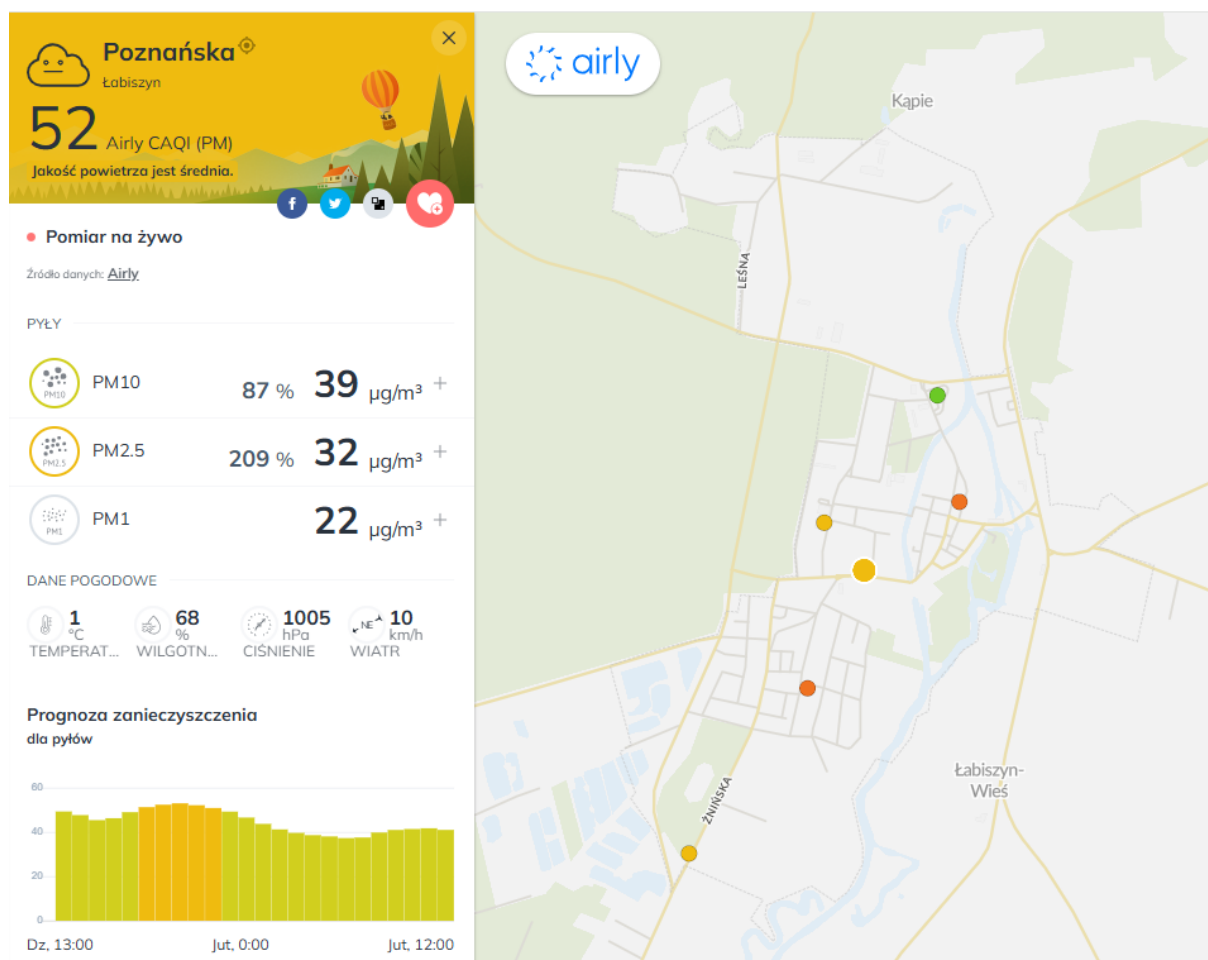
- temperaturę powietrza wyrażoną w stopniach Celsjusza,
- wilgotność,
- ciśnienie,
- stężenie pyłów zawieszonych tj. PM1, PM2.5, PM10.

Lokalizacja sensorów jest następująca:

1. Urząd Miejski w Łabiszynie, ul. Plac 1000-lecia 1.
2. Szkoła Podstawowa przy ul. Poznańskiej 12.
3. Budynek Mieszkalny Wielorodzinny Komunalny, ul. Spokojna 1.
4. SPZOZ, ul. Powstańców Wielkopolskich 17.
5. Dworzec PKS, ul. Szubińska 30.
6. Strzelnica przy Stadionie Miejskim, ul. Żnińska 17

W latach 2021-2022 kontynuowano stały monitoring wyników pomiarów, które były na bieżąco przekazywane, zapisywane i agregowane w bazie danych AIRLY. Wyniki były przetwarzane, udostępniane i publikowane w formie graficzno-liczbowej na: tablicy przy ul. Plac 1000-lecia 1 w Łabiszynie oraz za pomocą platformy, na stronie internetowej Gminy Łabiszyn <http://labiszyn.pl/artukul/156/349/stan-jakosci-i-poziomu-zanieczyszczen-powietrza-w-labiszynie>. Istniała również możliwość korzystania indywidualnego z aplikacji AIRLY.

W okresie sprawozdawczym dało się zauważyć (wg wskazań czujników) poprawę jakości powietrza w Łabiszynie.

Ryc. 3. Fragment strony internetowej informującej o jakości powietrza na terenie Gminy Łabiszyn

Źródło: <https://airly.org/map/pl/#52.950375,17.914332,i6105>

Należy zauważyć, że lokalne czujniki pełnią przede wszystkim funkcję edukacyjną. Na podstawie ich wyników nie można ogłaszać alertów, czy wprowadzać ograniczeń. Jednak monitoring jakości powietrza oraz informowanie społeczeństwa o poziomie jego zanieczyszczenia, w połączeniu z edukacją ekologiczną to podstawowe działania mające na celu zabezpieczenie przed skutkami smogu. Wiedząc, jaki jest aktualny i prognozowany na najbliższy czas stan jakości powietrza mieszkańcy mogą świadomie podejmować decyzje dotyczące różnego rodzaju aktywności na wolnym powietrzu, takich jak pójście na spacer czy bieganie.

Wynikiem oceny dla wszystkich substancji podlegających ocenie (dla kryteriów: poziom dopuszczalny i poziom docelowy) **jest zaliczenie strefy do jednej z poniżej wymienionych klas:**

- ✓ klasa A - jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych albo poziomów docelowych,
- ✓ klasa C - jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny albo przekraczają poziomy docelowy.

W przypadku poziomu celu długoterminowego dla ozonu przyjęto oznaczenie klas:

- ✓ klasa D1 - jeżeli stężenia ozonu na terenie strefy nie przekraczają poziomu celu długoterminowego,

- ✓ klasa D2 - jeżeli stężenia ozonu na terenie strefy przekraczają poziom celu długoterminowego.

Dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} i kryterium – poziom dopuszczalny dla fazy II zostały określone następujące klasy:

- ✓ klasa A1 - oznacza brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla fazy II,
- ✓ klasa C1 - oznacza przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla fazy II.

W tabeli przedstawiono klasy jakości powietrza dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie kujawsko-pomorskiej w latach 2020-2022, tj. lata sprawozdawcze 2021-2022 oraz rok 2020 jako bazowy. Przeanalizowano **dane dla całej strefy kujawsko-pomorskiej**, w skład której wchodzi Gmina Łabiszyn.

Dane zaprezentowano w ujęciu poszczególnych lat biorąc pod uwagę **kryterium ochrony zdrowia**. Jakość powietrza w strefie kujawsko-pomorskiej w 2022 r. **poprawiła się** względem roku 2021, gdyż nie wystąpiło przekroczenie dopuszczalnej normy poziomu długoterminowego w zakresie pyłu zawieszonego PM_{2,5}. Niestety nadal występowały przekroczenia dopuszczalnej normy pyłu zawieszonego PM₁₀. Jednocześnie warto zauważyć, że w następnych latach tj. w latach 2023-2024 takich przekroczeń już nie stwierdzono. Corocznie natomiast stwierdzane są przekroczenia w zakresie stężenia benzo(a)pirenu oraz poziomu długoterminowego dla ozonu.

W tabeli przedstawiono **klasy jakości powietrza dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie kujawsko-pomorskiej** w latach 2020-2022.

Tabela 1. Wynikowe klasy strefy kujawsko-pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2020-2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Zanieczyszczenie	Klasa		
	2020 r.	2021 r.	2022 r.
SO ₂ (dwutlenek siarki)	A	A	A
NO ₂ (dwutlenek azotu)	A	A	A
CO (tlenek węgla)	A	A	A
C ₆ H ₆ (benzen)	A	A	A
PM 2,5 (pył zawieszony)	A/A1	A/C1	A/A1
PM 10 (pył zawieszony)	C	C	C
B(a)P (benzo(a)piren)	C	C	C
As (arsen)	A	A	A
Cd (kadm)	A	A	A
Ni (nikiel)	A	A	A
Pb (olów)	A	A	A
O _{3 dc} (ozon – poziom docelowy)	A	A	A
O _{3 dt} (ozon – poziom długoterminowy)	D2	D2	D2

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

Kolorem oznaczono przekroczenia wartości docelowych / dopuszczalnych.

Tabela 2. Wynikowe klasy strefy kujawsko-pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2020-2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Strefa	Rok	Klasyfikacja według rodzajów zanieczyszczeń			
		O ₃ (dc)	O ₃ (dt)	NO ₂	SO ₂
Strefa kujawsko-pomorska	2020	A	D2	A	A
	2021	A	D2	A	A
	2022	A	D2	A	A

Zródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, objaśnienia oznaczeń literowych takie same jak w poprzedniej tabeli

Kolorem oznaczono przekroczenia wartości docelowych / dopuszczalnych.

Dodatkowo należy wyjaśnić, że zaliczenie całej strefy kujawsko-pomorskiej do klasy C lub D2 nie oznacza, że przekroczenie wystąpiło bezpośrednio w Gminie Łabiszyn. Przyczyna może być poza gminą, w obrębie strefy. Stąd należy wyjaśnić, że Gmina Łabiszyn w latach 2020-2022 znajdowała się w obszarze przekroczeń biorąc pod uwagę:

cel ochrony: ochrona zdrowia:

- BaP -ze względu na stężenie średnie roczne w pyłe zawieszonym PM10 – tylko w roku 2020,
- O₃ - ze względu na liczbę dni z przekroczeniem poziomu 8h (poziom celu długoterminowego) w 2020 r. oraz w 2022 r.;

cel ochrony: ochrona roślin:

- O₃ - ze względu na wartość AOT40 (poziom celu długoterminowego) w 2022 r.

W okresie sprawozdawczym realizowana była Uchwała Nr XVI/129/16 Rady Miejskiej w Łabiszynie z dnia 7 września 2016 r. w sprawie przyjęcia do realizacji **Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Łabiszyn**.

Dokument został opracowany w celu ustalenia potrzeb i problemów występujących na opisywanym terenie w zakresie gospodarki niskoemisyjnej oraz wyznaczenie kierunków działań, które mają przyczynić się do: redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału odnawialnych źródeł energii, a także redukcji zużycia energii finalnej, poprzez podniesienie efektywności energetycznej. Celem realizowanych zadań jest również zapewnienie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, wynikających z działań zmniejszających emisję.

Gmina Łabiszyn w latach 2021-2024 kontynuowała w ramach własnego finansowania program dotacji celowej na **wymianę źródeł ciepła** zasilanych paliwami stałymi w budynkach i lokalach mieszkalnych dla osób fizycznych, będących właścicielami, współwłaścicielami, nieruchomości z terenu Gminy Łabiszyn.

W 2021 r. dotacji podlegała wyłącznie całkowita wymiana źródła ciepła zasilanego paliwami stałymi, obejmująca refundację poniesionych i udokumentowanych kosztów np. likwidacja istniejącego źródła ciepła, zakup, montaż i uruchomienie nowego źródła. Przewidziano montaż nowych kotłów na paliwo stałe typu pellet lub kotły gazowe.

W związku z realizacją w/w działania program Gminy Łabiszyn objął 33 wymiany źródeł ciepła, na łączną kwotę 132 000 zł.

Osiągnięto efekt ekologiczny redukcji emisji zanieczyszczeń (Mg/rok) dla:

- dwutlenku siarki SO₂ – 2,4685 Mg/rok,
- tlenków azotu NO_x – 0,3030 Mg/rok,
- dwutlenku węgla CO₂ – 209,2063 Mg/rok,
- pyłów – 1,1032 Mg/rok.

W 2022 r. rozszerzono katalog dopuszczalnych urządzeń / źródeł ciepła:

- kocioł na pellet drzewny,
- kocioł gazowy kondensacyjny,
- kocioł olejowy kondensacyjny,
- kocioł elektryczny lub elektryczne urządzenia grzewcze,
- pompę ciepła.

Dotychczas dofinansowaniem obejmowane były tylko kotły na biomase i kotły gazowe.

W związku z realizacją w/w działania program Gminy Łabiszyn objął 29 wymian źródeł ciepła, na łączną kwotę 116 000 zł.

Osiągnięto efekt ekologiczny redukcji emisji zanieczyszczeń (Mg/rok) dla:

- dwutlenku siarki SO₂ – 2,1538 Mg/rok,
- tlenków azotu NO_x – 0,3004 Mg/rok,
- dwutlenku węgla CO₂ – 197,6818 Mg/rok,
- pyłów – 0,9797 Mg/rok.

W dniu 4 marca 2021 r. Gmina Łabiszyn zawarła z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu porozumienie na realizację **Programu „Czyste Powietrze”**. Czyste Powietrze to kompleksowy proekologiczny program, którego celem jest poprawa jakości powietrza poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Narzędziem w osiągnięciu tego celu jest dofinansowanie przedsięwzięć wymiany starych pieców i termomodernizacji, realizowanych przez właścicieli budynków jednorodzinnych. Na uruchomienie i prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego uzyskano dofinansowanie w wysokości 30 000 zł.

W wyniku podpisania porozumienia mieszkańcy Gminy Łabiszyn planujący wymianę nieefektywnych źródeł ciepła, mogą od kwietnia 2021 r. korzystać z bezpłatnej pomocy w zakresie pozyskania dofinansowania z Programu „Czyste Powietrze” w uruchomionym gminnym punkcie konsultacyjno- informacyjnym. W punkcie każdy mieszkaniec uzyskuje szczegółowe informacje o aktualnych zasadach Programu, pomoc przy wypełnianiu i składaniu wniosków o dotację, a także przy rozliczaniu przyznanego już dofinansowania.

Zgodnie z zapisami zawartego Porozumienia, Gmina Łabiszyn prowadzi ponadto systematyczne działania promujące poprawę stanu powietrza m.in. poprzez przeprowadzanie indywidualnych wizyt w domach mieszkańców, organizowanie spotkań z mieszkańcami (w domu kultury, świetlicach itd.), rozpowszechnianie materiałów informacyjnych promujących program „Czyste powietrze”, propagowanie programu w lokalnej prasie i rozgłoszeniach radiowych.

W okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia **2021 r.** w gminnym punkcie „Czyste Powietrze” w Łabiszynie złożono 44 wnioski na łączną kwotę dofinansowania w wysokości 730 703,79 zł.

W okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia **2022 r.** za pośrednictwem gminnego punktu „Czyste Powietrze” w Łabiszynie złożono 58 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 1 518 730,00 zł.

W rocznym rankingu dla najbardziej aktywnych gmin prowadzonym przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej programu priorytetowego „Czyste Powietrze” obejmującym okres od 01.04.2021 r. do 31.03.2022 r., Gmina Łabiszyn uplasowała się na 350 miejscu, co skutkowało pozyskaniem dodatkowych środków finansowanych w kwocie 25 600 zł, na prowadzenie punktu.

Natomiast w rocznym rankingu dla najbardziej aktywnych gmin prowadzonym przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej programu priorytetowego „Czyste Powietrze” obejmującym okres od 01.04.2022 r. do 31.12.2023 r., Gmina Łabiszyn uplasowała się na 394 miejscu (na 2 162 gminy), co skutkowało pozyskaniem dodatkowych środków finansowanych w kwocie 30 000 zł.

W 2021 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy przeprowadził **kontrolę WIOS-BYDG 450/2021 w zakresie wykonywania zadań określonych w programach ochrony powietrza i ich aktualizacjach oraz planach działań krótkoterminowych** przez Gminę Łabiszyn. W ramach czynności kontrolnych nie wniesiono zastrzeżeń do realizacji działań przez organy Gminy Łabiszyn. Nie stwierdzono również naruszeń. Kontrola została zakończona pozytywną oceną WIOŚ i protokołem bez nakładania sankcji.

Istotnym elementem działań służących poprawie jakości powietrza jest **Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków (CEEB)**. Jej celem było stworzenie kompletnej bazy danych, na podstawie której można realizować ustawowe działania m.in. w zakresie termomodernizacji budynków i wymiany źródeł ogrzewania. Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków określiła, że każdy właściciel lub zarządca budynku składa do CEEB deklarację dotyczącą źródeł ciepła i spalania paliw. Osoby, które nie mają możliwości złożenia deklaracji w formie elektronicznej, mogą ją złożyć w formie papierowej do Burmistrza Łabiszyna. Właściciele lub zarządcy nowych budynków na zgłoszenie mają 2 tygodnie od momentu uruchomienia źródła ciepła. W przypadku pozostałych urządzeń grzewczych czas na złożenie deklaracji upłynął z końcem czerwca 2022 r. Brak złożenia deklaracji zagrożony jest karą grzywny. Okres sprawozdawczy był czasem intensywnego uzupełniania CEEB.

W okresie sprawozdawczym obowiązywała Uchwała nr XXIII/340/20 Sejmiku Województwa Kujawsko Pomorskiego z dnia 22 czerwca 2020 r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10 oraz benzo(a)pirenu dla strefy kujawsko-pomorskiej.²

Ponadto warto zauważyć, że w prace zrealizowane w okresie sprawozdawczym skutkowały podjęciem Uchwały nr LIX/804/23 z dnia 26 czerwca 2023 r. Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego określającej **Program ochrony powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu dla strefy kujawsko-pomorskiej - aktualizacja**.³

Celem tworzenia programów ochrony powietrza jest poprawa jakości powietrza i dotrzymanie norm jakości powietrza określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia

²POP z 2020 r. dostępny jest na stronie <https://edzienniki.bydgoszcz.uw.gov.pl/legalact/2020/3479/>

³ Zmianę POP z 2023 r. opublikowano na stronie <https://edzienniki.bydgoszcz.uw.gov.pl/legalact/2023/4381/>

24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu na obszarach, gdzie występują przekroczenia. Dokument zawiera analizę przyczyn występowania wysokich stężeń substancji oraz wskazuje działania naprawcze mające na celu ich redukcję do poziomów nieprzekraczających norm. Integralną częścią POP są Plany Działań Krótkoterminowych, wdrażane w sytuacjach wystąpienia ryzyka lub przekroczenia poziomów dopuszczalnych / docelowych, informowania społeczeństwa lub alarmowych w strefach województwa kujawsko-pomorskiego w danym roku kalendarzowym.

Na poziomie województw tworzone są **uchwały antysmogowe**.

Uchwałą nr VIII/136/19 z dnia 24 czerwca 2019 r. Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego wprowadził na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego ograniczenia i zakazy w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw tzn. przyjął tzw. **uchwałę antysmogową**.⁴

W dniu 30 sierpnia 2021 r. Sejmik Województwa Kujawsko - Pomorskiego przyjął uchwałę Nr XXXV/510/21 zmieniającą uchwałę w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa kujawsko – pomorskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.⁵

Ograniczenia i zakazy wymienione w akcie prawa miejscowego obowiązują wszystkich użytkowników instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych, tj. mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego, samorządy oraz podmioty działające na jego terenie. Szczegółowe informacje zawarto w wymienionych uchwałach Sejmiku Województwa Kujawsko - Pomorskiego.

Systemem dystrybucyjnym gazu na opisywanym obszarze zajmuje się Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Zakład Gazowniczy w Bydgoszczy. Inwestycje przyłączeniowe realizowane są na bieżąco po uzyskaniu parametrów technicznych i finansowych i potrzeb zgłaszanych przez klientów.

Rozwój **sieci gazowej** jest dość dobry biorąc pod uwagę porównanie do innych gmin. Zgodnie z danymi GUS (stan na 31.12.2022 r.) odsetek mieszkańców korzystających z sieci gazowej wyniósł 52,6 %. Długość czynnej sieci gazowej ogółem wyniosła 28,5 km. Na koniec 2022 r. zewidencjonowano 568 czynnych przyłączy gazowych do budynków. Zużycie gazu przez gospodarstwa domowe w całym 2022 r. wyniosło 12 492,6 MWh, w tym 11 522,0 MWh na ogrzewanie mieszkań. Porównanie tych parametrów w latach 2021-2022 przedstawiono w dalszej części niniejszego raportu w zbiorczej tabeli.

Na terenie Gminy Łabiszyn **nie ma rozbudowanej sieci ciepłowniczej**.

System zaopatrzenia w ciepło opiera się na indywidualnych źródłach, większej mocy w przypadku kotłowni zaopatrujących w ciepło budynki wielorodzinne i budynki użyteczności publicznej lub mniejszej mocy ogrzewające budownictwo indywidualne.

Stosowane jest przede wszystkim spalanie paliw stałych (węgiel i drewno) oraz paliw gazowych. Zwiększa się udział źródeł odnawialnych. Istniejące źródła ciepła polegające głównie na paliwach stałych systematycznie powinny być zastępowane odnawialnymi źródłami energii

⁴ Uchwała antysmogowa została opublikowana na stronie <https://edzienniki.bydgoszcz.uw.gov.pl/legalact/2019/3743/>

⁵ Zmiana uchwały antysmogowej została opublikowana na stronie <https://edzienniki.bydgoszcz.uw.gov.pl/legalact/2021/4347/>

i nowymi kotłami. Źródła ciepła opalane węglem charakteryzują się wysoką emisją. Istnieje więc konieczność wymiany kotłów na spełniające normy środowiskowe, a także rozwoju OZE.

Należy zauważyć, że Gmina Łabiszyn nie ma pełnej wiedzy o OZE występujących na jej terenie. Burmistrz Łabiszyna wydaje na wniosek potencjalnych inwestorów warunki zabudowy oraz decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach m.in. dla instalacji odnawialnych źródeł energii, ale inwestorzy nie mają obowiązku informowania Burmistrza czy zrealizowali inwestycję. Niemniej jednak wydane decyzje świadczą o zwiększającym się zainteresowaniu OZE przez inwestorów.

Burmistrz Łabiszyna w okresie sprawozdawczym 2021-2022 wydał 7 decyzji o warunkach zabudowy dla zamierzeń związanych z OZE, a także 6 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla zamierzeń związanych z OZE.

Warunki zabudowy dotyczące m.in. odnawialnych źródeł energii:

1. Rok **2021** – brak decyzji o warunkach zabudowy dla OZE.
2. Rok **2022** – wydano decyzje o warunkach zabudowy dla następujących zamierzeń:
 - a. Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy 2 MW na dz. nr 50/9 w Jeżewicach (dz. nr 50/9 w Jeżewicach).
 - b. Budowa elektrowni fotowoltaicznej o łącznej mocy do 6 MW (dz. nr 891/24 w Nowym Dąbiu).
 - c. Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 12 MW (dz. nr 60 i 61 w Oporowie).
 - d. Budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 2 MW (dz. nr 134/1 w Jeżewie).
 - e. Budowa farmy fotowoltaicznej o łącznej mocy do 10 MW wraz z niezbędną infrastrukturą (dz. nr 913/2 w Nowym Dąbiu).
 - f. Budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy do 2,0 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną (dz. nr 152/6 w Nowym Dąbiu).
 - g. Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 2 MW (dz. nr 42 i 43 w Łabiszynie).

Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczące m.in. odnawialnych źródeł energii:

1. Rok **2021** – wydano decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach dla następujących zamierzeń:
 - a. Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 2 MW na działce o numerze ewidencyjnym 243/1 w miejscowości Łabiszyn Wieś.
 - b. Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 2 MW na działce o numerze ewidencyjnym 50/9 w miejscowości Jeżewice.
2. Rok **2022** – wydano decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach dla następujących zamierzeń:
 - a. Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 2 MW wraz z infrastrukturą techniczną. Planowane przedsięwzięcie zostanie zlokalizowane w granicach działki ewidencyjnej nr 152/6, obręb 001 Nowe Dąbie.
 - b. Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 12 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na działkach o nr ewidencyjnych 60 i 61 w obrębie Oporowo.
 - c. Budowa instalacji fotowoltaicznej na terenie działki o nr ewid. 134/1 obręb Jeżewo. Planowana moc do 3 MW.
 - d. Budowa farmy fotowoltaicznej na działkach nr 42 i 43 w Łabiszynie. Planowana moc do 2 MW.

Działaniami zmierzającymi do dalszej poprawy jakości powietrza powinny być:

- systematyczne przeprowadzanie działań termomodernizacyjnych budynków co przekłada się na zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło,
- wymiana źródeł ciepła i wyeliminowanie spalania paliw złej jakości w piecach domowych,
- wyeliminowanie spalania odpadów w paleniskach domowych,
- ograniczenie emisji liniowej (z dróg) np. poprzez poprawę stanu transportu publicznego,
- usprawnienie ruchu, w celu zmniejszenia emisji spalin,
- budowa ścieżek rowerowych,
- rozwój technologii energooszczędnych,
- zwiększanie udziału OZE,
- rozbudowa sieci gazowej,
- budowa zorganizowanych systemów ciepłowniczych (np. wspólnych kotłowni w budynkach wielorodzinnych).

2.2. ZAGROŻENIA HAŁASEM

Najczęściej spotykanym rodzajem hałasu jest hałas drogowy, który z uwagi na powszechność i gęstość występowania dróg charakteryzuje się procentowo największym zasięgiem oddziaływania i stanowi główne zagrożenie na terenach zurbanizowanych.

Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy administruje na terenie Gminy Łabiszyn odcinkami dróg wojewódzkich o numerach: 246, 253 i 254 o długości łącznej 33,315 km:

- droga wojewódzka nr 246 Paterek – Samokłeski Małe – Szubin – Łabiszyn – Złotniki Kujawskie – Gniewkowo – Dąbrowa Biskupia o długości 13,201 km, jest w stanie dobrym,
- droga wojewódzka nr 253 Łabiszyn – Murczyn o długości 10,220 km jest w stanie dobrym,
- droga wojewódzka nr 254 Brzoza – Łabiszyn – Barcin – Mogilno – Wylatowo o długości 9,894 km jest w stanie dobrym.

W latach 2021-2022 ZDW w Bydgoszczy nie przeprowadzał pomiarów hałasu na terenie Gminy Łabiszyn. Nie prowadził też znaczących inwestycji.

Zarząd Dróg Powiatowych w Żninie z siedzibą w Podgórzynie, który administruje drogami powiatowymi przedstawił wykaz dróg powiatowych w granicach Gminy Łabiszyn.

Tabela 3. Wykaz dróg powiatowych na terenie Gminy Łabiszyn wraz z oceną ich stanu

Lp.	Numer drogi	Nazwa drogi	Długość drogi (m)	Stan techniczny
1.	1956C miasto	Chomętowo – Łabiszyn	437	zadowalający
2.	1950C	Rynarzewo – Łabiszyn	9 812	dobry
3.	1953C	Wąsosz – Buszkowo	4 404	zadowalający
4.	1956C wieś	Chomętowo – Łabiszyn	8 042	zadowalający
5.	2356C	Smerzyn – Jabłówko – Murczynek	6 925	dobry
6.	2357C	Smerzyn – Załachowo	1 564	bardzo dobry
7.	2358C	Łabiszyn – Pturek	6 760	bardzo dobry

Lp.	Numer drogi	Nazwa drogi	Długość drogi (m)	Stan techniczny
8.	2359C	Łabiszyn – Lisewo Kościelne	4 107	dobry
9.	2360C	Oporowo – Ojrzanowo	5 096	dobry / zadowalający
10.	2361C	Zalachowo – Lubostroń	1 354	dobry
11.	2362C	Lubostroń – Kania	4 059	dobry
12.	2363C	Lubostroń – Julianowo	1 346	zły
13.	2365C	Obielewo – Kierzkowo	2 269	dobry

Źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Żninie z siedzibą w Podgórzynie

Długość dróg powiatowych na terenie Gminy Łabiszyn wynosi 56,175 km.

W latach 2021-2022 na terenie Gminy Łabiszyn w ciągu dróg powiatowych przeprowadzono jedną istotną inwestycję. Był to remont drogi powiatowej nr 1950C Rynarzewo – Łabiszyn na odcinku Władysławo – Pszczółczyn o długości 3,9 km. Zadanie zrealizowano w 2022 r. Koszt realizacji zadania: 1 146 742,60 zł.

Na drogach powiatowych nie prowadzono monitoringu hałasu.

Połączenia lokalne realizowane są na **drogach gminnych**. Stan tych dróg jest zróżnicowany. Po okresie zimowym występują ubytki, wymagające bieżących napraw utrzymaniowych, a niektóre odcinki wymagają przebudowy lub remontu w celu naprawy jezdni. Sukcesywnie realizowane są naprawy i remonty dróg gminnych, jednak jest to uzależnione przede wszystkim od ograniczonych środków funduszy na realizację tego celu. Zadania zrealizowane na szczeblu gminnym wykazano w dalszej części niniejszego raportu w tabeli z inwestycjami.

Należy zauważyć, że rodzaj nawierzchni drogi ma znaczenie z punktu widzenia środowiska z minimum dwóch powodów:

- na drogach nieutwardzonych istotny jest problem pylenia z dróg podczas ruchu pojazdów, co nie jest istotne na drogach o nawierzchni asfaltowej czy betonowej,
- drogi o zniszczonej i „dziurawej” nawierzchni sprzyjają powstawaniu hałasu podczas przejazdów samochodów – słyszalna praca amortyzatorów, wibracje elementów pojazdów, co ma ograniczone znaczenie podczas przejazdu po nawierzchni równej, gładkiej.

Dlatego prezentuje się długość dróg według nawierzchni (stan na 2022 r.):

- drogi gminne o nawierzchni twardej 88,1 km, w tym o nawierzchni twardej ulepszonej 48,1 km,
- drogi gminne o nawierzchni gruntowej 49,1 km,
- łącznie daje to 137,2 km dróg gminnych.

Na drogach gminnych nie prowadzi się pomiarów natężenia ruchu i monitoringu hałasu.

Biorąc pod uwagę dane w zakresie układu komunikacyjnego, należy odnieść się do pomiarów hałasu i natężenia ruchu.

W zakresie monitoringu hałasu komunikacyjnego przeanalizowano dane dostępne w opracowaniach: „Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa kujawsko-

komorskiego” za lata 2021-2022, które opracował Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Bydgoszczy.⁶

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska poinformował, że w latach 2021-2022 nie prowadził pomiarów hałasu komunikacyjnego na terenie Gminy Łabiszyn.

W okresie sprawozdawczym obowiązywała Uchwała Nr XX/370/16 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23 maja 2016 r. w sprawie określenia programu ochrony środowiska przed hałasem dla obszarów położonych w otoczeniu dróg wojewódzkich województwa kujawsko-pomorskiego, po których przejeżdża ponad 3 000 000 pojazdów rocznie. Osobny program dotyczył dróg krajowych i linii kolejowych, które na terenie Gminy Łabiszyn nie występują.

Odpowiedzialnymi za realizację Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa kujawsko-pomorskiego są zarządcy infrastruktury drogowej i kolejowej (tj. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy, PKP Polskie Linie Kolejowe Sp. z o.o.).

Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa kujawsko-pomorskiego (POH) jest dokumentem strategicznym, który stanowi istotny element długookresowej polityki w zakresie ochrony mieszkańców województwa przed hałasem w środowisku.

Podstawą do opracowania wyżej wymienionego programu ochrony środowiska przed hałasem były m.in. **strategiczne mapy hałasu**.

Z analizy strategicznych map hałasu oraz programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa kujawsko-pomorskiego wynika, że żadna z dróg wojewódzkich przebiegających przez Gminę Łabiszyn (w jej granicach) nie została ujęta w wyżej wymienionych opracowaniach. Wynika to z faktu, że po odcinkach tych dróg przemieszcza się mniej niż 3 mln pojazdów silnikowych rocznie (tj. 8219 pojazdów na dobę). Natomiast drogi krajowe i linie kolejowe nie przebiegają przez opisywany teren.

Odniesiono się również do **natężenia ruchu pojazdów**, które jest głównym generatorem hałasu drogowego. Dlatego ma największy wpływ na jego poziom. Obserwowany w ostatnich latach przyrost liczby pojazdów oraz wzrost ich natężenia na sieci dróg spowodował przyrost terenów zagrożonych hałasem drogowym.

Generalnymi Pomiarami Ruchu objęte są drogi krajowe (nie występują na opisywanym terenie) i wojewódzkie. GPR przeprowadzane są co 5 lat. Pomiary w ramach GPR 2020 wydłużono na rok 2021, ze względu na pandemię. Na wszystkich odcinkach przebiegających przez Gminę Łabiszyn obserwuje się systematyczne zwiększanie średniego dobowego ruchu pojazdów silnikowych, co może przekładać się na uciążliwości akustyczne. Kolejny GPR prowadzony został w 2025 r., a jego wyniki będą znane w 2026 r.

⁶ Wyniki monitoringu hałasu są dostępne na stronie <https://www.gov.pl/web/gios/halas-lista-kujawsko-pomorskie>

Tabela 4. Porównanie średniego dobowego ruchu rocznego (SDR) dla dróg na terenie Gminy Łabiszyn według Generalnych Pomiarów Ruchu 2010, 2015 i 2020/2021 celem wskazania zachodzących zmian

Numer drogi	Odcinek pomiarowy	Rok pomiaru (GPR)	Pojazdy silnikowe ogółem (szt.) SDR	Rodzajowa struktura ruchu pojazdów samochodowych (SDR - liczba pojazdów)								
				Motocykle SDR	Samochody osobowe Mikrobusy SDR	Lekkie sam. ciężarowe (dostawcze) SDR	Sam. ciężarowe		Suma ciężarowe (suma) suma	Udział ruchu ciężarowego (%) %	Autobusy SDR	Ciągniki rolnicze SDR
							bez przycz.	z przycz.				
droga wojewódzka nr 246	Szubin - Łabiszyn	GPR 2010	1613	19	1121	155	97	208	305	18,9	8	5
		GPR 2015	1623	23	1057	164	68	302	370	22,8	3	6
		GPR 2020	2275	21	1432	281	93	440	533	23,4	3	5
droga wojewódzka nr 246	Łabiszyn – Złotniki Kujawskie	GPR 2010	788	13	613	78	35	25	60	7,6	2	22
		GPR 2015	902	32	671	96	37	40	77	8,5	5	21
		GPR 2020	1184	9	936	138	43	44	87	7,3	0	14
droga wojewódzka nr 253	Łabiszyn - Murczyn	GPR 2010	2457	27	2030	233	54	76	130	5,3	22	15
		GPR 2015	3790	53	3043	197	117	349	466	12,3	8	23
		GPR 2020	4379	37	3662	425	61	174	235	5,4	9	11
droga wojewódzka nr 253	Brzoza - Barcin	GPR 2010	4686	33	3454	398	206	534	740	15,8	42	19
		GPR 2015	5067	20	3551	497	208	740	948	18,7	41	10
		GPR 2020	5780	41	4080	515	96	1000	1096	19,0	32	16

Źródło: wyniki GPR 2010, GPR 2015 i GPR 2020/2021 (oznaczony w tabeli jako GPR 2020)

Podsumowując, głównym źródłem ponadnormatywnego hałasu na opisywanym terenie jest drogowy ruch komunikacyjny. W związku z tym niezbędna jest kontynuacja działań obejmujących: kompleksowe planowanie zagospodarowania przestrzennego większych układów przestrzennych, realizacja obwodnic, stosowanie zieleni izolacyjnej oraz stała dbałość o właściwy stan nawierzchni dróg. Jednym z narzędzi, które Gmina może stosować w celu ograniczenia hałasu jest właściwe planowanie przestrzenne. Powinno ono uwzględniać strefowanie zabudowy.

Ważnym elementem ograniczania hałasu komunikacyjnego jest **rozwój transportu publicznego**. Gmina Łabiszyn podejmuje inicjatywy promujące transport zbiorowy m.in. poprzez dofinansowanie do biletów do transportu autobusowego dla dzieci i młodzieży.

Łatwo dostępny transport dobrej jakości powinien umożliwiać skorzystanie z usług publicznych gwarantujących właściwy poziom życia, wówczas mieszkańcy mniejszych miejscowości mogą uniknąć komunikacyjnego wykluczenia. Kiedy brakuje sprawnego transportu pasażerskiego, może dochodzić do tzw. wykluczenia transportowego zarówno określonych grup społecznych, jak i całych terenów. Dla zrównoważonego - zintegrowanego rozwoju Gminy Łabiszyn, poprawa dostępności infrastruktury transportowej i komunikacyjnej jest potrzebą kluczową.

Bez poprawy jakości transportu publicznego (np. inwestycje w tabor, dostosowanie częstotliwości kursów do potrzeb pasażerów) można spodziewać się dalszego spadku zainteresowania komunikacją zbiorową, przy jednoczesnym wzroście liczby samochodów osobowych poruszających się po terenie gminy, co skutkować będzie zwiększeniem uciążliwości akustycznych.

W okresie sprawozdawczym prowadzono prace zmierzające do opracowania **Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej – SUMP BydOF**, który jest warunkiem w dostępie do środków finansowych w ramach Polityki Spójności w obszarze transportowym w latach 2021-2027 dla ZIT-u bydgoskiego obszaru funkcjonalnego. W 2023 r. dokument został poddany konsultacjom społecznym, a następnie został przyjęty przez wszystkie rady gmin, miast i powiatów jst zrzeszonych w stowarzyszeniu Metropolia Bydgoszcz. Dokument otrzymał pozytywną opinię Centrum Unijnych Projektów Transportowych.

Ważnym komponentem infrastruktury służącym zmniejszeniu hałasu są **drogi rowerowe**. Niestety na terenie Gminy Łabiszyn nie ma rozwiniętej sieci dróg rowerowych. Należy dążyć do rozwoju w tym zakresie.

Hałas przemysłowy

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy prowadzi bieżący monitoring hałasu przemysłowego.

Na terenie Gminy Łabiszyn dominują jednak małe zakłady produkcyjno – usługowe, których wpływ na klimat akustyczny ograniczony jest do obszaru prowadzenia działalności. **Starosta Żniński dla terenu Gminy Łabiszyn w latach 2021-2024 nie wydawał decyzji dotyczących hałasu.**

Należy wyjaśnić, że w przypadku stwierdzenia przez właściwy organ ochrony środowiska, na podstawie pomiarów własnych, pomiarów dokonanych przez Głównego / Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska lub pomiarów podmiotu obowiązującego do ich prowadzenia, że poza zakładem, w wyniku jego działalności, przekroczone są dopuszczalne poziomy hałasu, organ ten wydaje decyzję o dopuszczalnym poziomie hałasu.

2.3. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Operatorem sieci elektroenergetycznej na opisywanym terenie jest Enea Operator Sp. z o.o. Stan infrastruktury elektroenergetycznej jest dobry.

Spółka Enea poinformowała, że w latach 2021-2022 dokonywała niezbędnej rozbudowy i modernizacji sieci elektroenergetycznej wynikającej z konieczności zasilania obecnych odbiorców w energię elektryczną z zachowaniem wymaganych parametrów sieci i jakości energii elektrycznej, a także nowych odbiorców w związku z zawieranymi umowami o przyłączenie w oparciu o wydane warunki przyłączenia do sieci elektroenergetycznej.

Na terenie Gminy zlokalizowane są anteny nadawcze telefonii komórkowych w miejscowościach: Annowo, Łabiszyn (ul. Przemysłowa, Szubińska), Pszczółczyn, Żalachowo, Zdziarsk. Emisja pól elektromagnetycznych z tych instalacji nie stanowi zagrożenia dla zdrowia, gdyż działają one zgodnie z obowiązującym prawem, a ich wartość emisji jest w granicach dopuszczalnych. Należy stwierdzić, że stacje nadawcze telefonii komórkowej zlokalizowane na odpowiedniej wysokości i prawidłowo ustawione nie stanowią zagrożenia dla ludzi.⁷

Na terenie Gminy Łabiszyn w latach 2021-2022 Główny Inspektor Ochrony Środowiska **przeprowadził monitoring pól elektromagnetycznych** jednokrotnie. Wynik pomiaru w Łabiszynie przy ul. 3 Maja 18 wyniósł $<0,3$ V/m w 2021 r. Natomiast w 2022 r. nie prowadzono pomiarów w Gminie Łabiszyn. Zatem **nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu PEM**.

Wyniki z punktów monitoringowych dla powiatu żnińskiego w latach 2021-2022 znajdowały się w granicach dopuszczalnych norm.

Nie ma zatem podstaw do wskazania, że istnieje zagrożenie ze strony oddziaływania pól elektromagnetycznych. Co więcej, należy wyjaśnić, że dopuszczalny poziom 7 V/m obowiązywał do końca 2019 r. Normy zostały złagodzone. **Obecnie obowiązujące poziomy dopuszczalne** wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m. Szczegółowe dane w tym zakresie zawiera Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448).

Ponadto w serwisie <https://si2pem.gov.pl/> dostępna jest mapa PEM, która przedstawia położenie stacji bazowych telefonii komórkowej i nadajników DVB-T na terenie Polski oraz wyniki pomiarów pola elektromagnetycznego (PEM) wykonywanych w ich otoczeniu. Wszystkie pomiary PEM realizowane są przez akredytowane laboratoria. W obszarze PEM obowiązują ściśle regulacje prawne określające m.in. dopuszczalne wartości natężenia PEM w środowisku oraz sposoby sprawdzania ich dotrzymania. Wartości zmierzone w okresie sprawozdawczym wyniosły nie przekraczały dopuszczalnych norm.

Obszerną bazą dotyczącą urządzeń emitujących PEM jest Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Komunikacji Elektronicznej dostępny pod adresem bip.uke.gov.pl.

Wykaz rezerwacji i pozwoleń radiowych dla każdej ze służb radiokomunikacyjnych zamieszczony jest na stronie pod adresem <http://bip.uke.gov.pl/pozwolenia-radiowe/wykaz-pozwolen-radiowych> oraz <http://bip.uke.gov.pl/pozwolenia-radiowe/rejestr-urzadzen> i stanowi wyczerpujące źródło informacji, do ujęcia kwestii zagrożeń polem elektromagnetycznym na terenie Gminy Łabiszyn.

⁷ Informacja o stacjach bazowych telefonii komórkowej <https://piit.org.pl/aktualnosci/gios-im-wiecej-masztow-tym-nizszy-poziom-pem-w-polsce-wyniki-pomiarow-gios-za-2022-rok-sa-jednoznaczne>

2.4. GOSPODAROWANIE WODAMI

2.4.1. WODY POWIERZCHNIOWE

Gmina Łabiszyn położona jest w obszarze dorzecza Odry, a w dalszym podziale zlewniowym - w regionie wodnym Noteci.

Jeśli chodzi o zarządzanie, opisywany teren znajduje się w zasięgu działania Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Bydgoszczy, które wchodzi w skład Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Cały kraj podzielony jest na **Jednolite Części Wód Powierzchniowych (JCWP)⁸**. Mogą to być JCWP: rzeczne, jeziorne, przejściowe lub przybrzeżne. Zasięg zlewni JCWP nie zawsze jest jednoznaczny z tym, że dany ciek występuje w granicach Gminy. Może płynąć w jej sąsiedztwie, ale obejmować obszar w granicach administracyjnych Gminy Łabiszyn.

W okresie realizacji dotychczas obowiązującego gminnego programu ochrony środowiska obowiązywały **dwa podziały JCWP**:

1. Pierwszy podział wynikał z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2016 r. poz. 1967). Rozporządzenie obowiązywało do dnia 23 lutego 2023 r. Wedle tego podziału dostępne są oceny jakości wód z wielolecia 2016-2021, do których nawiązano w raporcie z realizacji POŚ za lata 2021-2022.
2. Natomiast 24 lutego 2023 r. zaczęło obowiązywać Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023 poz. 335). Jest ono wiążące dla planów działań. Według tego podziału prezentowane są też wyniki monitoringu wód powierzchniowych od roku 2022. Zgodnie z tym podziałem w granicach administracyjnych Gminy Łabiszyn występuje 10 JCWP, w tym 8 JCWP Rzecznych i 2 JCWP Jeziorne. Podkreślenia wymaga fakt, że jeziora: Gąbińskie i Wolickie znajdują się poza granicami Gminy Łabiszyn, ale ich zlewnie obejmują częściowo Gminę Łabiszyn. Dlatego ujęto je w zestawieniu, podobnie jak robi to Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Szczegółowy wykaz nazw i kodów JCWP według opisanych podziałów przedstawiono w tabeli.

⁸ JCWP - oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych

Tabela 5. Wykaz Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na terenie Gminy Łabiszyn ze wskazaniem stanu wód i informacją czy JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych

Lp.	Kod i nazwa JCWP		Stan / cele środowiskowe oraz zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych dla JCWP wg II aktualizacji Planu gospodarowania wodami tj. w obecnym cyklu planistycznym (2022-2027)			
	w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	w obecnym cyklu planistycznym (2022-2027)	stan wód	cele środowiskowe		Zagrożenie*
				stan lub potencjał ekologiczny	stan chemiczny	
1.	RW600024188351 Noteć od Jeziora Wolickiego do oddzielenia się Kan. Noteckiego w Antonowie	RW60001618838249 Nowy Kanał Notecki	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm), IFPL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	jest zagrożona
2.	RW6000171883549 Dopływ ze Złotnik Kujawskich	RW6000111883824229 Kanał Diemionna	Brak danych	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	jest zagrożona
3.	RW600024188379 Noteć od Górnego Kanału Noteci do Kanału Bydgoskiego;	RW600016188391 Noteć od Nowego Kanału Noteckiego do dopływu spod Sipior	zły stan wód	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Noteć w obrębie JCWP (dla węgorka europejskiego)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	jest zagrożona
	RW600024188519 Noteć od Kanału Bydgoskiego do Kcynki					
4.	RW600001883829 Górny Kanał Noteci	RW6000161883829 Górny Kanał Noteci	zły stan wód	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	jest zagrożona
5.	RW600024188351 Noteć od Jeziora Wolickiego do oddzielenia się Kan. Noteckiego w Antonowie	RW600016188351 Noteć od jez. Wolickiego do oddzielenia się Kan. Noteckiego w Antoniewie	zły stan wód	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Noteć w obrębie JCWP (dla węgorka europejskiego)	dobry stan chemiczny	jest zagrożona
6.	RW60002518836779 Gąsawka do wypływu z Jez. Sobiejuskiego	RW60001818836779 Gąsawka do jez. Sobiejuskiego	zły stan wód	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	jest zagrożona
7.	RW60002518836779 Gąsawka do wypływu z Jez. Sobiejuskiego	RW60001818836774 Czarny Rów	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	dobry stan chemiczny	jest zagrożona

Lp.	Kod i nazwa JCWP		Stan / cele środowiskowe oraz zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych dla JCW wg II aktualizacji Planu gospodarowania wodami tj. w obecnym cyklu planistycznym (2022-2027)			
	w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	w obecnym cyklu planistycznym (2022-2027)	stan wód	cele środowiskowe		Zagrożenie*
				stan lub potencjał ekologiczny	stan chemiczny	
8.	RW6000241883699 Gąsawka od Jeziora Sobiejuskiego do ujścia	RW6000161883699 Gąsawka od jez. Sobiejuskiego do ujścia	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	dobry stan chemiczny	jest zagrożona
9.	nie dotyczy	LW10466 Gąbińskie*	zły stan wód	dobry potencjał ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [kadm (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	jest zagrożona
10.	LW10443 Wolickie	LW10443 Wolickie*	zły stan wód	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym (węgorz europejski)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(k)fluoranten (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	jest zagrożona

Źródło: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023 poz. 335).

* - podkreślenia wymaga fakt, że jeziora: Gąbińskie i Wolickie znajdują się poza granicami Gminy Łabiszyn, ale ich zlewnie obejmują częściowo Gminę Łabiszyn. Dlatego ujęto je w zestawieniu, podobnie jak robi to Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód, na podstawie wyników Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prezentuje się poprzez ocenę stanu ekologicznego (w przypadku wód, których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka – poprzez ocenę potencjału ekologicznego), ocenę stanu chemicznego i ocenę stanu JCWP.

Poniżej przedstawiono **wyniki monitoringu wód powierzchniowych Gminy Łabiszyn** badanych w ostatnich latach. Należy jednak zauważyć, że przedstawiono dane dotyczące zlewni Jednolitych Części Wód Powierzchniowych obejmujące przynajmniej częściowo obszar Gminy Łabiszyn. Jest to ważne biorąc pod uwagę przemieszczanie się zanieczyszczeń w ramach JCWP. Natomiast sam punkt monitoringowy może znajdować się poza jej granicą administracyjną.

W zestawieniu ujęto wszystkie JCWP uwzględnione przez PGW Wody Polskie w nowym podziale wód, a także odpowiadające im wody ze starego podziału (nawet jeśli w starym podziale dana zlewnia nie obejmowała obszaru gminy). Pozwala to na porównanie jakości wód na przestrzeni wielolecia.

Elementy **biologiczne i hydromorfologiczne** ocenia się w skali pięciostopniowej, gdzie stan/potencjał ekologiczny można zaliczyć do poniższych klas:

- **klasa I** – potencjał ekologiczny maksymalny / stan ekologiczny bardzo dobry,
- **klasa II** – stan/potencjał ekologiczny dobry,
- **klasa III** – stan/potencjał ekologiczny umiarkowany,
- **klasa IV** – stan/potencjał ekologiczny słaby,
- **klasa V** – stan/potencjał ekologiczny zły.

Elementy **fizykochemiczne** ocenia się w skali trzystopniowej, gdzie stan/potencjał ekologiczny można zaliczyć do poniższych klas:

- **klasa I** – potencjał ekologiczny maksymalny / stan ekologiczny bardzo dobry,
- **klasa II** – stan/potencjał ekologiczny dobry,
- **klasa III** – stan/potencjał ekologiczny poniżej dobrego.

Końcowy (wynikowy) **stan/potencjał ekologiczny** ocenia się w skali pięciostopniowej, gdzie stan/potencjał ekologiczny można zaliczyć do poniższych klas:

- **klasa I** – potencjał ekologiczny maksymalny / stan ekologiczny bardzo dobry,
- **klasa II** – stan/potencjał ekologiczny dobry,
- **klasa III** – stan/potencjał ekologiczny umiarkowany,
- **klasa IV** – stan/potencjał ekologiczny słaby,
- **klasa V** – stan/potencjał ekologiczny zły.

Stan chemiczny ocenia się w skali dwustopniowej:

- stan chemiczny dobry
- **stan chemiczny poniżej stanu dobrego.**

Z uwagi na fakt, że lata 2021-2022, tj. okres sprawozdawczy, był czasem granicznym pomiędzy starym i nowym podziałem, dane monitoringowe za ten okres są bardzo ograniczone (za 2022 r. w zasadzie brak danych). Dlatego do każdego roku uwzględniono dane wieloletnie, czyli okresy lat 2016-2021 oraz 2022-2024. Jest to niezbędne do obiektywnego przedstawienia stanu wód powierzchniowych na terenie Gminy Łabiszyn.

Tabela 6. Klasyfikacja i ocena stanu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych obejmujących swym zasięgiem Gminę Łabiszyn na podstawie badań z wielolecia 2016-2021

Lp.	Kod i nazwa JCWP	Nazwa punktu pomiarowo - kontrolnego	Klasa elementów biologicznych			Klasa elementów hydromorfologicznych			Klasa elementów fizykochemicznych			Stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Ocena stanu JCWP
			lata oceny		klasa	lata oceny		klasa	lata oceny		klasa			
			od	do		od	do		od	do				
1.	RW600024188351 Noteć od Jeziora Wolickiego do oddzielenia się Kan. Noteckiego w Antonowie	Noteć - powyżej Łabiszyna, Lubostroń	2020	2020	5	2017	2017	2	2020	2020	>2	5 - zły potencjał ekologiczny	-	zły stan wód
2.	RW6000171883549 Dopływ ze Złotnik Kujawskich	nie badano	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	RW600024188379 Noteć od Górnego Kanalu Noteci do Kanalu Bydgoskiego;	Noteć - powyżej Nakła, Chobielin Młyn	2020	2020	5	2017	2017	2	2017	2020	>2	5 - zły potencjał ekologiczny	poniżej dobrego	zły stan wód
	RW600024188519 Noteć od Kanalu Bydgoskiego do Kcynki	Noteć - Gromadno	2017	2020	4	2017	2017	3	2017	2020	>2	4 - słaby potencjał ekologiczny	poniżej dobrego	zły stan wód
4.	RW600001883829 Górny Kanál Noteci	Górny Kanál Noteci - połączenie z Kanalem Bydgoskim, Łochowo	2017	2020	3	2017	2017	3	2020	2020	1	3 - umiarkowany potencjał ekologiczny	dobry	zły stan wód
5.	RW600024188351 Noteć od Jeziora Wolickiego do oddzielenia się Kan. Noteckiego w Antonowie	Noteć - powyżej Łabiszyna, Lubostroń	2020	2020	5	2017	2017	2	2020	2020	>2	5 - zły potencjał ekologiczny	-	zły stan wód
6.	RW60002518836779 Gąsawka do wypływu z Jez. Sobiejuskiego	Gąsawka - poniżej Jeziora Sobiejuskiego, Sobiejuchy	2020	2020	5	2017	2017	3	2020	2020	>2	5 - zły potencjał ekologiczny	dobry	zły stan wód
7.	LW10443 Wolickie	jez. Wolickie - stanowisko 01	2016	2020	5	2020	2020	>1	2017	2020	>2	5 - zły potencjał ekologiczny	poniżej dobrego	zły stan wód

Źródło: dane GIOŚ dostępne na <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/>

Tabela 7. Klasyfikacja i ocena stanu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych obejmujących swym zasięgiem Gminę Łabiszyn na podstawie wyników za lata 2022-2024

Lp.	Nazwa i kod JCWP	Nazwa punktu pomiarowo - kontrolnego	Klasa elementów biologicznych			Klasa elementów hydromorfologicznych			Klasa elementów fizykochemicznych		
			lata oceny		klasa	lata oceny		klasa	lata oceny		klasa
			od	do		od	do		od	do	
1.	RW60001618838249 Nowy Kanał Notecki	Nowy Kanał Notecki - ujście do Górnego Kanału Noteckiego, Dębinek	2023	2023	5	2023	2023	4	2023	2023	>2
			2024	2024	2	-	-	-	-	-	-
2.	RW6000111883824229 Kanał Diemionna	Kanał Diemionna (Dopływ ze Złotnik Kujawskich) - poniżej Nowej Wsi Wielkiej	2024	2024	4	2023	2023	4	2024	2024	>2
3.	RW600016188391 Noteć od Nowego Kanału Noteckiego do dopływu spod Sipior	Noteć - Nakło nad Notecią	2023	2023	3	2023	2023	2	2023	2023	>2
4.	RW6000161883829 Górny Kanał Noteci	Górny Kanał Noteci - połączenie z Kanałem Bydgoskim, Łochowo	2023	2024	3	2023	2023	4	2023	2024	>2
5.	RW600016188351 Noteć od jez. Wolickiego do oddzielenia się Kan. Noteckiego w Antoniewie	Noteć - Łabiszyn	2023	2023	4	2023	2023	2	2023	2023	>2
6.	RW60001818836779 Gąsawka do jez. Sobiejuskiego	Gąsawka - pow. Jez. Dobrylewskiego, Wilczkowo	2023	2023	3	2023	2023	3	2023	2023	>2
7.	RW60001818836774 Czarny Rów	Czarny Rów - pow. Jez. Gąbińskiego, Chomętowo	2024	2024	4	2023	2023	4	2024	2024	>2
8.	RW6000161883699 Gąsawka od jez. Sobiejuskiego do ujścia	Gąsawka - ujście do Noteci, Rynarzewo	2023	2023	3	2023	2023	4	2023	2023	>2
9.	LW10466 Gąbińskie*	Jez. Gąbińskie - głęboczek	2022	2022	2	2022	2022	1	2022	2022	>2
10.	LW10443 Wolickie*	Jez. Wolickie - głęboczek	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: dane GIOŚ dostępne na <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/>

* - podkreślenia wymaga fakt, że jeziora: Gąbińskie i Wolickie znajdują się poza granicami Gminy Łabiszyn, ale ich zlewnie obejmują częściowo Gminę Łabiszyn. Dlatego ujęto je w zestawieniu, podobnie jak robi to Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Zanieczyszczenia wód nie znają granic administracyjnych stąd należy podkreślić, że Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. **Prawo wodne**, na wszystkich producentów rolnych w kraju, tj. prowadzących produkcję rolną, w tym działy specjalne produkcji rolnej oraz działalność, w ramach której przechowywane są odchody zwierzęce lub stosowane nawozy - nakłada obowiązek prowadzenia tej działalności w sposób **zapobiegający zanieczyszczaniu wód azotanami** pochodzącymi ze źródeł rolniczych. W celu zmniejszenia zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobiegania dalszemu zanieczyszczeniu wdrażany jest na obszarze całego państwa program działań zgodnie z zapisami art. 104 ustawy Prawo wodne. W okresie sprawozdawczym obowiązywał „Program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2020 r. (Dz.U. 2020 r. poz. 243).

2.4.2. WODY PODZIEMNE

Gmina Łabiszyn w podstawowym podziale wód podziemnych położona jest w zasięgu **Jednolitej Części Wód Podziemnych o numerze 43**.

Dane dotyczące jakości wód podziemnych na terenie Gminy Łabiszyn pozyskano na podstawie analizy mapy stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) według podziału na 174 obszary prezentowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w portalu www.mjwp.gios.gov.pl.

W ramach klasyfikacji stanu chemicznego i ilościowego jednolitych części wód podziemnych określa się: **dobry stan chemiczny lub słaby stan chemiczny**. Dane te dotyczą całych jednolitych części wód podziemnych i tak są prezentowane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Dostępne są dane za lata: 2016, 2019 i 2022 (trzyletni cykl).

Monitoring diagnostyczny za 2022 r. wykazał, że **stan chemiczny i ilościowy w przypadku JCWPd nr 43 jest słaby**.

Tabela 8. Stan chemiczny i ilościowy Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd o numerze 43 obejmującej Gminę Łabiszyn

Rok, w którym oceniono stan JCWPd	Stan JCWPd o numerze 43		Ocena ogólna stanu
	stan chemiczny	stan ilościowy	
2016	słaby	słaby	słaby
2019	słaby	słaby	słaby
2022	słaby	słaby	słaby

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska

Przyczyną słabego stanu JCWPd nr 43 jako całości są:

1. Ascenzja wód słonych dopływających z niżej występujących poziomów wodonośnych piętra mezozoiku (kreda i jura) oraz częściowo zasolonych warstw neogeńsko-paleogeńskich.
2. Pobór na potrzeby odwodnienia wyrobisk górniczych odkrywki Tomisławice (położonej poza Gminą Łabiszyn).
3. Presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną

Klasyfikację stanu wód podziemnych monitoruje Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy oraz Główny Inspektor Ochrony Środowiska. **Na terenie powiatu żnińskiego wody podziemne JCWPd nr 43 były badane corocznie w latach 2021-2022 w punktach monitoringowych zlokalizowanych:**

- w miejscowości **Kapie** (Gmina Łabiszyn) - ujmowano je do badań w punkcie monitoringowym 1950 (numer punktu pomiarowego według MONBADA), gdzie za każdym razem stwierdzono wody II klasy jakości tj. wody dobrej jakości,
- w miejscowości **Dochanowo** (Gmina Żnin) - ujmowano je do badań w punkcie monitoringowym 1961 (numer punktu pomiarowego według MONBADA), gdzie za każdym razem stwierdzono wody III klasy jakości tj. wody zadowalającej jakości.⁹

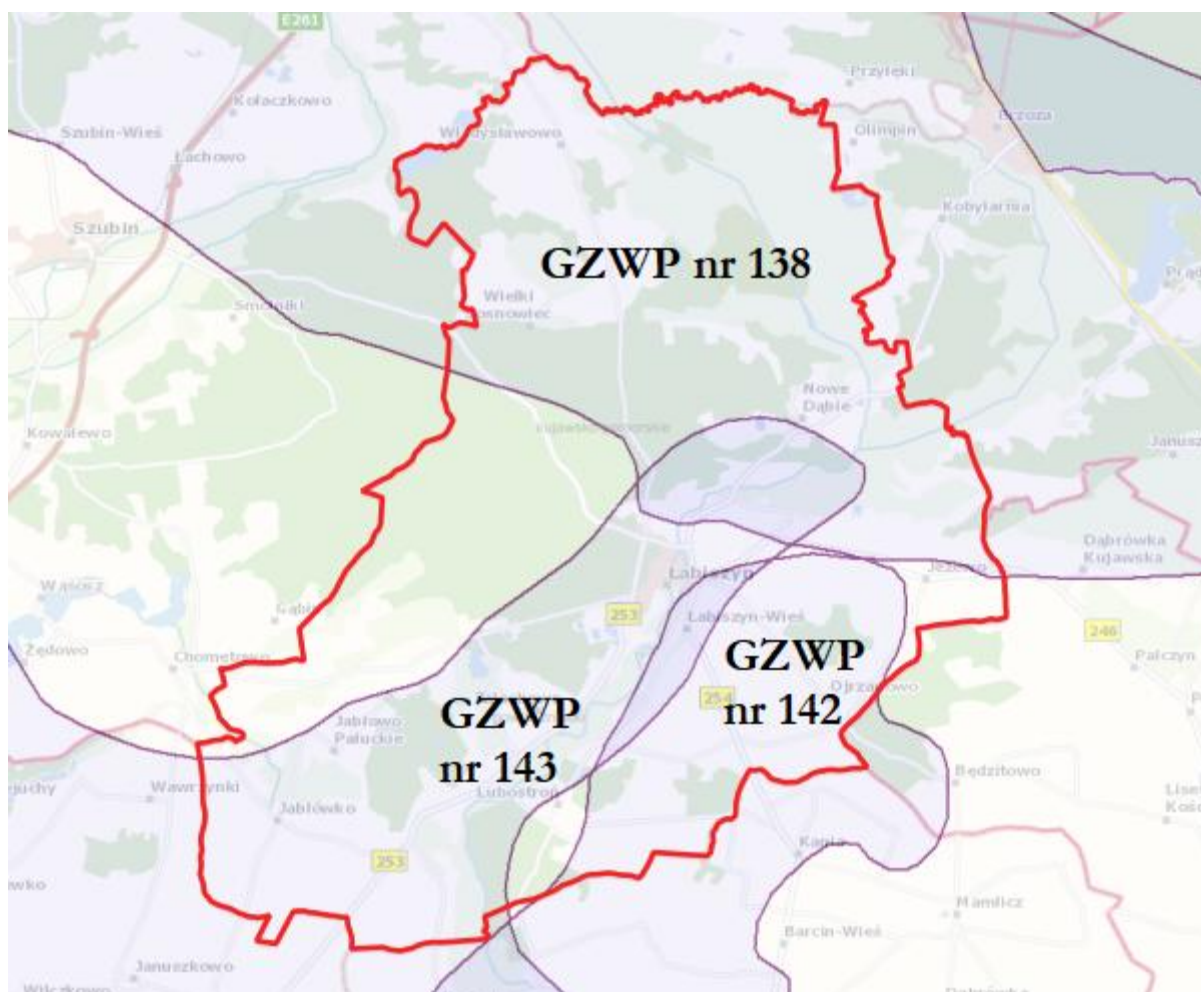
Przy opisie wód podziemnych trzeba odnieść się do lokalizacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Dbłość o dobry stan wód jest szczególnie z uwagi na fakt, że część obszaru Gminy Łabiszyn położona jest w zasięgu:

1. Głównego Zbiornika Wód Podziemnych **nr 138 Pradolina Toruń – Eberswalde**.
2. Głównego Zbiornika Wód Podziemnych **nr 142 Inowrocław-Dąbrowa**.
3. Głównego Zbiornika Wód Podziemnych **nr 143 Subzbiornik Inowrocław – Gniezno**.

Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) stanowi zespół przepuszczalnych utworów wodonośnych o znaczeniu użytkowym, którego granice są określone parametrami hydrogeologicznymi lub warunkami hydrodynamicznymi oraz warunkami formowania się zasobów wód podziemnych, wydzielony ze względu na jego szczególne znaczenie dla obecnego i perspektywicznego zaopatrzenia w wodę, spełniający określone kryteria ilościowe i jakościowe: wydajność potencjalnego otworu studziennego powyżej 70 m³/h, wydajność ujęcia powyżej 10 000 m³/d, wodoprzewodność warstwy wodonośnej wyższa niż 10 m²/h, woda nadająca się do zaopatrzenia ludności w stanie surowym lub po jej ewentualnym prostym uzdatnieniu przy pomocy stosowanych obecnie i uzasadnionych ekonomicznie technologii. W obszarach deficytowych w wodę kryteria ilościowe przyjęte dla GZWP mogą być niższe, lecz wyróżniające zbiornik o znaczeniu praktycznym na tle ogólnie mniej korzystnych warunków hydrogeologicznych.

Obszar GZWP stwarza ograniczenia dotyczące: nawożenia mineralnego, ochrony roślin oraz lokalizacji ferm hodowlanych. Dawki nawozów sztucznych i stężenia chemicznych środków ochrony roślin muszą być kontrolowane i stosowane w dawkach nie zagrażających środowisku przyrodniczemu, szczególnie wodnemu. Fermy hodowlane zwierząt również muszą gwarantować ochronę środowiska.

⁹ Obowiązuje skala 5-stopniowa, : I klasa – wody bardzo dobrej jakości, II klasa – wody dobrej jakości, III klasa – wody zadowalającej jakości, IV klasa – wody niezadowalającej jakości, V klasa – wody złej jakości.

Ryc. 4. Zasięg Głównych Zbiorników Wód Podziemnych na tle granic Gminy Łabiszyn

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>

2.4.3. ZAGROŻENIE SUSZĄ I ZAGROŻENIE POWODZIĄ

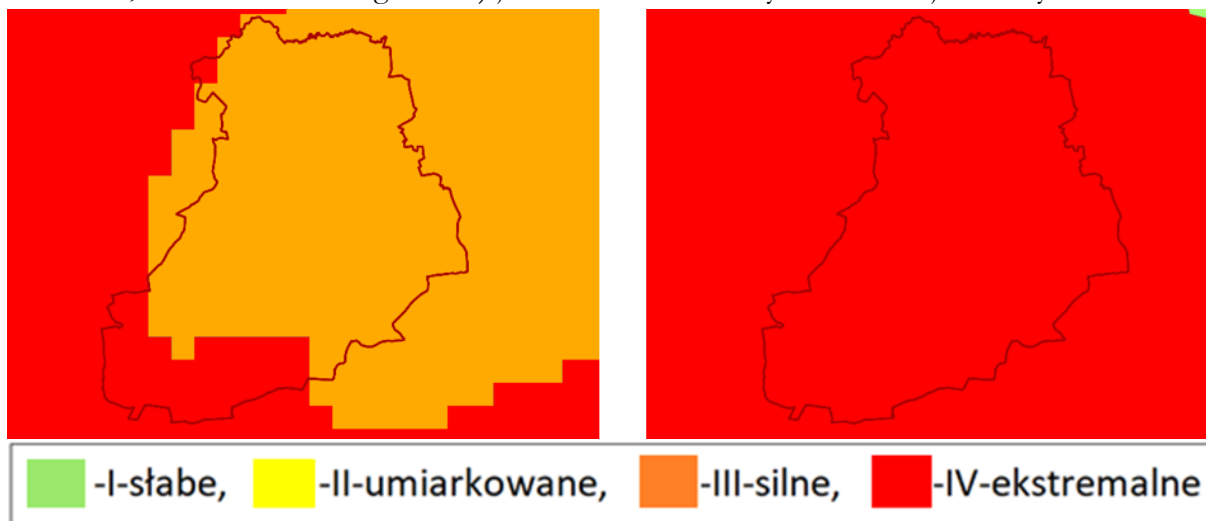
Gmina Łabiszyn w ocenie przedstawionej w „**Planie przeciwdziałania skutkom suszy**”¹⁰ należy do terenów silnie **narażonych na suszę** i uzyskała następujące wyniki:

- jest położona prawie w całości w III klasie zagrożenia suszą **atmosferyczną** (w skali czterostopniowej), co oznacza, że jest silnie narażona na ten rodzaj suszy, a jej południowy kraniec sklasyfikowano jako zagrożenie IV stopnia – ekstremalne,
- zaliczona została w całości do IV stopnia zagrożenia suszą **rolniczą** – występuje ekstremalne zagrożenie tym rodzajem suszy,
- jest II klasie zagrożenia suszą **hydrologiczną**, co oznacza umiarkowane narażenie na ten rodzaj suszy (w skali czterostopniowej),
- znajduje się w I klasie zagrożenia suszą **hydrogeologiczną**, co oznacza, że jest słabo narażona na suszę tego rodzaju,
- **łącznie zagrożenie suszą** na całym obszarze gminy jest silne (III stopień).

¹⁰ - opublikowany na stronie:

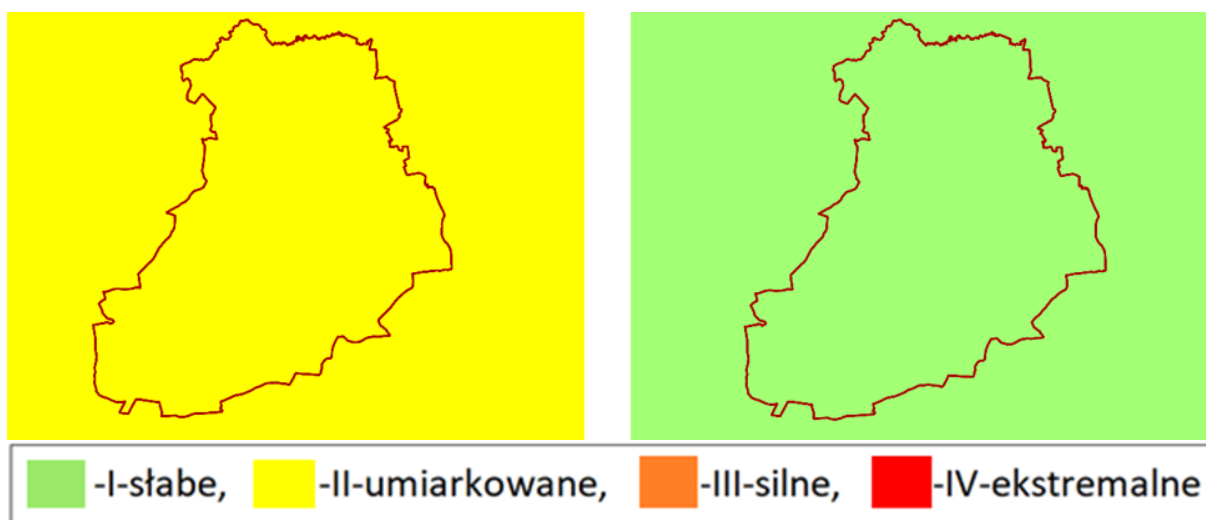
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20210001615/O/D20211615.pdf>

Przestrzenne rozmieszczenie zjawiska suszy atmosferycznej, rolniczej, hydrologicznej i hydrogeologicznej przedstawiono na rycinach. Skala 4-stopniowa (I – słabe, II – umiarkowane, III – silne, 4 – ekstremalne zagrożenie) jest taka sama dla wszystkich rodzajów suszy.

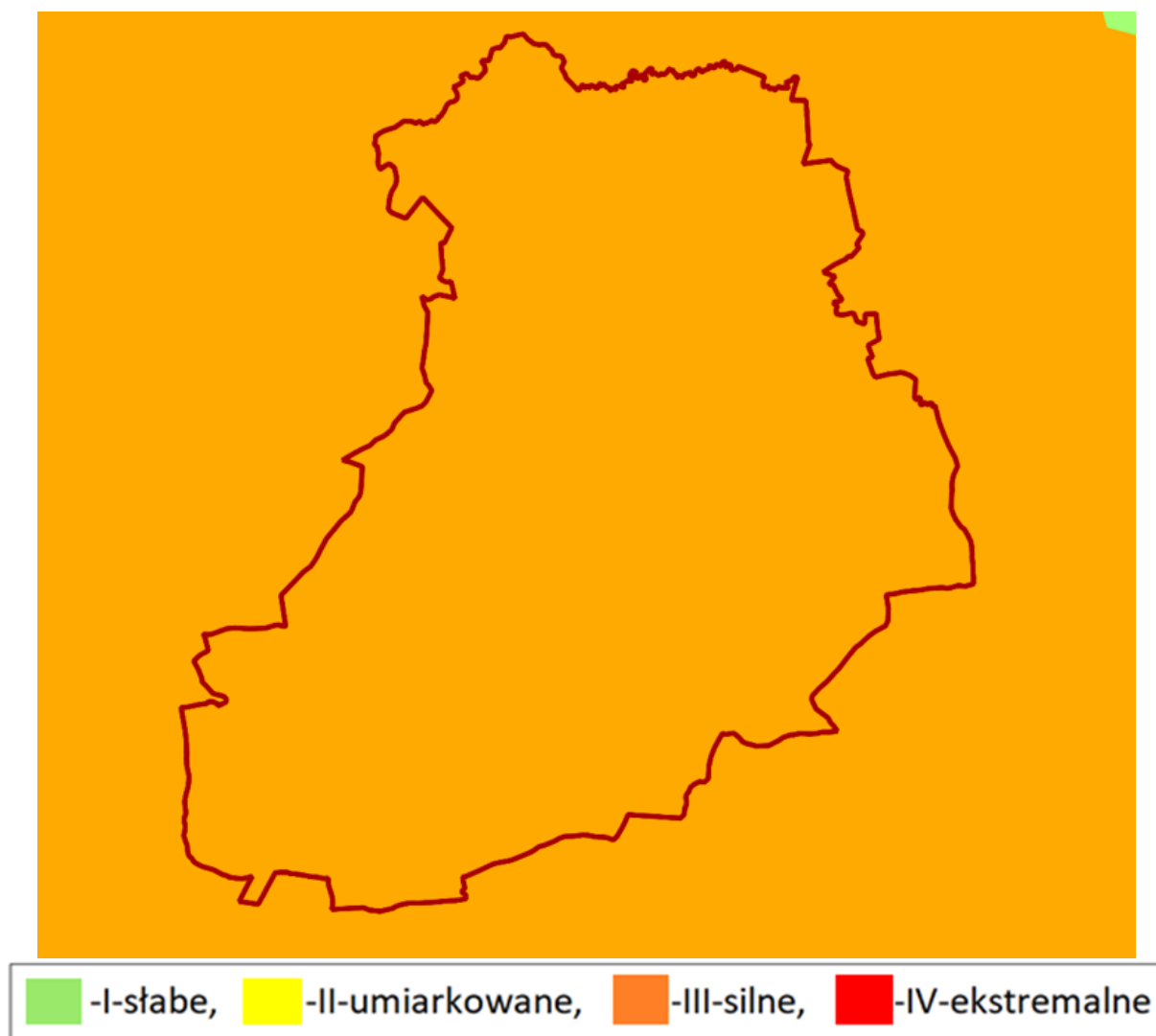
Ryc. 5. Zagrożenie suszą atmosferyczną (lewa rycina) i rolniczą (prawa rycina) na tle granic Gminy Łabiszyn

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://wody.isok.gov.pl/>

Ryc. 6. Zagrożenie suszą hydrologiczną (lewa rycina) i hydrogeologiczną (prawa rycina) na tle granic Gminy Łabiszyn

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://wody.isok.gov.pl/>

Ryc. 7. Łączne zagrożenie suszą na tle granic Gminy Łabiszyn

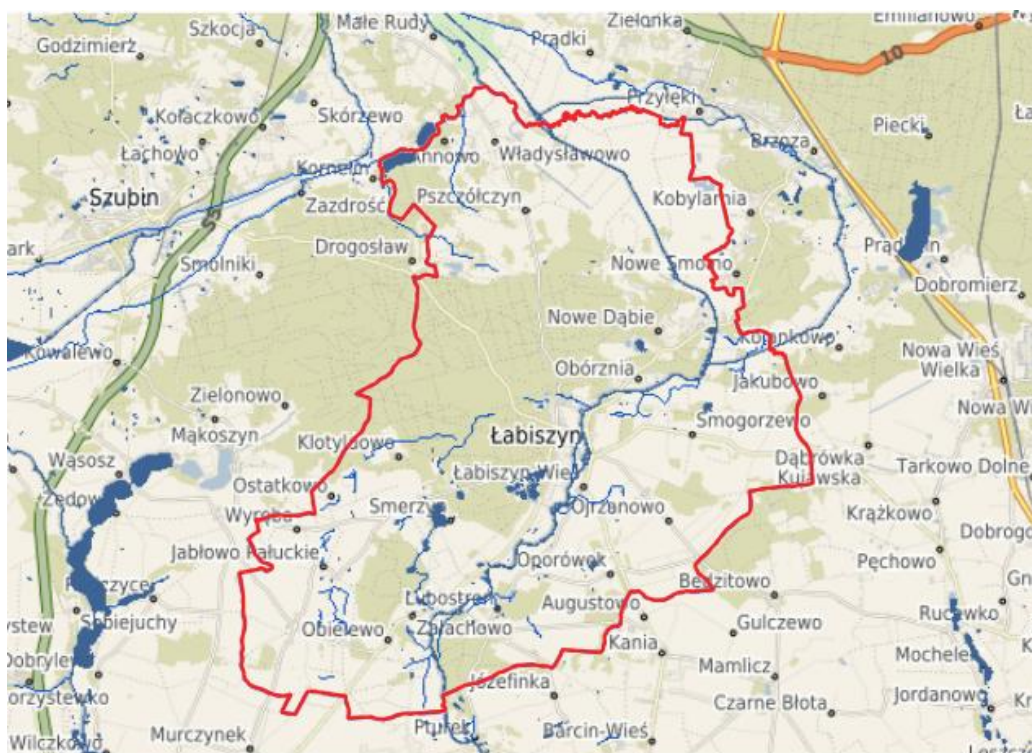
Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://wody.isok.gov.pl/>

Do grup użytkowników wód w największym stopniu zagrożonych wystąpieniem suszy atmosferycznej zaliczono: rolnictwo i ekosystemy od wód zależne.

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne definiuje **powódź** jako czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, w szczególności wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych.

Podtopienia są to zalania terenów z innych przyczyn niż powódź. Przyczynami podtopień mogą być np.: opady deszczu, przesiąki wody przez wały przeciwpowodziowe. Nie wyklucza to możliwości wystąpienia lokalnych podtopień i nagłego podniesienia się poziomu wody na innych terenach np. w wyniku wystąpienia nieprzewidzianych zjawisk meteorologicznych, takich jak: intensywne opady atmosferyczne czy gwałtowne topnienie pokrywy śnieżnej. Zagrożenie to może wystąpić jako lokalne podtopienia terenów.

Obszary wytypowane jako najbardziej narażone na powódzie i podtopienia na terenie Gminy Łabiszyn przedstawiono na dwóch kolejnych rycinach.

 - obszar szczególnego zagrożenia powodzią

Ryc. 8. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią na tle granic Gminy Łabiszyn

Źródło: <https://labiszyn.e-mapa.net/>

Ryc. 9. Obszar narażone na podtopienia na tle granic Gminy Łabiszyn

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>

Wg danych przekazanych przez **Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie**, na terenie Gminy Łabiszyn zlokalizowane są małe elektrownie wodne - 3 szt. na rzece Noteci (obiekty: Łabiszyn, Frydrychowo, Antoniewo). Nie występują natomiast inne obiekty infrastruktury przeciwpowodziowej takie jak: wały i poldery przeciwpowodziowe, zbiorniki retencyjne, czy pompownie wód.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Bydgoszczy poinformowało, że w zakresie **działań inwestycyjnych** w 2022 r. zostało zrealizowane następujące zadanie inwestycyjne na terenie Gminy Łabiszyn: „Odbudowa jazu na rzece Noteci w miejscowości Antoniewo (roboty budowlane)”. Realizacja robót budowlanych miała miejsce w 2022 r. Koszty realizacji wyniósł 2,586 mln zł.

PGW WP RZGW w Bydgoszczy poinformowało również, że w latach 2021-2022 procedowano zadania utrzymaniowe. Pełny wykaz prac utrzymaniowych zamieszczono w dalszej części niniejszego raportu w zbiorczej tabeli.

Ponadto w czasie wdrażania dotychczas obowiązującego programu ochrony środowiska Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie prowadziło prace dokumentacyjne, które finalnie skutkowały opracowaniem:

1. **Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry** przyjętego Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023 poz. 335).
2. **Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry** przyjętego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 października 2022 r. (Dz.U. 2022 poz. 2714).
3. **Planu przeciwdziałania skutkom suszy** przyjętego Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. (Dz.U. 2021 poz. 1615).
4. **Map zagrożenia powodziowego** podanych do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Klimatu i Środowiska w dniu 22 października 2020 r. oraz 7 września 2022 r. Mapy zagrożenia powodziowego dostępne są na Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.¹¹

Utrzymanie urządzeń melioracji jest również zadaniem właścicieli gruntów oraz spółek wodnych. Gminna Spółka Wodna w Łabiszynie nie przedstawiła konkretnych danych o zakresie zadań zrealizowanych w latach 2021-2022. Prowadzone są bieżące prace utrzymaniowe w takim zakresie, na jaki pozwala sytuacja finansowa Spółki.

Problemy z konserwacją cieków związane są głównie z finansami i ograniczoną ilością przyznawanych na ten cel środków. Aby zapobiec wysychaniu cieków na terenie Gminy, co spowodowane jest ich niskimi przepływami, warto inwestować w obiekty małej retencji. Budowa zbiorników wodnych służących małej retencji poprawi bilans wodny Gminy, ograniczy przesuszenie gruntów, co wpłynie na zwiększenie efektywności produkcji rolniczej. Realizacja inwestycji będzie możliwa po uzyskaniu finansowania.

Do zadań, które były wymienione w raportowanym Programie, a nie zostały rozpoczęte w okresie sprawozdawczym należą (wg danych PGW Wody Polskie):

1. Dla JCW Noteć od Kanału Noteckiego do Dopływu spod Sipior – kontrola funkcjonowania urządzeń do migracji ryb - zadanie obejmuje działania kontrolno-administracyjne wskazane dla drożności biologicznej. Celem działania jest kontrola, czy

¹¹ Hydroportal dostępny jest pod adresem <https://isok.gov.pl/hydroportal.html>

dane urządzenie/budowla (np. przeplawka, kanał obiegowy, bystrze) jest prawidłowo eksploatowane i umożliwia migrację ryb.

2. Dla JCW Noteć od Kanału Noteckiego do Dopływu spod Sipior – monitoring skuteczności istniejących urządzeń do migracji ryb - zadanie obejmuje monitoring skuteczności istniejących urządzeń do migracji ryb w celu weryfikacji prawidłowego funkcjonowania tych urządzeń, a w przypadku stwierdzenia negatywnego wpływu budowli na ciągłość biologiczną podjęcie wymaganych działań.
3. Dla JCW Nowy Kanał Notecki – działania renaturyzacyjne.
4. Dla JCW Nowy Kanał Notecki – analiza możliwości likwidacji budowli poprzecznych / przebudowa budowli poprzecznych i innych działań w zakresie zapewnienia drożności.
5. Dla JCW Nowy Kanał Notecki – opracowanie wariantowej analizy sposobu udrożnienia budowli piętrzących na cieku wraz ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz opracowaniem dokumentacji projektowej.
6. Dla JCW Noteć od Jeziora Wolnickiego do oddzielenia się Kanału Noteckiego w Antonowie – opracowanie wariantowej analizy sposobu udrożnienia budowli piętrzących na cieku wraz ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz opracowaniem dokumentacji projektowej – dokumentacja jest w przygotowaniu.
7. Przywrócenie drożności morfologicznej rzeki Noteci od Pakości do Krostkowa – realizacja częściowo na terenie Gminy Łabiszyn – budowa jednej przeplawki na stopniu wodnym w Łabiszynie.
8. Dla JCW Noteć od Kanału Noteckiego do Dopływu spod Sipior – działania renaturyzacyjne – dokumentacja jest w przygotowaniu.
9. Dla JCW Noteć od Kanału Noteckiego do Dopływu spod Sipior – analiza możliwości przebudowy budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych – dokumentacja jest w przygotowaniu.
10. Dla JCW Noteć od Kanału Noteckiego do Dopływu spod Sipior – opracowanie wariantowej analizy udrożnienia budowli piętrzących na cieku wraz ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz opracowanie dokumentacji projektowej – analiza możliwości przebudowy budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych – dokumentacja jest w przygotowaniu.
11. Dla JCW Noteć od Kanału Noteckiego do Dopływu spod Sipior – ocena wpływu budowli poprzecznych na ciągłość biologiczną i cele środowiskowe jcw – analiza możliwości przebudowy budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych – dokumentacja jest w przygotowaniu.

2.5. GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA

Realizację ustawowego obowiązku zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków mieszkańców Gminy Łabiszyn wykonuje Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Łabiszynie powołany uchwałą nr XXXV/248/06 Rady Miejskiej w Łabiszynie z dnia 25 października 2006 r.

Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Łabiszynie w imieniu Gminy Łabiszyn **eksploatuje 10 studni głębinowych zlokalizowanych na 4 stacjach ujęć wody** (SUW Łabiszyn, SUW Nowe Dąbie, SUW Jabłówko, SUW Ojrzanowo).

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego według stanu na 31.12.2022 r. odsetek mieszkańców korzystających z **sieci wodociągowej** wyniósł 94,7 %, co oznacza wzrost o 0,7 % względem stanu na 31.12.2020 r.

Długość eksploatowanej sieci wodociągowej wzrosła z 199,1 km wg stanu na koniec 2020 r. do 207,4 km wg stanu na koniec 2022 r. Obserwowany jest również systematyczny wzrost liczby przyłączy wodociągowych.

Według stanu na 31.12.2020 r. zinwentaryzowano 2 189 przyłączy wodociągowych, natomiast dwa lata później stwierdzono ich 2 475.

Zadaniem **Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Żninie** jest dokonanie oceny obszarowej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi zgodnie z obowiązującymi normami.

Ocenę przeprowadzono na podstawie badań laboratoryjnych wykonywanych przez PSSE w Żninie oraz przez producenta wody tj. Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Łabiszynie. Dane o jakości wody w sieci wodociągowej pozyskano z ocen obszarowych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dla Gminy Łabiszyn za lata 2021-2022. Jakość wód w wodociągach publicznych jest dobra. W przypadku stwierdzenia okresowych przekroczeń dopuszczalnych wartości parametrów jakości wody **podejmowano skuteczne działania naprawcze**. Na koniec lat 2021-2022 woda ze wszystkich wodociągów była przydatna do spożycia.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez PSSE w Żninie, w latach 2021-2022 nie odnotowano zachorowań, których czynnikiem etiologicznym były zanieczyszczenia mikrobiologiczne lub chemiczne wody i nie było zgłoszeń dotyczących reakcji niepożądanych związanych ze spożywaniem wody.

Odsetek mieszkańców korzystających z **sieci kanalizacyjnej** na koniec 2022 r. wyniósł 49,8 % a wartość ta nie zmieniła się istotnie w okresie sprawozdawczym.

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w okresie sprawozdawczym wzrosła z 23,4 km wg stanu na 31.12.2020 r. do 25,6 km wg stanu na 31.12.2022 r.

W omawianym okresie zwiększyła się też liczba przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – z 811 przyłączy na koniec 2020 r. do 828 przyłączy na koniec 2022 r.

W zakresie odprowadzania ścieków należy zauważyć, że wybrane obszary Gminy Łabiszyn zostały włączone do **aglomeracji kanalizacyjnej**. Obowiązuje w tym zakresie Uchwała nr XIX/147/20 Rada Miejska w Łabiszynie z dnia 2 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Łabiszyn.¹² Wyznaczono aglomerację Łabiszyn o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 5 550 z komunalną oczyszczalnią ścieków zlokalizowaną w Łabiszynie (ul. Przemysłowa 7, dz. ewid. nr 44, obręb Łabiszyn). W obszar i granice aglomeracji wchodzi część miejscowości: Łabiszyn, Lubostroń, Łabiszyn Wieś, Smerzyn i Załachowo.

Oczyszczalnia ścieków jest umiejscowiona na skraju aglomeracji w strefie przemysłowej i nie powoduje uciążliwości dla otoczenia. Pracujące na sieci kanalizacji sanitarnej przepompownie ścieków są wyposażone w filtry antyodorowe. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych w oczyszczalni w Łabiszynie jest rzeka Noteć.

¹² <https://edzienniki.bydgoszcz.uw.gov.pl/legalact/2020/6405/>

Poziom skanalizowania Gminy Łabiszyn wynika z jej charakteru, a więc zabudowy rozproszonej na obszarach wiejskich co sprawia, że brak jest zasadności ekonomiczno-technologicznej dla budowy sieci na niektórych terenach. Praktycznym rozwiązaniem staje się budowa **zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków**.

Obowiązująca ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Łabiszyn zobowiązują każdego właściciela (lub użytkownika) nieruchomości zamieszkałej (nie podłączonej do sieci kanalizacyjnej) do zawarcia umowy z przedsiębiorcą posiadającym zezwolenie na opróżnianie zbiorników bezodpływowych (szamb) i przydomowych oczyszczalni ścieków, jak również do posiadania dowodów zapłaty za wykonanie takiej usługi.

Gmina na stronie internetowej opublikowała wykaz przedsiębiorców posiadających zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Łabiszyn.

Burmistrz jest zobowiązany do prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych i oczyszczalni oraz do kontroli regularnego ich opróżniania. Brak umowy lub dowodów zapłaty za wykonanie usługi będzie powodować przekazanie informacji Policji, która ma obowiązek nałożyć mandat.

Liczbę zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków ujawnionych w prowadzonej ewidencji w latach 2021-2024 przedstawiono w tabeli. Podano także liczbę przeprowadzonych kontroli.

Tabela 9. Statystyka zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków ujawnionych w prowadzonej ewidencji Gminy Łabiszyn

Rok	Liczba zbiorników bezodpływowych	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	Liczba przeprowadzonych kontroli
2021	1184	336	5
2022	1180	343	7

Źródło: dane przekazane przez Burmistrza Łabiszyna

Gmina Łabiszyn udziela dotacji dla właścicieli nieruchomości. Wsparcie przyczynia się do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach pozbawionych sieci kanalizacyjnej. Liczbę dotacji i łączną kwotę dotacji w latach 2021-2022 przedstawiono w tabeli.

Tabela 10. Informacja o udzielonych dotacjach do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków z budżetu Gminy Łabiszyn

Rok	Liczba dotacji z budżetu Gminy Łabiszyn	Łączna kwota dotacji z budżetu Gminy Łabiszyn (zł)
2021	5	10 000,00
2022	7	14 000,00
Suma 2021-2022	12	24 000,00

Źródło: dane przekazane przez Burmistrza Łabiszyna

W **2021 r.** w ramach dofinansowania wybudowano 5 przydomowych oczyszczalni na łączną kwotę dofinansowania w wysokości 10 000 zł. Dofinansowaniem objęto 4 nieruchomości, w których

zlikwidowano dotychczasowy odbiornik nieczystości ciekłych i 1 nieruchomość nowobudowaną, którą wyposażono w przydomową oczyszczalnię.

Zadanie realizowano w oparciu o Uchwałę nr XXI/158/21 Rady Miejskiej w Łabiszynie z dnia 3 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia „Regulaminu udzielania dotacji celowej na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Łabiszyn w 2021 roku”.

W 2022 r. w ramach dofinansowania wybudowano 7 przydomowych oczyszczalni na łączną kwotę dofinansowania w wysokości 14 000 zł. Dofinansowaniem objęto 4 nieruchomości, w których zlikwidowano dotychczasowy odbiornik nieczystości ciekłych i 3 nieruchomości nowobudowane, które wyposażono w przydomową oczyszczalnię.

Zadanie realizowano w oparciu o Uchwałę nr XXXI/227/22 Rady Miejskiej w Łabiszynie z dnia 16 lutego 2022 r. w sprawie przyjęcia „Regulaminu udzielania dotacji celowej na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Łabiszyn w 2022 roku”.

2.6. ZASOBY GEOLOGICZNE

Wg danych **Państwowego Instytutu Geologicznego** w granicach Gminy Łabiszyn częściowo lub w całości zlokalizowane są złoża kruszyw naturalnych – piasków i żwirów. Wstępnie rozpoznano też złożo węgla brunatnego. W przeszłości funkcjonowały inne złoża, ale zostały już skreślone z bilansu zasobów.

Państwowy Instytut Geologiczny corocznie publikuje bilanse zasobów złóż kopalin. Przeanalizowano raporty za lata 2021-2022. Stwierdzono, że w badanym okresie eksploatacji podlegały tylko wybrane złoża. Podano zasoby geologiczne - bilansowe oraz stan zagospodarowania wg danych na 2022 r.

Tabela 11. Wykaz kopalin w latach 2021-2022 na terenie Gminy Łabiszyn

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania na koniec 2022 r.	Zasoby wg stanu na 2022 r.			Wydobycie	
			geologiczne - bilansowe	geologiczne - pozabilansowe	przemysłowe	2021	2022
piaski i żwiry (tys. ton)							
1.	Jeżewo I	Z – złożo, z którego wydobyte zostało zaniechane	347	-	-	-	-
2.	Jeżewo II	E - złożo eksploatowane	324	-	-	9	18
3.	Jeżewo III	R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo	838	-	838	-	-
4.	Łabiszyn	Z – złożo, z którego wydobyte zostało zaniechane	3 279	-	-	-	-
5.	Łabiszyn I	Z – złożo, z którego wydobyte zostało zaniechane	779	-	-	-	-
6.	Łabiszyn II	E - złożo eksploatowane	133	-	-	4	8
7.	Łabiszyn-Wieś	Z – złożo, z którego wydobyte zostało zaniechane	62	-	-	-	-
8.	Nowe Dąbie II	E - złożo eksploatowane	3 108	-	2 086	87	94
9.	Nowe Dąbie V	T – złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo	158	-	-	-	-
10.	Nowe Dąbie VI	R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo	100	-	-	-	-

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospodarowania na koniec 2022 r.	Zasoby wg stanu na 2022 r.			Wydobycie	
			geologiczne - bilansowe	geologiczne - pozabilansowe	przemysłowe	2021	2022
11.	Nowe Dąbie VII	T – złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo	1 996	-	1 721	-	-
12.	Nowe Dąbie VIII	Z – złożo, z którego wydobyte zostało zaniechane	294	-	-	-	-
13.	Nowe Dąbie IX	Z – złożo, z którego wydobyte zostało zaniechane	345	-	-	-	-
14.	Nowe Dąbie X	E - złożo eksploatowane	6 359	-	6 359	87	73
15.	Nowe Dąbie XI	E - złożo eksploatowane	1 643	-	1 643	-	-
16.	Obielewo I	T – złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo	1 079	-	1 233	-	-
17.	Obielewo II	R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo	860	-	777	-	-
18.	Pszczółczyn I	Z – złożo, z którego wydobyte zostało zaniechane	1 050	-	-	-	-
19.	Smogorzewo	R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo	191	-	-	-	-
20.	Smogorzewo II	Z – złożo, z którego wydobyte zostało zaniechane	15	-	-	-	-
21.	Smogorzewo III	Z – złożo, z którego wydobyte zostało zaniechane	-	-	-	-	-
22.	Smogorzewo VII	R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo	91	-	-	-	-
23.	Wielki Sosnowiec I	T – złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo	867	-	637	-	-
24.	Zalachowo VI/A	M – złożo skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym	-	-	-	20	-
25.	Zalachowo IX	E - złożo eksploatowane	15	-	-	2	1
węgiel brunatny (tys. ton)							
26.	Szubin	P – złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie	-	86 419	-	-	-

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy

Wyeksploatowane złoża poddawane są rekultywacji. Starosta ustala kierunki i warunki przeprowadzenia rekultywacji i zagospodarowania terenu, jak również uznaje rekultywację za zakończoną.

W latach 2021-2022 Starosta Żniński wydał jedną **decyzję ustalającą kierunek rekultywacji**:

1. Decyzja Starosty Żnińskiego OŚ.6122.2.1.2021 z dnia 08.03.2021 r. ustalająca rolny kierunek rekultywacji działki nr 182 w miejscowości Jezewo na powierzchni 1,99 ha.

W latach 2021-2022 Starosta Żniński wydał trzy **decyzje dotyczące zakończenia rekultywacji**:

1. Decyzja Starosty Żnińskiego OŚ.6122.2.4.2021 z dnia 11.08.2021 r. dotycząca zakończenia rekultywacji w kierunku rolnym działki nr 225/4 w miejscowości Jezewo na powierzchni 3,84 ha.

2. Decyzja Starosty Żnińskiego OŚ.6122.2.5.2021 z dnia 04.01.2022 r. dotycząca zakończenia rekultywacji w kierunku rolnym z zagospodarowaniem zbiornika wodnego dla działek o numerach 348, 356, 357/1 w miejscowości Żalachowo na powierzchni 3,8 ha.
3. Decyzja Starosty Żnińskiego OŚ.6122.2.5.2022 z dnia 08.06.2022 r. dotycząca zakończenia rekultywacji w kierunku rolnym działki nr 57/4 w miejscowości Wielki Sosnowiec na powierzchni 8,0 ha.

Zagrożenia powierzchni ziemi

Na podstawie art. 26a ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz.U. z 2020 poz. 2187) Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska prowadzi, przy użyciu systemu teleinformatycznego, rejestr bezpośrednich zagrożeń szkodom w środowisku i szkód w środowisku, które wystąpiły na terenie kraju. Ponadto zgodnie z art. 101c ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2022 poz. 2556 z późn. zm.) rejestr historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi prowadzi Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy poinformował, że działki z terenu Gminy Łabiszyn nie zostały wpisane do **rejestru bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku**.

Starosta Żniński przekazał informację o **braku występowania historycznych miejsc zanieczyszczenia powierzchni ziemi** na terenie Gminy Łabiszyn.

Zgodnie z informacją otrzymaną od Starosty Żnińskiego na terenie Gminy Łabiszyn **nie stwierdzono obszarów występowania historycznych miejsc zanieczyszczenia powierzchni ziemi**.

Dane dotyczące rejestru osuwisk i obszarów zagrożonych ruchami masowymi znajdują się na ogólnodostępnej stronie internetowej <https://mapa.osuwiska.pgi.gov.pl/gosc/?locale=pl> dzięki czemu każda zainteresowana osoba ma pełny wgląd w dane dotyczące konkretnego obszaru.

2.7. GLEBY

Stan i jakość gleb są uzależnione od kompleksowego oddziaływania czynników naturalnych i antropogenicznych. Na terenie Gminy Łabiszyn układ drogowy obsługuje wojewódzkie połączenia dlatego występuje zagrożenie dla gleb związane z ruchem komunikacyjnym (np. wycieki z samochodów, cystern, stacje paliw).

Do obszarów problemowych związanych z ochroną gleb można zaliczyć też obszary zajmowane pod zabudowę. W ramach ochrony gleb warto zwrócić uwagę na **uwzględnianie w planowaniu przestrzennym** zapisów dotyczących zasobów geologicznych i gleb, zawartych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (od 2026 r. planu ogólnego) oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego podczas wydawania decyzji administracyjnych. Respektowanie zapisów sprzyja prawidłowemu rozwojowi opisywanego obszaru z uwzględnieniem posiadanych zasobów.

Wykaz obowiązujących **miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego** w formie wykazu,¹³ a także w ujęciu graficznym¹⁴ Gmina Łabiszyn udostępnia na swoich portalach internetowych. Informacje te są również dostępne na stronie Infostrada Kujaw i Pomorza 2.0.¹⁵ Linki do wszystkich źródeł podano w przypisach dolnych.

Degradacja gleb może mieć też miejsce w przypadku niewłaściwego stosowania nawozów i środków ochrony roślin (np. zbyt wysokie dawki, stosowane w nieodpowiednich terminach) lub niewłaściwego stosowania zabiegów agrotechnicznych (np. niewłaściwa orka).

Nawożenie w rolnictwie jest jednym z najważniejszych czynników plonotwórczych, a jednocześnie jest zabiegiem wysoce kosztochłonnym. Dlatego też nawozy muszą być stosowane umiejętnie. Aplikacja nawozów w potrzebnej ilości, we właściwym czasie i w odpowiedni sposób zapewnia ich dobre wykorzystanie przez rośliny, co decyduje o wysokiej efektywności i opłacalności nawożenia. Wysoki stopień wykorzystania składników przez rośliny ogranicza ich straty z rolnictwa.

Rozpraszanie składników nawozowych poza agrosystemy pól uprawnych to nie tylko straty finansowe ponoszone przez rolników, ale także zagrożenie dla środowiska przyrodniczego, a w szczególności środowiska wodnego. Całkowite wyeliminowanie strat składników nie jest możliwe, ale ich znaczące ograniczenie – tak. Temu służą dobre praktyki w nawożeniu, którym poświęcona jest **strona Dobre Praktyki Rolnicze prowadzona przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa**¹⁶. Stosowanie zasad dobrej praktyki gwarantuje oszczędne i przyjazne dla środowiska zarządzanie nawożeniem.

Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut przeprowadzi szkolenia z racjonalnego nawożenia i ochrony gleb. Mają one na celu podniesienie wiedzy i umiejętności uczestników szkoleń w obszarze efektywnego wykorzystania nawozów oraz zrównoważonego zarządzania glebą. W ramach szkolenia uczestnicy mają okazję zapoznać się z najnowszymi metodami i technologiami nawożenia, które są zgodne z aktualnymi trendami w rolnictwie oraz z wymaganiami ochrony środowiska.

Monitoring chemizmu gleb ornych Polski¹⁷ jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, szósta tura monitoringu przypadła na lata 2020-2022. Monitoring chemizmu gleb ornych Polski nie obejmuje punktów położonych na terenie Gminy Łabiszyn. Szczegółowe wyniki dostępne są na stronie https://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb.

Okręgowa Stacja Chemiczna – Rolnicza w Bydgoszczy corocznie prowadzi badania zasobności gleb w składniki pokarmowe oraz potrzeb wapnowania. Wyniki przekazywane są rolnikom w celu dostosowania nawożenia do potrzeb. Wyniki dla Gminy Łabiszyn za lata 2021-

¹³ Wykaz mpzp <https://bip.labiszyn.pl/artykuly/akty-prawa-miejscowego-1?page=1>

¹⁴ Pokrycie mpzp

<https://voxly.pl/#extent/395478.23721056763%2C556490.5546628127%2C440042.1805631599%2C577635.2173681313/organization/%2Fapi%2Forganizations%2Fbc287e5a-7e41-42b3-b714-34fbb987578a/module/app>

¹⁵ Infostrada Kujaw i Pomorza 2.0. <https://mapy.mojregion.info/geoportal/?p=MAPA:113>

¹⁶ Strona Dobre Praktyki Rolnicze IUNG <https://dpr.iung.pl/>

¹⁷ https://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/

2024 przedstawiono w tabeli oraz na wykresach. Zdecydowano, że wyniki nie będą rozbijane na dwa okresy dwuletnie obejmujące lata 2021-2022 oraz 2023-2024, gdyż liczba badań jest zbyt mała, aby przedstawić w miarę obiektywny obraz sytuacji w tak krótkich okresach. Natomiast okres czteroletni obejmujący całą perspektywę raportowanego Programu daje taką możliwość.

Tabela 12. Wyniki badań gleb z terenu Gminy Łabiszyn za lata 2021-2024

Lp.	Badana wartość		Liczba próbek	Udział (%)
1.	odczyn (pH)	bardzo kwaśny	13	8,0
		kwaśny	25	15,4
		lekko kwaśny	36	22,2
		obojętny	36	22,2
		zasadowy	52	32,1
3.	zasobność gleb w fosfor	bardzo niska	12	7,6
		niska	15	9,5
		średnia	38	24,1
		wysoka	34	21,5
		bardzo wysoka	59	37,3
3.	zasobność gleb w potas	bardzo niska	29	18,4
		niska	35	22,2
		średnia	38	24,1
		wysoka	28	17,7
		bardzo wysoka	28	17,7
4.	zasobność gleb w magnez	bardzo niska	11	7,0
		niska	25	15,8
		średnia	52	32,9
		wysoka	43	27,2
		bardzo wysoka	27	17,1
5.	liczba gospodarstw		32	100
6.	pow. przebadania (ha)		398,3	100
7.	liczba próbek		162 – odczyn 158 - makroelementy	100

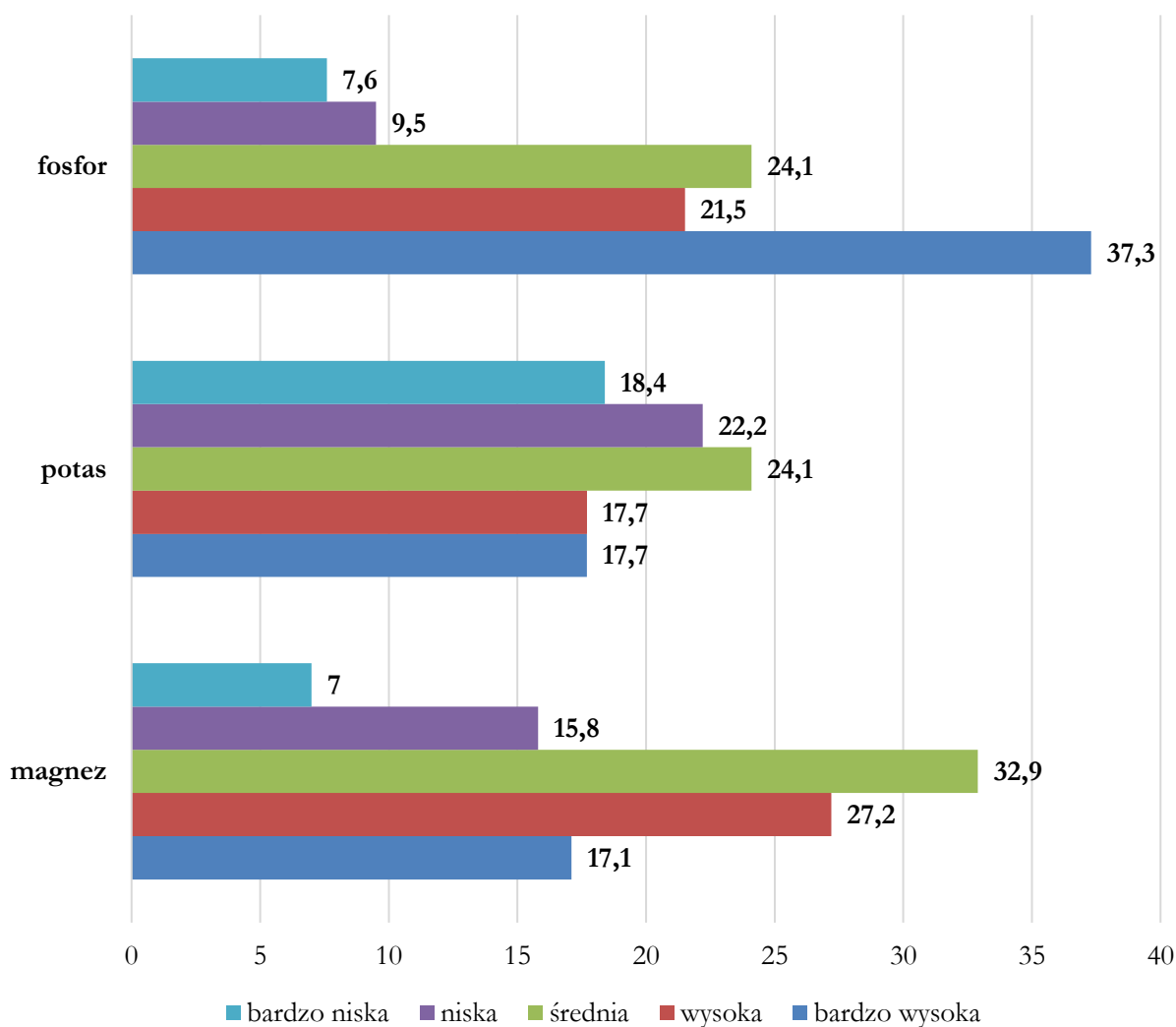
Źródło: dane Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Bydgoszczy

Na rycinie przedstawiono **udział procentowy poszczególnych grup zasobności gleb w makroelementy**. W każdym przypadku obowiązuje skala 5-stopniowa, co oznacza, że zasobność gleb w **magnez, potas i fosfor**, może być: bardzo wysoka, wysoka, średnia, niska lub bardzo niska.

Wśród próbek gleb przebadanych, najlepiej przedstawia się zasobność w fosfor, gdyż 24,1 % próbek cechuje się zawartością średnią, 21,5 % próbek wysoką, a 37,3 % próbek bardzo wysoką zawartością w ten makroelement.

Nieco gorzej prezentuje się zasobność gleb w potas. Podobna wartość tj. około 17,7 % próbek cechuje bardzo wysoką lub wysoką zawartością, 24,1 % średnią, a 22,2 % niską zawartością w ten makroelement.

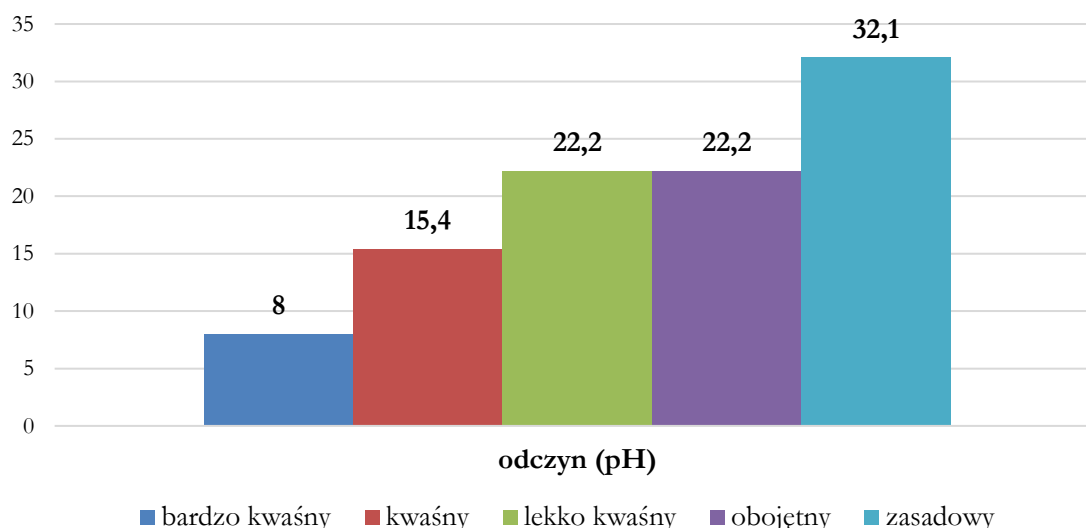
Dobrze prezentuje się też zawartość próbek w magnez, gdzie udział poszczególnych grup zasobności jest na poziomie średnim, z przewagą gleb o zasobności średniej (32,9 % próbek) i wysokiej (27,2 %).

Ryc. 10. Zasobność w makroelementy gleb położonych na terenie Gminy Łabiszyn na podstawie próbek przekazanych do badania w latach 2021-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Bydgoszczy
– na rycinie pokazano udział (%) gleb wg zasobności

Wśród przebadanych próbek dominowały te, które wskazywały na zasadowy odczyn gleb – takich próbek było 32,1 %. Rozkład procentowy odczynu przedstawiono na rycinie.

Ryc. 11. Odczyn gleb położonych na terenie Gminy Łabiszyn na podstawie próbek przekazanych do badania w latach 2021-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Bydgoszczy – na rycinie pokazano udział (%) gleb wg odczynu

Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie (K-PODR) poinformował, że w latach 2021-2022 były realizowane szkolenia związane z edukacją rolników w zakresie dobrych praktyk rolniczych, wapnowania, przechowywania i stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin, które mogły przyczynić się do realizacji programu ochrony środowiska. Jednak konkretne szkolenie w okresie sprawozdawczym objęło tylko jeden obszar tematyczny tj. „Płatności bezpośrednie i ONW w 2022 r.”.

Zainteresowani rolnicy i mieszkańcy mają także możliwość skorzystania ze szkoleń organizowanych w sąsiadujących gminach.

2.8. GOSPODARKA ODPADAMI

Gmina Łabiszyn swoim systemem gospodarowania odpadami komunalnymi objęła nieruchomości zamieszkałe oraz niezamieszkałe, czyli między innymi: szkoły, sklepy, zakłady oraz nieruchomości letniskowe czy wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

Właściciele nieruchomości zobowiązani są do składania deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W zamian za uiszczaną opłatą realizowana jest usługa odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych.

Liczba osób zamieszkałych ujęta systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wynikająca ze złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

- na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosiła 8 954 osoby,
- na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosiła 9 238 osób.

Gmina podejmuje działania kontrolne w celu potwierdzenia liczby osób faktycznie zamieszkujących nieruchomości poprzez weryfikację danych zawartych w złożonych deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Całkowity koszt za odbiór i zagospodarowanie wszystkich odpadów komunalnych w okresie sprawozdawczym wyniósł:

- 3 674 106,26 zł w 2021 r.,
- 3 870 511,61 zł w 2022 r.

Odpady komunalne w opisywanym okresie były odbierane, zgodnie z harmonogramem, selektywnie, bezpośrednio z nieruchomości:

- tworzywa sztuczne, metale i opakowania wielomateriałowe - w workach koloru żółtego,
- szkło - w workach koloru zielonego,
- papier i tektura - w workach koloru niebieskiego,
- odpady ulegające biodegradacji – w workach koloru brązowego,
- odpady niesegregowane – w pojemnikach na odpady zmieszane.

Obowiązkowa segregacja objęła wszystkich mieszkańców nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych, w tym firmy, które prowadzą na terenie Gminy Łabiszyn działalność gospodarczą. Podmiot odbierający odpady w ramach umowy zapewnił wyposażenie nieruchomości w stosowne pojemniki i worki do selektywnej zbiórki odpadów.

Właściciele nieruchomości deklarujący kompostowanie, we własnym zakresie zagospodarowywali odpady ulegające biodegradacji w przydomowych kompostownikach.

Ponadto, właściciele nieruchomości mogli także nieodpłatnie pozbywać się odpadów problemowych dla gospodarstwa domowego, dostarczając je we własnym zakresie, do **Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK)**, który zlokalizowano w Łabiszynie przy ul. Przemysłowej 7.

W Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów przyjmowano: bioodpady, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, tekstylia, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, przeterminowane leki, odpady surowcowe oraz zużyte opony powstające w gospodarstwach domowych na terenie Gminy Łabiszyn.

W latach 2021-2022, podmiotem odbierającym odpady komunalne z terenu Gminy Łabiszyn (wylonionym w trybie przetargowym) był Zakład Oczyszczania Miasta Sp. z o.o. w Świdnicy – oddział w Żninie.

Na terenie Gminy Łabiszyn w okresie sprawozdawczym nie było możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Miejscami zagospodarowania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne, pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania z terenu Gminy Łabiszyn w latach 2021-2022 były:

- instalacja komunalna NOVAGO Żnin Sp. z o.o. Wawrzynki 35, 88-400 Żnin,
- instalacja komunalna PUO Sp. z o.o. Zawiszów 5, 58-100 Świdnica.

Pozostałe frakcje odpadów np. surowce wtórne były przekazywane do podmiotów posiadających stosowne pozwolenia w zakresie ich przetwarzania, recyklingu i odzysku.

W okresie sprawozdawczym obserwowany był trend wzrostowy łącznej masy odbieranych odpadów komunalnych. Największy udział stanowiły zmieszane odpady komunalne oraz odpady ulegające biodegradacji.

Informacje o ogólnej masie odpadów odebranych, przedstawiono na podstawie danych zawartych w Raportach o stanie Gminy Łabiszyn za lata 2021-2022.

Tabela 13. Masa odpadów odebranych i zebranych z terenu Gminy Łabiszyn w latach 2021-2022

Rodzaj odpadów	Masa odpadów (Mg - ton)	
	2021	2022
niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2 138,200	2 144,370
odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach	0,220	0,120
opakowania z papieru i tektury	127,540	142,080
opakowania z tworzyw sztucznych	406,500	423,800
opakowania z metali	3,753	2,197
opakowania ze szkła	262,340	253,780
zmieszane odpady opakowaniowe	0,000	4,200
przeterminowane leki	0,370	0,316
baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 02 33	0,030	0,040
farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	0,220	0,000
zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	2,460	0,000
zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	7,340	4,660
urządzenia zawierające freony	0,920	0,000
odpady wielkogabarytowe	134,020	122,380
zużyte opony	24,840	26,080
zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	120,420	116,740
odpadowa papa	1,280	0,000
zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	25,400	30,480
odpady ulegające biodegradacji	534,060	624,740
Ogółem	3 789,912	3 895,982

Źródło: Raporty o stanie Gminy Łabiszyn za lata: 2021-2022

Szczegóły znajdują się w analizach stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Łabiszyn opracowywanych corocznie do końca kwietnia za poprzedni rok.

Podkreślenia wymaga fakt, że sukcesywnie zwiększa się udział odpadów odebranych i zebranych w sposób selektywny w ogólnej masie odebranych odpadów komunalnych.

Tabela 14. Udział odpadów odebranych i zebranych w sposób selektywny z terenu Gminy Łabiszyn w latach 2021-2022

Rodzaj odpadów	Masa odpadów (Mg - ton)	
	2021	2022
niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2 138,200	2 144,370
odpady odebrane i zebrane w sposób selektywny	1 651,712	1 751,612
udział niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w ogólnej masie odebranych odpadów komunalnych	56,4	55,0
Udział odpadów odebranych i zebranych w sposób selektywny w ogólnej masie odebranych odpadów komunalnych	43,6	45,0

Źródło: Raporty o stanie Gminy Łabiszyn za lata: 2021-2022

Podczas przetwarzania odebranych i zebranych odpadów komunalnych powstają przeznaczone do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych. Masa tych odpadów w latach 2021-2022 była następująca:

- 259,951 Mg w 2021 r.,
- 527,5964 Mg w 2022 r.

Gminy są zobowiązane do osiągnięcia **poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych** (od 2021 r.) oraz **poziomu składowania** (od 2025 r.). Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych został określony Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz.U. 2021 poz. 1530). Rozporządzenie obowiązuje dla wyliczania poziomu od roku 2021 włącznie, a wymagany poziom to minimum 20 % za 2021 r., minimum 25 % za 2022 r. **Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych dla Gminy Łabiszyn wyniósł:**

- 31,10 % w 2021 r., przy wymaganym minimum 20 % (został osiągnięty),
- 33,33 % w 2022 r., przy wymaganym minimum 25 % (został osiągnięty).

Poziom składowania osiągnięty przez Gminę Łabiszyn nie został przedstawiony w analizach stanu gospodarki odpadami komunalnymi za lata 2021-2022 gdyż przepisy nie określają wymaganego poziomu w odniesieniu do tych lat.

W latach 2021-2022 r. z terenu Gminy Łabiszyn **nie przekazano żadnych odpadów do termicznego przekształcania.**

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne - podstawa prawna to Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz.U. 2016 poz. 2167). Rozporządzenie obowiązywało dla wyliczania poziomu do roku 2020 włącznie, a wymagany poziom to minimum 70 % za 2020 r. Zgodnie z art. 13. ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw, do ewidencji odpadów oraz sprawozdań składanych za pośrednictwem BDO za 2021 r. na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach oraz ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach stosuje się przepisy dotychczasowe, w tym stosuje się dotychczasową definicję odpadów komunalnych. W związku z tym, że gminy w dalszym ciągu będą zapewniały przyjmowanie odpadów budowlanych i rozbiórkowych z gospodarstw domowych, w sprawozdaniach komunalnych w dalszym ciągu będą zbierane informacje w zakresie masy ww. odpadów (jednakże bez obowiązku osiągania określonych poziomów ich recyklingu).¹⁸ Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne

¹⁸ <https://bdo.mos.gov.pl/news/wyjasnienia-ministerstwa-klimatu-i-srodowiska-dotyczace-przekazywania-danych-w-ramach-sprawozdawczosci-komunalnej-za-2021-r/>

odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne przedstawiono wyłącznie w analizie za rok 2021 i wyniósł on 82,46 %.

W Gminie Łabiszyn w latach 2021-2024 nie było potrzeb inwestycyjnych związanych z zagospodarowaniem odpadów komunalnych.

W okresie sprawozdawczym na stronie internetowej Gminy Łabiszyn udostępnione były informacje o zasadach gospodarowania odpadami komunalnymi (m.in. zasady segregacji odpadów, adres i godziny otwarcia PSZOK-u, częstotliwość opróżniania pojemników, informacje o wysokości stawki opłaty „śmieciowej” i sposobie jej uiszczania, o podmiocie odbierającym odpady) oraz szczegółowy harmonogram odbioru odpadów zmieszanych i opakowaniowych z poszczególnych miejscowości i ulic, natomiast w przypadku dni ustawowo wolnych od pracy zamieszczane były przesunięcia terminów wywozu odpadów.

Ponadto w ramach spotkań z mieszkańcami, ich wizyt w Urzędzie Miejskim przekazywane były informacje obejmujące zagadnienia środowiskowe głównie związane z gospodarką odpadami - właściwą segregacją odpadów, potrzebą korzystania z PSZOK, kompostowaniu odpadów biodegradowalnych, zagospodarowaniu odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu RTV i AGD.

Unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest

Na mocy ustawy z dnia 19.06.1997 roku o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, w roku 1998 w Polsce zakończono produkcję wyrobów zawierających azbest. Na posiadaczy wyrobów zawierających azbest nałożono obowiązek ich inwentaryzowania i przestrzegania specjalnych procedur w trakcie usuwania, transportu i ich składowania.

W okresie sprawozdawczym realizowany był **Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Łabiszyn na lata 2021-2032** przyjęty Uchwałą nr XXV/184/21 Rady Miejskiej w Łabiszynie z dnia 21 lipca 2021 r.

Konsekwentnie realizowano zadanie **usuwania wyrobów zawierających azbest i kierowanie ich do unieszkodliwienia**. Dane zostały wprowadzone do Bazy Azbestowej (<https://bazaazbestowa.gov.pl>) i były na bieżąco aktualizowane.

Wpisów do Bazy Azbestowej dokonywał właściwy Burmistrz w przypadku osób fizycznych lub Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego w przypadku osób prawnych. Obowiązkiem właścicieli i zarządców nieruchomości na których zlokalizowane są wyroby zawierające azbest jest zgłoszenie tego faktu do wymienionych organów.

W ramach Ogólnopolskiego programu finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest w latach 2021-2023 realizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu zrealizowano przedsięwzięcie pn. „Unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Łabiszyn” - umowa dotacji nr. DB21088/OZ-az. Dotacja obejmowała usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest na obiektach, których właścicielami są osoby fizyczne, jednostki sektora finansów publicznych, kościoły i związki wyznaniowe oraz wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe.

W **2021 r.** wsparciem objęto łącznie 62 nieruchomości tj.:

- demontaż, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest - 2 nieruchomości (łącznie 9,76 Mg),
- transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest – 60 nieruchomości (łącznie 127,16 Mg).

Wielkość unieszkodliwionego odpadu wyniosła łącznie: 136,92 Mg.

Kwota udzielonej dotacji w 2021 roku wyniosła 62 630,93 zł, co stanowiło 100% kosztów kwalifikowanych - całość zadania sfinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

W **2022 r.** wsparciem objęto łącznie 32 nieruchomości tj.:

- demontaż, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest - 3 nieruchomości (łącznie 9,9 Mg),
- transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest – 29 nieruchomości (łącznie 69,89 Mg).

Wielkość unieszkodliwionego odpadu wyniosła łącznie: 79,79 Mg.

Kwota udzielonej dotacji w 2022 roku wyniosła: 37 840,10 zł, co stanowiło 100% kosztów kwalifikowanych - całość zadania sfinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

Usuwanie azbestu powinno zakończyć się do 31.12.2032 r.

Na terenie Gminy Łabiszyn **nie występują instalacje komunalne.**¹⁹ Nie ma czynnych składowisk i instalacji gospodarowania odpadami komunalnymi.

Rekultywacja składowiska odpadów inne niż niebezpieczne i obojętne w Załachowie została zrealizowana według Projektu zamknięcia i rekultywacji składowiska odpadów w miejscowości Załachowo na działce 412, obręb Załachowo.

W 2021 roku w ramach kontynuacji prac zrealizowano:

- prowadzenie monitoringu składowiska,
- całkowite uformowanie i wyrównanie skarp kwatery,
- podniesienie studni odgazowujących,
- wykonanie warstwy technicznej – 100 %,
- wykonanie uszczelnienia – 100 %,
- wykonanie warstwy biologicznej – 100 %,
- obsiew trawami skarp,
- wykonanie rowu opaskowego od frontu pomiędzy kwaterą a drogą,
- bieżące utrzymanie porządku i czystości na terenie.

W 2022 roku **zakończono prace rekultywacyjne** składowiska i 30 grudnia 2022 r. zgłoszono ten fakt stosownym organom, tj.:

- Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy,
- Marszałkowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu.

Do 2022 roku w ramach prac rekultywacyjnych:

- wykonano trzy warstwy rekultywacyjne (techniczna, uszczelniająca i biologiczna) zgodnie z projektem,
- wykonano cztery studnie odgazowujące zgodnie z projektem,
- wykonano obsiew traw zgodnie z projektem,
- wykonano nasadzenia drzew i krzewów zgodnie z projektem,

¹⁹ Lista instalacji komunalnych dostępna jest na stronie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego

- wykonano 3 sztuki reperów roboczych do kontroli osiadania,
 - wykonano sprzątanie wywiewów z kwatery.
- Wyniki monitoringu nie wskazują na zagrożenie dla środowiska.

W latach 2021-2022 nie zinwentaryzowano na terenie Gminy Łabiszyn tzw. „dzikich wysypisk śmieci”.

2.9. ZASOBY PRZYRODNICZE

Lasy położone na terenie Gminy Łabiszyn mają różnych właścicieli i zarządców. Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa zarządzane są przez **Nadleśnictwa: Szubin, Bydgoszcz i Solec Kujawski**.

Przystępując do wykonania niniejszego opracowania, skierowano do Nadleśnictw zapytanie czy w latach 2021-2022 realizowały na terenie Gminy Łabiszyn istotne zadania lub inwestycje w zakresie gospodarowania zasobami leśnymi i ochrony środowiska (np. rozbudowa infrastruktury przeciwpożarowej, przygotowanie parkingów leśnych, ścieżek edukacyjnych, szlaków turystycznych, zwiększanie różnorodności gatunkowej lasów, przeciwdziałanie degradacji lasów, zwalczanie gatunków inwazyjnych itp.). W odpowiedzi otrzymano następujące informacje:

1. Nadleśnictwo Szubin realizowało następujące działania:
 - w 2021 r. – przebudowa dojazdów pożarowych nr 34 i 35 w Leśnictwie Załachowo – długość modernizowanego dojazdu pożarowego to 1,5 km, a poniesiony koszt wyniósł 315 000,00 zł,
 - w 2022 r. – przebudowa dojazdów pożarowych nr 32, 33 i 34 w Leśnictwie Załachowo – długość modernizowanego dojazdu pożarowego to 2,5 km, a poniesiony koszt wyniósł 527 000,00 zł,
2. Nadleśnictwo Bydgoszcz realizowało działania ochronne: zachowanie siedliska gatunku leńca bezpodkwiatowego oraz stanu jego populacji w stanie niepogorszonym – koszenie na podstawie zapisów planu zadań ochronnych dla Natury 2000 Równiny Szubińsko – Łabiszyńskiej PLH 040029. Koszty w latach 2021-2022 wyniosły 784,51 zł.
3. Nadleśnictwo Solec Kujawski poinformowało że w okresie sprawozdawczym nie realizowało znaczących działań.

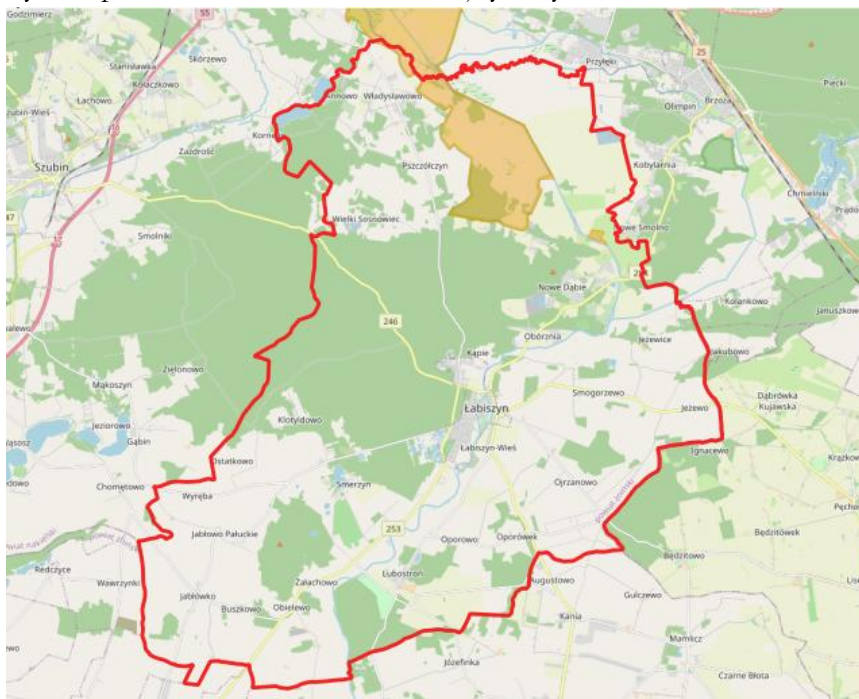
Nadleśnictwa realizują Plany Urządzenia Lasu. Dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa obowiązują dokumentacje urządzeniowe tj. uproszczone plany urządzenia lasów oraz decyzje Starosty Żnińskiego wydawane na podstawie inwentaryzacji stanu lasów.

W ramach przeciwdziałania degradacji lasów prowadzone jest sprzątanie lasów.

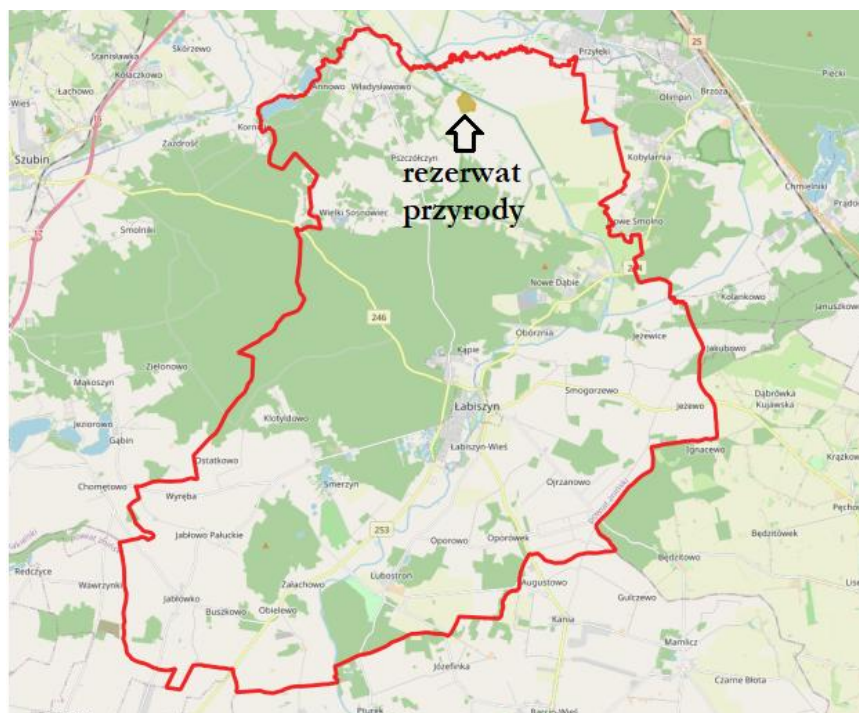
Nadleśnictwa oraz pozostali właściciele i zarządy lasów na bieżąco monitorują lasy pod kątem różnych zagrożeń w tym prowadzi ochronę przeciwpożarową. Drzewostany na terenie Gminy Łabiszyn, są dotknięte **skutkami narastającej suszy**.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody przedstawia formy prawnej ochrony przyrody. Na terenie Gminy Łabiszyn znajdują się obszary chronione prawnie:

- Obszar Natura 2000: Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Równina Szubińsko-Łabiszyńska PLH040029,
- rezerwat przyrody Ostrów koło Pszczółczyna,

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/?usedesktop=true>

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/?usedesktop=true>

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy poinformował, że w latach 2021-2022 na terenie Gminy Łabiszyn prowadził działania związane z ochroną roślin, zwierząt i grzybów oraz rozwojem, a także bieżącą ochroną obszarów i obiektów cennych przyrodniczo:

1. Przekazał 500 mb fladr oraz 125 szt. palików, zgodnie z umową: „Zapewnienie właściwego stanu ochrony obszarów cennych przyrodniczo 2020/21”. Zadanie realizowane w ramach umów z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu
2. Przekazał 250 mb fladr oraz 65 szt. palików. Zadanie realizowane w ramach projekt pn. „Działania edukacyjno-informacyjne 2021” oraz „Zapewnienie właściwego stanu ochrony obszarów cennych przyrodniczo 2020/21” w ramach umów z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.
3. Wydał Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 15 listopada 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Równina Szubińsko-Łabiszyńska PLH040029.

2.10. POWAŻNE AWARIE PRZEMYSŁOWE

Ustawa Prawo ochrony środowiska definiuje poważną awarię jako zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Jeśli poważna awaria ma miejsce w zakładzie, określa się ją mianem poważnej awarii przemysłowej. Zakładem stwarzającym zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej jest zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lub zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, o których mowa w art. 248 ust. 1 Ustawy Prawo ochrony środowiska.

Zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, zwanej dalej „awarią przemysłową”, w zależności od rodzaju, kategorii i ilości substancji niebezpiecznej znajdującej się w zakładzie uznaje się za zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii, zwany dalej „zakładem o zwiększonym ryzyku”, albo za zakład o dużym ryzyku wystąpienia awarii, zwany dalej „zakładem o dużym ryzyku”.

Działalność kontrolna (w tym w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom) jest jednym z filarów działalności Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy. Kontrole dotyczą oceny realizacji przez podmioty wymogów ochrony środowiska określonych w przepisach prawa.

Według ewidencji i informacji Głównego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie Gminy Łabiszyn w latach 2021-2022:

- nie były zlokalizowane zakłady dużego ryzyka (ZDR);
- nie były zlokalizowane zakłady zwiększonego ryzyka (ZZR);
- nie doszło do wystąpienia żadnych nadzwyczajnych zdarzeń o znamionach poważnych awarii przemysłowych, ani innych poważnych awarii w transporcie skutkujących zanieczyszczeniem wód i gleby czy też skażeniem środowiska substancjami toksycznymi.

Według danych przedstawionych przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Żninie w latach 2021-2022 **nie odnotowano działań związanych z nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska czy zagrożeniami ekologicznymi**. Nie odnotowano zdarzeń związanych z uwolnieniem toksycznych środków, awariami przemysłowymi, uszkodzeniami rurociągów, rozszczelnieniem cystern czy pożarów podczas których zostały uwolnione substancje zagrażające środowisku. Wsparciem dla PSP są Ochotnicze Straże Pożarne.

Działania PSP prowadzone są na bazie własnych procedur, dostosowanych do występujących zagrożeń oraz obowiązujących przepisów prawa. Na bieżąco dostosowywane są procedury kryzysowe do bieżących zagrożeń w dokumentach związanych z zarządzaniem kryzysowym na terenie Gminy Łabiszyn. Na bieżąco prowadzone są czynności kontrolno-rozpoznawcze oraz ćwiczenia z udziałem jednostek ochrony przeciwpożarowej w celu przeciwdziałania poważnym awariom, a także w celu monitoringu zagrożeń środowiska.

Na terenie Gminy Łabiszyn funkcjonują dwie jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP Łabiszyn i OSP Lubostroń) z czego OSP Łabiszyn należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Na bieżąco dostosowywane są procedury kryzysowe do bieżących zagrożeń w dokumentach związanych z zarządzaniem kryzysowym na terenie Gminy Łabiszyn.

Kontrolne i wizje terenowe prowadzone przez Burmistrza Łabiszyna.

W **2021 r.** pracownicy Urzędu Miejskiego w Łabiszyn przeprowadzili pojedyncze kontrole i wizje terenowe dotyczące właściwego korzystania ze środowiska, gospodarki odpadami, gospodarki ściekowej i właściwego użytkowania instalacji i urządzeń, ze względu na bezpieczeństwo sanitarne związane ze stanem epidemicznym, w ograniczonym zakresie.

Zrealizowano 10 kontroli osób fizycznych. Ponadto, w ramach realizacji dotacji na wymianę źródła ciepła, za każdym razem przed podpisaniem umowy i po udzieleniu dotacji kontrolowano wnioskujących. Zatem dodatkowo skontrolowano dwukrotnie w ciągu roku 33 nieruchomości.

W **2022 r.** pracownicy Urzędu Miejskiego w Łabiszyn przeprowadzili pojedyncze kontrole i wizje terenowe dotyczące właściwego korzystania ze środowiska, gospodarki odpadami, gospodarki ściekowej i właściwego użytkowania instalacji i urządzeń, ze względu na bezpieczeństwo sanitarne związane ze stanem epidemicznym, w ograniczonym zakresie.

Ponadto, w ramach realizacji dotacji na wymianę źródła ciepła, za każdym razem przed podpisaniem umowy i po udzieleniu dotacji kontrolowano wnioskujących. Zatem dodatkowo skontrolowano dwukrotnie w ciągu roku 29 nieruchomości.

3. WYKAZ INWESTYCJI ZREALIZOWANYCH W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM

W kolejnej tabeli przedstawiono najważniejsze zadania realizowane w latach 2021-2022. Wymieniono zadania zrealizowane przez Gminę Łabiszyn oraz inne podmioty działające na tym terenie. Określono rok i koszt realizacji.

Tabela 15. Zestawienie wybranych zadań z zakresu ochrony środowiska na terenie Gminy Łabiszyn zrealizowanych w latach 2021-2022

Lp.	Nazwa zadania szczegółowego w ramach obszarów interwencji	Rok realizacji	Koszt (zł)	Podmiot realizujący
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA				
1.	Koszty związane z programem „Czyste powietrze”.	2021-2022	2021 – 35 673,57 2022 – 6 326,43	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
2.	Dotacja dla mieszkańców na wymianę źródeł ciepła.	2021-2022	2021 – 120 000,00 2022 – 116 000,00	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
3.	Modernizacja kotłowni gazowej w budynku Szkoły Podstawowej w Łabiszynie ul. Nadnotecka.	2022	249 110,48	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
4.	Modernizacja kotłowni gazowej w Urzędzie Miejskim w Łabiszynie.	2022	22 865,24	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
5.	Modernizacja świetlicy wiejskiej w Nowym Dąbiu.	2021	65 011,77	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
6.	Remont budynku na Stadionie Miejskim w Łabiszynie.	2021	31 365,00	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
7.	Remont dachu budynku komunalnego Nowy Rynek 13A w Łabiszynie.	2021	13 000,00	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
8.	Remont wraz z adaptacją poddasza w Urzędzie Miejskim w Łabiszynie.	2021	31 704,06	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
9.	Remont dachu budynku komunalnego na ul. Rynkowej 3 w Łabiszynie.	2021	14 560,00	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
10.	Budowa wiaty garażowej przy ul. Przemysłowej w Łabiszynie.	2021	58 063,00	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
11.	Adaptacja pomieszczenia na cele magazynowe w budynku szkoły w Lubostroniu.	2021	46 027,79	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
12.	Modernizacja budynku komunalnego położonego przy ul. Sienkiewicza 44 w Łabiszynie.	2021	104 641,73	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
13.	Modernizacja budynku komunalnego położonego przy ul. Sienkiewicza 42 w Łabiszynie.	2021	111 955,18	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
14.	Modernizacja budynku przy ul. Powstańców Wlkp. 17A – adaptacja pomieszczeń na działalność medyczną.	2022	89 387,58	Realizacja: Gmina Łabiszyn.

Lp.	Nazwa zadania szczegółowego w ramach obszarów interwencji	Rok realizacji	Koszt (zł)	Podmiot realizujący
15.	Modernizacja budynku komunalnego Nowy Rynek 13 w Łabiszynie.	2022	286 754,18	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
16.	Modernizacja budynku komunalnego przy ul. Szubińskiej 5 w Łabiszynie.	2022	77 791,15	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
17.	Roboty budowlane w budynku komunalnym (po pożarze) ul. 11 Stycznia w Łabiszynie.	2022	99 477,78	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
ZAGROŻENIE HAŁASEM				
18.	Dowożenie uczniów do szkół (transport zbiorowy jako alternatywa dla indywidualnego transportu samochodowego).	2021-2022	2021 - 532 095,88 2022 - 784 015,65	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
19.	Dostawa autobusu 24 osobowego na potrzeby Urzędu Miejskiego w Łabiszynie(transport zbiorowy jako alternatywa dla indywidualnego transportu samochodowego).	2021	311 190,00 zł	Realizacja: Gmina Łabiszyn. Z ogólnej kwoty 311 190,00 zł, kwota 311 190,00 zł to środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.
20.	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Wielki Sosnowiec.	2021	885 380,91	Realizacja: Gmina Łabiszyn. Z ogólnej kwoty 885 380,91 zł, kwota 357 758,00 zł to środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.
21.	Modernizacja dróg gminnych w Ojrzeńcu dz. nr 88, dz. nr 240/1 i dz. nr 74, Jabłowo Pałuckie dz. nr 399, Smerzyn dz. nr 278, 267, 279.	2021	725 430,51	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
22.	Modernizacja ul. Wspólnej w Łabiszynie.	2021	687 806,22	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
23.	Dokończenie modernizacji ulicy wewnętrznej i chodnika - Nowy Rynek w Łabiszynie.	2021	379 587,29	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
24.	Modernizacja parkingu przy ul. Barcińskiej w Łabiszynie.	2021	84 833,10	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
25.	Modernizacja ulicy Szubińskiej w Łabiszynie.	2021	92 923,95	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
26.	Modernizacja drogi w Jabłowie Pałuckim dz. nr 175/2.	2021	96 209,86	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
27.	Modernizacja ulicy wewnętrznej pomiędzy ul. Wspólną i Szubińską.	2021	32 065,12	Realizacja: Gmina Łabiszyn.

Lp.	Nazwa zadania szczegółowego w ramach obszarów interwencji	Rok realizacji	Koszt (zł)	Podmiot realizujący
28.	Remont parkingu gminnego w Lubostroniu.	2021	19 000,00	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
29.	Remont nawierzchni jezdni drogi gminnej 130109C Łabiszyn Wieś.	2021	57 148,26	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
30.	Dotacja dla Powiatu Żnińskiego - dofinansowanie modernizacji drogi powiatowej Oporowo – Oporówek.	2021	60 000,00	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
31.	Dotacja dla Powiatu Żnińskiego - dofinansowanie modernizacji drogi powiatowej Jabłowo Pałuckie – Jabłówko.	2021	40 000,00	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
32.	Przebudowa drogi gminnej wewnętrznej na działkach nr 22, 19/19, 19/20, 19/33, 19/37, 19/42, 24 w miejscowości Lubostroń.	2022	845 197,98	Realizacja: Gmina Łabiszyn. Z ogólnej kwoty 845 197,98 zł, kwota 797 713,07 zł to dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.
33.	Przebudowa drogi gminnej 130105C Ojrzanowo – Kania.	2022	911 063,34	Realizacja: Gmina Łabiszyn. Z ogólnej kwoty 911 063,34 zł, kwota 397 303,00 zł to środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.
34.	Modernizacja parkingu przy ul. Powstańców Wlkp. w Łabiszynie.	2022	338 472,80	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
35.	Modernizacja parkingu przy ul. Bydgoskiej w Łabiszynie.	2022	135 802,88	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
36.	Modernizacja dróg gminnych w miejscowości Smogorzewo (dz. nr 306) i Obórznia (dz. nr 99).	2022	889 092,64	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
37.	Modernizacja chodników przy ul. Żnińskiej w Łabiszynie.	2022	108 959,99	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
38.	Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Obórznia dz. nr 55, 24/58, 25.	2022	506 153,98	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
39.	Remont drogi powiatowej nr 1950C Rynarzewo – Łabiszyn na odcinku Władysławo – Pszczółczyn o długości 3,9 km.	2022	1 146 742,60	Realizacja: Zarząd Dróg Powiatowych w Żninie z siedzibą w Podgórzynie.

Lp.	Nazwa zadania szczegółowego w ramach obszarów interwencji	Rok realizacji	Koszt (zł)	Podmiot realizujący
POLA ELEKTROMAGNETYCZNE				
40.	Monitoring pól elektromagnetycznych na terenie Gminy Łabiszyn.	2021-2022	koszty administracyjne WIOŚ / GIOŚ	Realizacja: Główny Inspektor Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Bydgoszczy oraz Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.
GOSPODAROWANIE WODAMI / GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA				
41.	Rozbudowa sieci wodociągowej na terenach wiejskich (Zalachowo, Władysławowo, Smogorzewo, Smerzyn, Oporówek, Ojrzanowo, Nowe Dąbie, Buszkowo) o łącznej długości 4,28 km.	2021	147 963,17	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
42.	Budowa kanalizacji w m. Łabiszyn – etap III oraz budowa i przebudowa wodociągu w m. Łabiszyn (kanalizacja 2,28 km, wodociąg 1,73 km).	2021	3 566 495,70	Realizacja: Gmina Łabiszyn. Z ogólnej kwoty 3 566 495,70 zł, kwota 2 465 621,05 zł to środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014-2020.
43.	Udzielenie dotacji na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.	2021-2022	2021 - 10 000,00 2022 – 14 000,00	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
44.	Rozbudowa sieci wodociągowej na terenach wiejskich (o łącznej długości 3,0 km)	2022	199 176,75	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
45.	Budowa przepompowni ścieków na dz. nr 204 obręb geodezyjny Zalachowo	2022	123 698,73	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
46.	Dokumentacja projektowa „Modernizacji Stacji Ujęcia i Uzdatniania Wody w JabłóWKu”.	2022	36 656,00	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
47.	Modernizacja sieci wodociągowej ul. Barcińska w Łabiszynie.	2022	34 214,96	Realizacja: Gmina Łabiszyn.

Lp.	Nazwa zadania szczegółowego w ramach obszarów interwencji	Rok realizacji	Koszt (zł)	Podmiot realizujący
48.	Zarząd Zlewni w Inowrocławiu – utrzymanie wód i urządzeń wodnych” w części nr 2 – „NW Żnin – Kanał Furmański” - przedmiot zadania: prace konserwacyjne na cieku Kanał Furmański o łącznej długości 5,200 km.	2021	18 748,61	Realizacja: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.
49.	„Zarząd Zlewni w Inowrocławiu – utrzymanie wód i urządzeń wodnych” w części nr 1 – „NW Żnin – Kanał Ciągły” - przedmiot zadania: prace konserwacyjne na cieku Kanał Ciągły o łącznej długości 6,945 km.	2021	17 749,57	Realizacja: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.
50.	„Zarząd Zlewni w Inowrocławiu – utrzymanie wód i urządzeń wodnych” w części nr 12 – „NW Żnin – Kanał Kunowski” - przedmiot zadania: prace konserwacyjne na cieku Kanał Kunowski o łącznej długości 3,726 km.	2021	13 471,01	Realizacja: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.
51.	„Zarząd Zlewni w Inowrocławiu – utrzymanie wód i urządzeń wodnych – etap II” w części nr 2 – „Kanał Furmański” - przedmiot zadania: prace konserwacyjne na cieku Kanał Furmański o łącznej długości 5,200 km.	2022	33 651,96	Realizacja: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.
52.	Zadanie inwestycyjne pod nazwą „Odbudowa jazu na rzece Noteci w miejscowości Antoniewo (roboty budowlane)”.	2022	2 586 000,00	Realizacja: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.
ZASOBY GEOLOGICZNE I GLEBY				
53.	Plany zagospodarowania przestrzennego.	2021-2022	2021 - 57 060,00 2022 – 44 736,25	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
54.	Badania zasobności gleb w makroelementy (fosfor, potas, magnez) oraz określenie potrzeb wapnowania.	2021-2022	zadanie realizowane z opłat wnoszonych przez rolników	Realizacja: Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza w Bydgoszczy.
55.	Przeprowadzenie szkoleń dla rolników w zakresie prawidłowej gospodarki rolnej.	2021-2022	działalność statutowa	Realizacja: Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego.

Lp.	Nazwa zadania szczegółowego w ramach obszarów interwencji	Rok realizacji	Koszt (zł)	Podmiot realizujący
GOSPODARKA ODPADAMI				
56.	Całkowity koszt za odbiór i zagospodarowanie wszystkich odpadów komunalnych.	2021-2022	2021 - 3 674 106,26 2022 - 3 870 511,61	Realizacja: Gmina Łabiszyn – koszty na podstawie danych zawartych w analizach stanu gospodarki odpadami komunalnymi.
57.	Oczyszczanie Miasta i Gminy.	2021-2022	2021 – 169 099,63 2022 - 203 467,66	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
58.	Rekultywacja składowiska odpadów w Żalachowie.	2021-2022	2021 – 49 200,00 2022 – 49 200,00	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
59.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest	2021-2022	2021 – 62 630,93 2022 – 37 840,10	Realizacja: Gmina Łabiszyn dzięki dotacji uzyskanej z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.
ZASOBY PRZYRODNICZE				
60.	Utrzymanie zieleni w Mieście i Gminie.	2021-2022	2021 – 155 848,13 2022 – 125 152,49	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
61.	Zakup traktora do koszenia trawy.	2021	17 988,01	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
62.	Zakup rębaka spalinowego na podwoziu.	2021	24 920,00	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
63.	Przebudowa dojazdów pożarowych nr 34 i 35 w Leśnictwie Żalachowo – długość modernizowanego dojazdu pożarowego to 1,5 km.	2021	315 000,00	Realizacja: Nadleśnictwo Szubin.
64.	Przebudowa dojazdów pożarowych nr 32, 33 i 34 w Leśnictwie Żalachowo – długość modernizowanego dojazdu pożarowego to 2,5 km.	2022	527 000,00	Realizacja: Nadleśnictwo Szubin.
65.	Zachowanie siedliska gatunku leńca bezpodkwiatowego oraz stanu jego populacji w stanie niepogorszonym – koszenie na podstawie zapisów planu zadań ochronnych dla Natury 2000 Równiny Szubińsko – Łabiszyńskiej PLH 040029.	2021-2022	784,51	Realizacja: Nadleśnictwo Bydgoszcz.

Lp.	Nazwa zadania szczegółowego w ramach obszarów interwencji	Rok realizacji	Koszt (zł)	Podmiot realizujący
POWAŻNE AWARIE PRZEMYSŁOWE				
66.	Ochotnicze straże pożarne - koszty utrzymania OSP w Łabiszynie i Lubostroniu.	2021-2022	2021 – 334 125,09 2022 - 266 452,99	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
67.	Zakup i dostosowanie do potrzeb OSP busa 6-osobowego.	2021	46 712,11	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
68.	Zakup zestawu hydraulicznego do ratownictwa techniczno-drogowego dla OSP Lubostroń.	2021	79 794,00	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
69.	Dotacja dla Powiatowej Straży Pożarnej w Żninie na zakup samochodu średniego gaśniczego.	2021	25 000,00	Realizacja: Gmina Łabiszyn.
70.	Prowadzenie rejestru zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.	2021-2022	koszty administracyjne WIOŚ	Realizacja: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.
71.	Prowadzenie rejestru poważnych awarii przemysłowych oraz kontroli zakładów - na opisywanym terenie w okresie sprawozdawczym nie wystąpiły poważne awarie przemysłowe.	2021-2022	koszty administracyjne WIOŚ	Realizacja: Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

Opracowano na podstawie: danych uzyskanych w czasie ankietyzacji, a także na podstawie sprawozdań z realizacji budżetu Gminy Łabiszyn.

4. ANALIZA WYDATKÓW GMINY ŁABISZYN W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA NA TLE OGÓŁU WYDATKÓW

Analiza wydatków Gminy Łabiszyn w przekroju lat 2021-2022 pozwala stwierdzić, że wydatki w 2021 r. w **Dziale 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska** w ujęciu kwotowym były znacznie wyższe niż w 2022 r. Szczegółowe informacje przedstawiono w formie tabelarycznej.

Tabela 16. Wydatki Gminy Łabiszyn na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w latach 2021-2022 na tle innych wydatków

Dział klasyfikacji budżetowej	Wysokość wydatków w latach (zł)	
	2021	2022
Dział 010 - Rolnictwo i leśnictwo	922 740,37	1 176 890,41
Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,00	647 410,07
Dział 600 - Transport i łączność	4 033 163,65	4 474 262,85
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	1 137 432,31	1 493 964,58
Dział 710 - Działalność usługowa	58 560,00	46 236,25
Dział 720 - Informatyka	0,00	473 989,11
Dział 750 - Administracja publiczna	7 517 810,37	7 947 143,87
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	2 673,00	2 687,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	359 125,09	2 123 002,99
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	75 103,00	0,00
Dział 757 – Obsługa długu publicznego	124 756,47	447 564,53
Dział 801 - Oświata i wychowanie	14 682 141,66	16 828 330,87
Dział 851 – Ochrona zdrowia	315 616,54	345 800,00
Dział 852 - Pomoc społeczna	3 271 465,99	4 984 915,71
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	6 405 804,33
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	592 505,66	66 875,90
Dział 855 - Rodzina	17 088 568,92	10 692 461,56
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	8 569 382,99	5 543 749,92
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 504 273,97	1 916 605,41
Dział 926 - Kultura fizyczna	393 860,59	1 177 099,56
ogółem	60 649 180,58	66 794 794,92

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z budżetu Gminy Łabiszyn i danych GUS

Wydatki budżetowe Gminy Łabiszyn w roku 2021 wyniosły 60,7 mln zł, by w kolejnym roku wzrosnąć do 66,8 mln zł.

W tym czasie wydatki w **Dziale 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska** zmniejszyły się z 8,6 mln zł do 5,5 mln zł, a udział tych wydatków w ogóle wydatków zmniejszył się z 14,1 % do 8,3 %. Warto jednak zauważyć, że wydatki na ogólnie pojętą ochronę środowiska zawarte są również w innych działach klasyfikacji budżetowej np.: rolnictwo i leśnictwo czy transport i łączność. Dwuletni okres sprawozdawczy nie oddaje dynamiki wydatków w okresie wieloletnim. Nie należy więc przywiązywać uwagi wyłącznie do kwot przeznaczonych na realizację konkretnych zadań, ale oceniać także efekt ekologiczny.

Źródło finansowania przedsięwzięć w zakresie ochrony środowiska stanowiły w głównej mierze środki własne Gminy Łabiszyn.

5. SPÓJNOŚĆ Z PROGRAMEM OCHRONY ŚRODOWISKA SZCZEBŁA POWIATOWEGO

W okresie sprawozdawczym na szczeblu powiatowym realizowana była Uchwała Nr XXVI/179/2009 Rady Powiatu w Żninie z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie uchwalenia Powiatowego programu ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami dla Powiatu Żnińskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015 oraz Powiatowego programu usuwania azbestu. Powiatowy program ochrony środowiska nie był aktualizowany.²⁰

Analiza spójności zadań wyznaczonych do realizacji w gminnym programie ochrony środowiska z zadaniami wyznaczonymi w powiatowym programie ochrony środowiska:

- co do zasady **zadania przewidziane w programach ochrony środowiska są ze sobą spójne** ze względu na zamierzony efekt jakim jest poprawa jakości środowiska,
- widoczne są rozbieżności w sposobie zapisu poszczególnych zadań jednak wskazany brak spójności w sposobie zapisu poszczególnych zadań nie wynika z tego, że zadania się wykluczają, ale z istoty problemów występujących w obu jednostkach i możliwościach realizacji poszczególnych zadań,
- występują różnice w zakresie układu treści czy objętości dokumentów, jednak zakres tematyczny jest podobny.

Ogólnie należy stwierdzić, że oba analizowane dokumenty mają na celu ochronę środowiska i poszczególnych jego komponentów, dlatego **treść i zgodność tych dokumentów biorąc pod uwagę spójność zapisów należy ocenić pozytywnie.**

²⁰ W ostatnim kwartale 2025 r. Powiat Żniński zdecydował o przystąpieniu do opracowania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Żnińskiego do 2029 roku z perspektywą do 2033 roku. Przyjęcie dokumentu planowane jest w pierwszym półroczu 2026 r.

6. BARIERY REALIZACJI ZADAŃ

Analiza wykonania zadań pozwala na stwierdzenie, że **podstawowymi barierami w realizacji zadań** przewidzianych w programie ochrony środowiska były w latach 2021-2022:

1. **Barieri finansowe** – każda jednostka samorządu terytorialnego posiada ograniczone środki finansowe i tylko część z nich może przeznaczyć na realizację zadań służących ochronie środowiska. Ponadto niepewna jest możliwość pozyskania środków zewnętrznych, np. z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Funduszy dla Kujaw i Pomorza na lata 2021-2027 (dawnego Regionalnego Programu Operacyjnego) czy innych środków unijnych i krajowych. Dlatego niektóre zadania muszą być odsunięte w czasie.
2. **Nadzwyczajne zagrożenia**, których nie można było przewidzieć w momencie planowania zadań w POŚ – przykładem takiej bariery były **ograniczenia związane z pandemią COVID-19**. Wprowadzenie obostrzeń wydłużyło część procedur administracyjnych zmierzających do realizacji inwestycji, a niektóre zadania związane np. z edukacją zupełnie odwołano, co wynikało z konieczności minimalizacji kontaktów społecznych.
3. **Barieri związane ze zmiennością przepisów** – szybko zmieniające się prawo np. w zakresie sposobów segregacji odpadów (nowe rozporządzenia), mogą być np. dla mieszkańców niejasne. Realizując wiele zadań z zakresu ochrony środowiska, właściciele bądź zarządcy nieruchomości muszą mierzyć się ze zdobyciem pozwoleń i decyzji i może być to czynnikiem zniechęcającym ich do podjęcia realizacji zadania.
4. **Barieri wynikające z niewystarczającej świadomości ekologicznej** – skuteczność ochrony środowiska zależy od zaangażowania wszystkich obywateli w konkretne działania. Obejmuje m.in. świadomą konsumpcję, ograniczenie wytwarzania odpadów i odpowiednią ich segregację, oszczędzanie zasobów (energii i wody), zmniejszanie negatywnego wpływu na jakość powietrza. Osiągnięcie celów środowiskowych zależy od poziomu kompetencji ekologicznych reprezentowanych przez społeczeństwo.
5. **Barieri prawne** – każde zadanie jakie mogłoby być realizowane w zakresie ochrony środowiska musi być zgodne z obowiązującym prawem (np. z zakresu strategicznych ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko), co w związku z mnogością interpretacji prawnych przepisów może powodować długotrwałą realizację niektórych zadań bądź niespójność działań podejmowanych przez różne podmioty. Przykładem jest tu rozwój energetyki wiatrowej, gdzie prawo ogranicza lub wręcz uniemożliwia budowę nowych elektrowni wiatrowych w niektórych lokalizacjach.
6. **Brak konsekwentnej polityki państwa w zakresie ochrony środowiska** - przyjęte w polityce ekologicznej cele, zasady i priorytety w dużym stopniu określają rodzaj i sposób organizacji systemu zarządzania środowiskiem na szczeblu samorządu terytorialnego oraz charakter środków i instrumentów zarządzania. Nie zawsze można przewidzieć kierunek zmian – np. w okresie projektowania Programu szczególną uwagę kierowano na rozwój sieci gazowej, a obecnie możliwość montowania kotłów gazowych jak i użytkowania gazu ziemnego jako surowca będzie ograniczana.

7. ANALIZA WSKAŹNIKOWA REALIZACJI ZADAŃ

W tabeli zestawiono podstawowe wyniki statystyczne określające stopień realizacji efektów przewidzianych w programie ochrony środowiska.

Tabela 17. Wartości wskaźników stopnia zrealizowania zadań służących ochronie środowiska w latach 2021-2022

Lp.	Wskaźniki	Źródło danych	2021	2022
Ochrona klimatu i jakości powietrza				
1.	Klasa jakości powietrza pod kątem spełnienia kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi, gdzie w ocenie uwzględnia się parametry wymienione poniżej:	GIOŚ Roczna ocena jakości powietrza w województwie kujawsko-pomorskim za rok 2021 i 2022	klasa:	klasa:
	dwutlenek siarki (SO ₂)		A	A
	dwutlenek azotu (NO ₂)		A	A
	tlenek węgla (CO)		A	A
	benzen (C ₆ H ₆)		A	A
	ozon (O ₃)		A (D2)	A (D2)
	pył PM10		C	C
	pył PM2,5		A/C1	A/A1
	benzo(a)piren (B(a)P) w pyłach PM10		A	A
	metale ciężkie: ołów (Pb), arsen (As), kadm (Cd) i nikiel (Ni) w pyłach PM10		A	A
2.	Klasa jakości powietrza pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin, gdzie w ocenie uwzględnia się:		klasa:	klasa:
	dwutlenek siarki (SO ₂)		A	A
	tlenki azotu (NO _x)		A	A
	ozon (O ₃)		A (D2)	A (D2)
3.	Liczba funkcjonujących gminnych czujników jakości powietrza	Urząd Miejski	6	6
4.	Liczba dotacji do wymiany źródeł ogrzewania udzielonych z budżetu Gminy Łabiszyn	Urząd Miejski	33	29
5.	Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej ogółem (%)	GUS	39,5	52,6
6.	Długość sieci gazowej ogółem tj. przesyłowej i dystrybucyjnej (km)	GUS	26,6	28,4
7.	Długość sieci gazowej dystrybucyjnej (km)	GUS	26,6	28,4
8.	Czynne przyłącza gazowe do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	GUS	557	568
9.	Zużycie gazu przez gospodarstwa domowe ogółem w MWh	GUS	13 484,4	12 492,6

Lp.	Wskaźniki	Źródło danych	2021	2022
10.	Zużycie gazu przez gospodarstwa domowe na ogrzewanie mieszkań w MWh	GUS	11 409,9	11 522
Zagrożenia hałasem				
11.	Wyniki monitoringu hałasu komunikacyjnego (dB)	GIOŚ	brak pomiarów	brak pomiarów
12.	Liczba decyzji dotyczących hałasu komunikacyjnego wydanych przez Starostę Żnińskiego w danym roku	Starosta Żniński	brak decyzji	brak decyzji
13.	Ścieżki rowerowe (drogi dla rowerów) ogółem (km)	GUS	0,0	0,0
14.	Liczba przystanków autobusowych ogółem	GUS	74	74
Pola elektromagnetyczne				
15.	Wynik pomiaru poziomu pól elektromagnetycznych	GIOŚ	<0,3 V/m	brak badań, w powiecie w normie
Zasoby wodne				
16.	Stan wód powierzchniowych badanych Jednolitych Części Wód Powierzchniowych	GIOŚ	klasyfikacja w rozdziale 2.4.1.	klasyfikacja w rozdziale 2.4.1.
17.	Stan chemiczny Jednolitej Części Wód Podziemnych o numerze 43	GIOŚ	brak oceny w 2021 r., ocena w 2022 r. wykazała słaby stan chemiczny	
18.	Stan ilościowy Jednolitej Części Wód Podziemnych o numerze 43	GIOŚ	brak oceny w 2021 r., ocena w 2022 r. wykazała słaby stan ilościowy	
19.	Klasyfikacja stanu wód podziemnych monitorowanych w punktach pomiarowych przez PIG-PIB - punkt pomiarowy nr 1950 według MONBADA w miejscowości Kąpie	GIOŚ	II klasy jakości tj. wody dobrej jakości	II klasy jakości tj. wody dobrej jakości
Gospodarka wodno – ściekowa i gospodarowanie wodami				
20.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych na jednego mieszkańca (m ³)	GUS	39,6	42,9
21.	Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej (%) ogółem	GUS	94,4	94,7
22.	Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (km)	GUS	203,6	207,4
23.	Liczba przyłączy wodociągowych (sztuk)	GUS	2 359	2 475
24.	Woda dostarczona ogółem (tys. m ³)	GUS	420,0	472,4
25.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym (tys. m ³)	GUS	415,0	452,6
26.	Udział strat wody w łącznej ilości dostarczonej wody (%)	GUS	24,5	17,7

Lp.	Wskaźniki	Źródło danych	2021	2022
27.	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (%) ogółem	GUS	49,9	49,8
28.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	GUS	25,6	25,6
29.	Liczba przyłączy kanalizacyjnych (sztuk)	GUS	815	828
30.	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną w ciągu roku (tys. m ³)	GUS	139,0	144,0
31.	Ścieki oczyszczane odprowadzone w ciągu roku (tys. m ³)	GUS	137,0	162,0
32.	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu: BZT5 (kg/rok) – dotyczy komunalnej oczyszczalni ścieków	GUS	1 160	3 781
33.	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu: ChZT (kg/rok) – dotyczy komunalnej oczyszczalni ścieków	GUS	11 368	15 812
34.	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu: zawiesina ogólna (kg/rok) – dotyczy komunalnej oczyszczalni ścieków	GUS	3 596	2 513
35.	Masa osadów wytworzonych w komunalnej oczyszczalni ścieków w ciągu roku (Mg)	GUS	87	106
36.	Liczba zbiorników bezodpływowych (sztuk)	Urząd Miejski	1 184	1 180
37.	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków (sztuk)	Urząd Miejski	336	343
38.	Liczba dotacji do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków udzielonych z budżetu Gminy Łabiszyn	Urząd Miejski	5	7
Zasoby geologiczne i gleby				
39.	Wielkość eksploatacji złóż surowców	PIG-PIB	209	194
40.	Liczba decyzji o warunkach zabudowy	GUS	236	194
41.	Powierzchnia objęta decyzjami o warunkach zabudowy (ha)	GUS	39,8	37,2
42.	Liczba decyzji określających warunki rekultywacji terenów poeksploatacyjnych	Starosta	1	nie wydano
43.	Liczba decyzji uznających rekultywację za zakończoną	Starosta	1	2
44.	Powierzchnia potencjalnego historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi (ha)	RDOŚ	nie stwierdzono	nie stwierdzono
45.	Powierzchnia obszarów wpisanych do rejestru bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku (ha)	RDOŚ	nie stwierdzono	nie stwierdzono
46.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	GUS	3,8	3,8

Lp.	Wskaźniki	Źródło danych	2021	2022
Gospodarka odpadami				
47.	Liczba osób zamieszkałych ujęta systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wynikająca ze złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	analizy	8 954	9 238
48.	Całkowity koszt za odbiór i zagospodarowanie wszystkich odpadów komunalnych (zł)	analizy	3 674 106,26	3 870 511,61
49.	Masa odpadów odebranych z terenu i zebranych w PSZOK (Mg)	analizy	3 789,912	3 895,982
50.	Masa odebranych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych (Mg)	analizy	2 138,200	2 144,370
51.	Masa odpadów odebranych i zebranych w sposób selektywny (Mg)	analizy	1651,712	1751,612
52.	Udział niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w ogólnej masie odebranych odpadów komunalnych (%)	analizy	56,4	55,0
53.	Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca (kg)	GUS	285	334
54.	Punkty selektywnego zbierania odpadów w graniach gminy - stan w dniu 31 grudnia (liczba)	analizy	1	1
55.	Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych został osiągnięty / nie został osiągnięty	analizy	został osiągnięty	został osiągnięty
56.	Udział masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania w ogólnej masie odebranych i zebranych odpadów komunalnych (%)	analizy	0,00	0,00
57.	Masa wyrobów zawierających unieszkodliwieniu w danym roku (Mg)	Urząd Miejski	136,92	79,79
Zasoby przyrodnicze				
58.	Powierzchnia użytków ekologicznych (ha)	GUS	22,46	22,46
59.	Powierzchnia rezerwatu przyrody (ha)	GUS	16,80	16,80
60.	Powierzchnia gminnych terenów zieleni na 1 mieszkańca (m ²)	GUS	149,	14,9
61.	Powierzchnia terenów zieleni urządzonej: parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej (ha)	GUS	17,70	17,70
62.	Lesistość (%)	GUS	32,1	32,1
63.	Powierzchnia lasów ogółem (ha)	GUS	5 362,28	5 362,28
64.	Powierzchnia lasów na 1 mieszkańca (ar)	GUS	50,9	50,7
65.	Powierzchnia gruntów leśnych ogółem (ha)	GUS	5 484,07	5 484,07

Lp.	Wskaźniki	Źródło danych	2021	2022
Poważne awarie przemysłowe				
66.	Liczba zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	WIOŚ	0	0
67.	Liczba zakładów o dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	WIOŚ	0	0
68.	Liczba zgłoszonych do WIOŚ poważnych awarii przemysłowych	WIOŚ	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie dostępnych danych, m.in. uzyskanych od Gminy Łabiszyn, GUS, WIOŚ i GIOŚ

8. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z PRZEPROWADZONYCH ANALIZ

Wśród **najistotniejszych zrealizowanych zadań i osiągniętych efektów** realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Łabiszyn na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028” za lata 2021-2022 wymienić należy zmiany w kierunku pozytywnym:

Zmiany pozytywne w latach 2021-2022 lub utrzymanie stanu pozytywnego:

1. Zmniejszenie zużycia energii, ograniczanie strat ciepła m.in. poprzez termomodernizację budynków czy remonty polegające na wymianie stolarki okiennej i drzwiowej. Wymienione zadania poprawiają sprawność energetyczną budynków, dzięki czemu możliwe jest ograniczenie zużycia surowców na cele ich ogrzewania i przygotowania c.w.u. Mniejsze zużycie surowców przekłada się na mniejsze zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego i ochronę klimatu.
2. Redukcja emisji zanieczyszczeń z sektora komunalno-bytowego dzięki wymianie źródeł ogrzewania budynków.
3. Poprawa jakości powietrza w strefie kujawsko-pomorskiej do której należy Gmina Łabiszyn widoczna we wskaźnikach prezentowanych przez GIOŚ – od 2022 r. na opisywanym terenie nie wyznaczono przekroczeń dopuszczalnych norm w zakresie pyłów zawieszonych PM_{2,5} (poziom długoterminowy), co miało miejsce we wcześniejszych latach (dla całej strefy).
4. Podejmowanie działań związanych z monitorowaniem stanu powietrza (lokalne czujniki jakości powietrza), informowaniem o jakości powietrza, edukacją ekologiczną w obszarze ograniczania niskiej emisji oraz informowaniem o wymaganiach przepisów.
5. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej realizowana z uwzględnieniem konieczności ograniczenia presji hałasu na środowisko oraz zdrowie ludzi: modernizacja nawierzchni dróg, budowa i odnowienie chodników, podejmowanie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa rowerzystów. Wszystkie te zadania służą zrównoważeniu ruchu i sprzyjają rezygnacji z przejazdów samochodem na rzecz przemieszczania się pieszo lub rowerem. Dzięki temu ograniczona jest emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych.
6. Woda dostarczana siecią wodociagową posiada parametry odpowiadające wymogom. Potwierdzają to badania PSSE. W przypadku obniżenia jakości podejmowane są skuteczne działania naprawcze. Realizowane są działania na rzecz rozbudowy i modernizacji sieci wodociagowej.
7. Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii. Konsekwentna edukacja ekologiczna, szczególnie w zakresie gospodarki odpadami.
8. Funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Gmina osiągnęła wymagane prawem poziomy w gospodarce odpadami.
9. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest. Jest to niezbędne do osiągnięcia celu jakim jest całkowite wyeliminowanie z użytkowania wyrobów zawierających azbest do dnia 31.12.2032 r.
10. Brak nadzwyczajnych zagrożeń dla środowiska - według ewidencji prowadzonej przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Żninie na terenie Gminy Łabiszyn nie zarejestrowano nadzwyczajnych zagrożeń dla środowiska. W latach 2021-2022 na terenie Gminy Łabiszyn nie było zlokalizowanych zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Nie stwierdzono zdarzeń o znamionach

poważnej awarii przemysłowej. Funkcjonuje Ochotnicza Straż Pożarna, która jest sukcesywnie dofinansowywana i zaopatrywana w sprzęt w celu podnoszenia jej gotowości do szybkiej reakcji w przypadku nadzwyczajnych zagrożeń.

11. Gotowość ochrony przed sytuacją kryzysową – Gmina Łabiszyn jest zabezpieczona na wypadek zdarzeń zagrażających środowisku i ludności. Działania kontrolne w okresie sprawozdawczym prowadził WIOŚ w Bydgoszczy, a monitoring środowiska realizował GIOŚ.
12. Planowanie przestrzenne z uwzględnieniem ochrony środowiska.

Zmiany negatywne w latach 2021-2022 lub utrzymanie stanu negatywnego:

1. Stężenia ozonu (poziom długoterminowy) w kontekście ochrony zdrowia i ochrony roślin dla całej strefy kujawsko-pomorskiej do której należy Gmina Łabiszyn pozostały na poziomie przekraczającym wartości dopuszczalne. W okresie sprawozdawczym Gmina Łabiszyn znajdowała się w strefach przekroczeń.
2. Brak przyłączenia części nieruchomości do sieci kanalizacyjnej, ze względu na brak ekonomicznego uzasadnienia budowy sieci kanalizacyjnej na terenach zabudowy rozproszonej, ale również z uwagi na wstrzymywanie się z podłączeniem do sieci kanalizacyjnej przez właścicieli nieruchomości mimo takiej możliwości. W latach 2021-2022 udało się uzupełnić wiedzę w zakresie szamb, jednak nadal brak pełnej informacji o występujących, potencjalnie nieszczelnych zbiornikach bezodpływowych. Brakuje technicznych możliwości rzetelnej kontroli szczelności zbiorników. Dlatego podejmowane działania skoncentrowane były na egzekwowaniu obowiązku przyłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej wobec właścicieli nieruchomości nie przyłączonych, mimo technicznej możliwości, a także kontroli odprowadzania ścieków sanitarnych z nieruchomości, które z przyczyn technicznych nie mogą być przyłączone do sieci kanalizacyjnej.
3. Słaby stan chemiczny i ilościowy wód podziemnych w ramach JCWPd o numerze 43 jako całości. Należy jednocześnie zauważyć, że punkcie monitoringowym na terenie Gminy Łabiszyn stwierdzono wody II klasy jakości, tj. wody dobrej jakości.
4. Zły stan badanych Jednolitych Części Wód Powierzchniowych obejmujących swym zasięgiem Gminę Łabiszyn (na podstawie aPGW i badań WIOŚ / GIOŚ).
5. Mała liczba badań monitoringowych, co utrudnia lub wręcz uniemożliwia ocenę, np. brak monitoringu hałasu, który pozwoliłby na ocenę klimatu akustycznego Gminy Łabiszyn, gdzie drogi wojewódzkie przebiegają miejscami przez zwartą zabudowę.

9. PODSUMOWANIE

Podsumowując, **Gmina Łabiszyn dobrze realizuje program ochrony środowiska, choć w niektórych aspektach należy wzmocnić działania.**

Poprawiła się **jakość powietrza**, co związane jest m.in. z termomodernizacją i remontami budynków. Realizacja projektów pozwoliła na zmniejszenie obciążenia środowiska naturalnego poprzez zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i innych substancji szkodliwych dla środowiska, generowanych podczas wytwarzania energii dla obiektu. Ponadto Gmina Łabiszyn wdrożyła system zbierania informacji o rodzaju użytkowanych paliw stałych w indywidualnych urządzeniach

grzewczych. Zadanie jest realizowane w ramach Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, będącą cyfrową ewidencją źródeł ciepła, budowaną na podstawie informacji pozyskiwanych z deklaracji składanych przez właścicieli lub zarządców budynków.

Ochrona przed **hałasem** realizowana była poprzez remonty ulic, chodników, wsparcie komunikacji publicznej (np. dowóz dzieci do szkół). Wykonanie postulatów związanych z ochroną przed hałasem na poziomie gminnym było zrealizowane też poprzez odpowiednie kształtowanie polityki przestrzennej realizowanej na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łabiszyn oraz podejmowanych na jego podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (od 2026 r. w planie ogólnym). Przywołano dane zarządców dróg oraz dane dotyczące pomiarów natężenia ruchu (GPR), które wskazują na potencjalny problem związany z narażeniem mieszkańców na hałas w ciągu dróg tranzytowych (wojewódzkich).

Ochrona przed oddziaływaniem **pól elektromagnetycznych** realizowana jest poprzez właściwe planowanie przestrzenne. Natomiast pomiary realizuje m.in. GIOŚ, który potwierdził brak przekroczeń dopuszczalnych norm PEM w Gminie Łabiszyn. Pomiary pól elektromagnetycznych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzone są w sposób ujednolicony dla całego kraju. Realizacja zadania polegała więc przede wszystkim na przestrzeganiu przepisów dotyczących dopuszczalnych norm promieniowania pola elektromagnetycznego (np. zapewnienie odpowiedniego lokowania anten telefonii komórkowej) oraz systematycznym monitoringu stanu urządzeń emitujących tego typu pole.

Monitoringiem **wód powierzchniowych i podziemnych** objęte są tzw. jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych (JCWP i JCWPd), jednostki wydzielone na potrzeby zarządzania wodami, zgodnie z aktualnie obowiązującym planem gospodarowania wodami. Niestety jakość wód powierzchniowych wymaga poprawy. W podziale wód podziemnych Gmina Łabiszyn znajduje się w granicach JCWP o numerze 43, której stan chemiczny i ilościowy jest słaby. Aby ten stan poprawić potrzebne są wspólne działania wielu samorządów, które znajdują się w zasięgu opisanej JCWPd.

Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Łabiszynie rozwija **gospodarkę wodno-ściekową**. Siecią wodociagową dostarczającą wodę dobrej jakości objęto prawie całą gminę. Realizowane są bieżące zadania polegające na modernizacji istniejącej infrastruktury. Działania te przyczyniają się do poprawy jakości dostarczanej wody oraz zmniejszenia strat wody i awaryjności sieci. Realizacja zadań jest uzależniona od kategorii pilności, jak również możliwości finansowych i technicznych samorządu. Szczególne znaczenie dla rozwoju gospodarki ściekowej ma wyznaczenie aglomeracji kanalizacyjnej. Gmina Łabiszyn w formie zadania ciągłego prowadzi rejestr przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych oraz kontrolę stanu technicznego szamb i umów na ich opróżnianie.

Realizacja poprawnej gospodarki wodno – ściekowej przyczynia się do zmniejszenia presji wywieranej przez nieczystości ciekłe na stan **gleb** i wód. Jest to jednak zadanie długoletnie i częściowo niezależne do realizacji zadań podejmowanych tylko na konkretnym obszarze. Gmina Łabiszyn jest gminą miejsko-wiejską z dominującym udziałem rolniczego użytkowania gruntów, stąd niezbędne są badania zasobności gleb w makroelementy (potas, fosfor, magnez), badania potrzeb wapnowania, a także właściwe użytkowanie środków ochrony roślin. Zanieczyszczenia nie znają granic administracyjnych i właściwe stosowanie nawozów i środków ochrony roślin w konkretnym miejscu, ma wpływ na jakość wód powierzchniowych w całym regionie. Badania potrzeb wapnowania oraz zasobności gleb w makroelementy (fosfor, potas, magnez) prowadzi

Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Bydgoszczy. Natomiast doradztwo w zakresie m.in. właściwego nawożenia i stosowania środków ochrony roślin świadczy Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego.

Gmina prowadzi działania zmierzające do zwiększenia poziomów recyklingu i odzysku **odpadów komunalnych**. W celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi zgodnie z obowiązkiem ustawowym corocznie opracowuje analizę stanu gospodarki odpadami. W analizach przedstawiono szczegółowe dane, które wskazują na fakt, że gospodarowanie odpadami komunalnymi przebiega prawidłowo. Jednak w związku z corocznym wzrostem wymaganych poziomów recyklingu niezbędne jest zwiększenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Właściciele nieruchomości wspierani są w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest.

W okresie sprawozdawczym podejmowano zadania w zakresie poprawy stanu **zasobów przyrodniczych**, zieleni urządzonej i ich rozwoju. Ochroną objęte są formy ochrony przyrody wymienione w rozdziale o zasobach przyrodniczych. Nadleśnictwa gospodarowały zasobami leśnymi zgodnie z obowiązującymi Planami Urządzania Lasu oraz obowiązującymi przepisami prawa związanymi z gospodarką leśną i ochroną przyrody.

Nie uległy zmianie wskaźniki określone dla zagrożeń poważnymi awariami – brak na opisywanym terenie zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. W latach 2021-2022 nie wystąpiły **nadzwyczajne zagrożenia dla środowiska**. Wspierano OSP poprzez m.in. wyposażenie w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń. Sprawny sprzęt, którym dysponują jednostki, zapewnia odpowiednie bezpieczeństwo oraz szybkość reagowania podczas wystąpienia zagrożenia dla ludzi i środowiska.

Ponadto prowadzona jest kompleksowa **edukacja ekologiczna** mieszkańców uświadamiająca m.in. jakie zagrożenie niesie za sobą zła jakość powietrza. Gminny punkt konsultacyjno-informacyjny prowadzi działalność informacyjną w zakresie ochrony powietrza.

Urząd podejmuje działania w zakresie edukacji ekologicznej i podnoszenia świadomości mieszkańców w tym zakresie poprzez zamieszczanie stosownych informacji na stronie internetowej m.in. Urzędu Miejskiego w Łabiszynie.

Gmina koncentruje się na bieżącym realizowaniu obowiązku funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Ponadto Gmina realizuje działania z zakresu gospodarki odpadami polegające na ewidencji i kontroli, w tym również odpadów zawierających azbest.

Swoją rolę odgrywają szkoły poprzez liczne akcje i konkursy przeprowadzane dla dzieci.

Oceniając dotychczasowy stan realizacji zadań zapisanych w raportowanym programie jednoznacznie można stwierdzić, że **zadania na bieżąco są właściwie realizowane**, a dowodem na to są wskaźniki oraz zakres wydatkowanych środków finansowanych na realizację inwestycji. **Podejmowane działania przyczyniają się do zachowania oraz poprawy jakości środowiska na obszarze Gminy Łabiszyn.**

Należy mieć jednak na uwadze, że efekty realizacji inwestycji w okresie sprawozdawczym nie zawsze widoczne są od razu. Przykładowo:

- efekty wymiany przestarzałych źródeł ciepła widoczne są dopiero w kolejnym sezonie jesienno-zimowym,
- wynikające z podejmowanej edukacji ekologicznej, zmiany nawyków dotyczących gospodarowania odpadami przełożą się na poprawę wskaźników w zakresie segregacji odpadów w kolejnych latach,

- efekty likwidacji potencjalnie nieszczelnych zbiorników bezodpływowych czy ograniczenie zanieczyszczeń powierzchniowych z rolnictwa może przełożyć się na poprawę jakości wód powierzchniowych nawet po kilku latach.

Ponadto w ostatnim okresie sprawozdawczym przygotowano szereg opracowań i dokumentacji (np. dotyczących przebudowy dróg), których efekt będzie widać dopiero w kolejnym etapie sprawozdawczym, tj. po zrealizowaniu inwestycji.

Warto również zauważyć, że środowisko jest systemem połączonym i nie zna granic administracyjnych. Dlatego ważne jest podejmowanie działań na poziomie lokalnym i regionalnym.

10. KONTYNUACJA MONITORINGU

W procesie wdrażania programu ochrony środowiska ważna jest kontrola przebiegu tego procesu oraz ocena stopnia realizacji zadań w nim wyznaczonych. Z tego względu istotne jest wyznaczenie systemu monitorowania, na podstawie, którego będzie możliwe dokonanie oceny procesu wdrażania oraz będą mogły być dokonane modyfikacje programu.

Niniejszy raport realizuje obowiązek monitorowania i weryfikacji efektów realizacji wobec obowiązującego dotychczas „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Łabiszyn na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028” za lata 2021-2022.

Stały monitoring wdrażania zapisów programu powinien być prowadzony w cyklu dwuletnim, co oznacza, że **co dwa lata należy opracować raport z wykonania obowiązującego dokumentu**. Wyniki tego raportu powinny być wskazówką, co należy poprawić, gdzie skoncentrować działania. Kolejny dwuletni raport będzie dotyczył lat 2023-2024.

Wybrane akty prawne - stan prawny na listopad 2025 r.

Regulacje prawne w zakresie ochrony środowiska zawarte są w wielu ustawach i aktach wykonawczych (rozporządzeniach). Do najważniejszych z nich, w kontekście realizacji niniejszego dokumentu, należy zaliczyć następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 r. poz. 733 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960 ze zm.).
7. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.).
8. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2025 r. poz. 418 ze zm.).
9. Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024 r. poz. 757 ze zm.).
10. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2020 r. poz. 1680 ze zm.).
11. Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2024 r. poz. 1361 ze zm.).
12. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294 t.j.).
13. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1475 t.j.).
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia (Dz. U. z 2019 r. poz. 1510 t.j.).
15. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1311 t.j.).
16. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 grudnia 2020 r. w sprawie informacji dotyczących ruchów masowych ziemi (Dz.U. z 2020 r. poz. 2270 t.j.).

SPIS TABEL

Tabela 1. Wynikowe klasy strefy kujawsko-pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2020-2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.....	11
Tabela 2. Wynikowe klasy strefy kujawsko-pomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w latach 2020-2022 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin	12
Tabela 3. Wykaz dróg powiatowych na terenie Gminy Łabiszyn wraz z oceną ich stanu	17
Tabela 4. Porównanie średniego dobowego ruchu rocznego (SDR) dla dróg na terenie Gminy Łabiszyn według Generalnych Pomiarów Ruchu 2010, 2015 i 2020/2021 celem wskazania zachodzących zmian .	20
Tabela 5. Wykaz Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na terenie Gminy Łabiszyn ze wskazaniem stanu wód i informacją czy JCWP jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych	24
Tabela 6. Klasyfikacja i ocena stanu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych obejmujących swym zasięgiem Gminę Łabiszyn na podstawie badań z wielolecia 2016-2021	27
Tabela 7. Klasyfikacja i ocena stanu Jednolitych Części Wód Powierzchniowych obejmujących swym zasięgiem Gminę Łabiszyn na podstawie wyników za lata 2022-2024	28
Tabela 8. Stan chemiczny i ilościowy Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd o numerze 43 obejmującej Gminę Łabiszyn	29
Tabela 9. Statystyka zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków ujawnionych w prowadzonej ewidencji Gminy Łabiszyn	38
Tabela 10. Informacja o udzielonych dotacjach do budowy przydomowych oczyszczalni ścieków z budżetu Gminy Łabiszyn	38
Tabela 11. Wykaz kopalń w latach 2021-2022 na terenie Gminy Łabiszyn.....	39
Tabela 12. Wyniki badań gleb z terenu Gminy Łabiszyn za lata 2021-2024.....	43
Tabela 13. Masa odpadów odebranych i zebranych z terenu Gminy Łabiszyn w latach 2021-2022	47
Tabela 14. Udział odpadów odebranych i zebranych w sposób selektywny z terenu Gminy Łabiszyn w latach 2021-2022.....	47
Tabela 15. Zestawienie wybranych zadań z zakresu ochrony środowiska na terenie Gminy Łabiszyn zrealizowanych w latach 2021-2022	55
Tabela 16. Wydatki Gminy Łabiszyn na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w latach 2021-2022 na tle innych wydatków	62
Tabela 17. Wartości wskaźników stopnia zrealizowania zadań służących ochronie środowiska w latach 2021-2022 .	65

SPIS RYCIN

Ryc. 1. Plan Gminy Łabiszyn i jej najbliższego sąsiedztwa.....	6
Ryc. 2. Strona internetowa oraz aplikacja Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska - źródła informacji o jakości powietrza	9
Ryc. 3. Fragment strony internetowej informującej o jakości powietrza na terenie Gminy Łabiszyn	10
Ryc. 4. Zasięg Głównych Zbiorników Wód Podziemnych na tle granic Gminy Łabiszyn.....	31
Ryc. 5. Zagrożenie suszą atmosferyczną (lewa rycina) i rolniczą (prawa rycina) na tle granic Gminy Łabiszyn.....	32
Ryc. 6. Zagrożenie suszą hydrologiczną (lewa rycina) i hydrogeologiczną (prawa rycina) na tle granic Gminy Łabiszyn	32
Ryc. 7. Łączne zagrożenie suszą na tle granic Gminy Łabiszyn	33
Ryc. 8. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią na tle granic Gminy Łabiszyn.....	34
Ryc. 9. Obszar narażone na podtopienia na tle granic Gminy Łabiszyn	34
Ryc. 10. Zasobność w makroelementy gleb położonych na terenie Gminy Łabiszyn na podstawie próbek przekazanych do badania w latach 2021-2024	44
Ryc. 11. Odczyn gleb położonych na terenie Gminy Łabiszyn na podstawie próbek przekazanych do badania w latach 2021-2024	45
Ryc. 12. Zasięg Specjalnego Obszaru Ochrony Natura 2000 (tzw. dyrektywa siedliskowa) na tle granic Gminy Łabiszyn.....	52
Ryc. 13. Zasięg rezerwatu przyrody Ostrów koło Pszczółczyna na tle granic Gminy Łabiszyn	52